

ISSN 2822 - 0617 (Online) ISSN 2822 - 1141 (Print)

วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล

Arts and Culture Journal of the Lower Moon River

กำหนดออก ปีละ 3 ฉบับ (วาระการออกราย 4 เดือน)

ฉบับที่ 1 (มกราคม ถึง เมษายน) | ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม ถึง สิงหาคม) | ฉบับที่ 3 (กันยายน ถึง ธันวาคม)

ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน รองอธิการบดีฝ่ายยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรวัส อินทวิ ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สารภี วรรณตรง นายฉัตรเอก หล้าล้ำ และ นางสาววัลย์ งามชื่น
ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ อาจารย์ ดร.วิจิตรา โปธิสาร รองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

กองบรรณาธิการ

ระดับชาติ ภายนอกมหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม วงศ์พงษ์คำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.พุทธรักษ์ ปราบนอก	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิศักดิ์ จำปาแดง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ นาริรักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.อัศนีย์ เปลี่ยนศรี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุเทน วัชรชินธร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คำภีร์ภาพ อินทะนุ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ ประชาชิต	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติธันต์ ญาณพิสิษฐ์	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชชาณัฐ ตูจันดา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
อาจารย์ ดร.นราวิทย์ ดาวเรือง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร.วศิน โภมูท	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ระดับชาติ ภายในมหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัชราพร สุขทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ระโส	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ชื่นบาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ข | วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2567)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชวาล สนิทสันเทียะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กานต์ กาญจนพิมาย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.ธงไชย สุขแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.วิโรจน์ ทองปลิว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์วนมพร พาพะนิษฐ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ระดับนานาชาติ	

Asst. Prof. Dr.Chingtham Diana Devi	Manipur University, India
Dr.Maleeny Phinith	National University of Laos, Lao People's Democratic Republic
Dr.Samphose Prak	Preah Sihanouk Raja Buddhist University, Cambodia

ทีมสนับสนุนงานวารสาร สังกัดสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

นายสมชาย มิถุนดี	นางสาวณฤดี แผลงดี	นายอนุชา ถือสมบัติ	นางนิมิตรา บุตรกันหา
นายพิพัฒน์ วิถี	นางสาวพวงฤดี สุกใส	นายทวิวัฒน์ มูลจัต	นางสาวนุชสรา พันแก้ว
นางสาวอัญชิสา สมบัติพิทักษ์สุข	นางสาวอัศฎา คงสุข		

สำนักงาน วารสารสำนักศิลปะและวัฒนธรรม อาคาร 38 ชั้น 1 สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
186 หมู่ 1 ถ.สุรินทร์-ปราสาท ต.นอกเมือง อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000 โทรศัพท์ 0 4451 5227
อีเมล acj.lmr@srru.ac.th เว็บไซต์ <https://so07-mi.tci-thaijo.org/index.php/acj>

บทสรุปผู้บริหาร

วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล ได้เริ่มต้นตีพิมพ์ผลงานวิชาการ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นปีที่ 13 โดยวารสารได้มีการปรับปรุงรูปแบบและการบริหารจัดการวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์ TCI กองบรรณาธิการได้เปิดรับบทความ 2 ประเภท คือ บทความวิจัย และบทความวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ วารสารมีกำหนดการออกปีละ 3 ฉบับ (วาระการออกราย 4 เดือน) ได้แก่ ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม ถึง เมษายน ฉบับที่ 2 ประจำเดือน พฤษภาคม ถึง สิงหาคม และฉบับที่ 3 ประจำเดือน กันยายน ถึง ธันวาคม ขอบเขตของวารสาร ได้แก่ ศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษาและบูรณาการศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์และสืบสาน และเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรม บทความที่ส่งเข้ามาจะได้รับการประเมินคุณภาพของผลงานทางวิชาการ โดยผู้ประเมินซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน ซึ่งพิจารณาแบบปกปิดรายชื่อทั้งผู้เขียนบทความ ผู้ประเมิน และผู้ที่เกี่ยวข้อง (Double Blind Review) ทั้งนี้วารสารจะดำเนินงานตามกรอบจริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการ (Publication Ethics) อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูลหวังเป็นอย่างยิ่งว่านักวิจัย นักวิชาการ จะส่งผลงานเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการในวารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล วารสารขอเชิญชวนส่งผลงานวิชาการมายังวารสารเพื่อที่เราจะได้ประเมินคุณภาพและตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของท่านต่อไป อนึ่งที่สำคัญวารสารขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่สละเวลาในการกลั่นกรองคุณภาพผลงานวิชาการให้มีคุณภาพ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารนี้จะเป็นแหล่งเรียนรู้และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรวัส อินทวิ
ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
ที่ปรึกษา

บทบรรณาธิการ

วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล มีขอบเขตการตีพิมพ์ของวารสาร ได้แก่ ศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษาและบูรณาการศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์และสืบสาน และเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรม โดยในปีที่ 13 ฉบับที่ 3 ประจำเดือน กันยายน – ธันวาคม พ.ศ. 2567 มีบทความ จำนวน 6 บทความ เป็นออกเป็นบทความวิจัย จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ 1) การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตื่อ อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี 2) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์รายวิชานาฏยประดิษฐ์จากท่าพ้อนของหมอลำเพลิน คณะซูปเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ จังหวัดอุดรธานี 3) การถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และ 4) จิตกรรมแนวอุดมคติ : ความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี บทความวิชาการ จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) An Analysis of the Significance of Khmer Buddhist Monastery in Society และ 2) The Benefits of Meditation for Daily Living

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่เผยแพร่ในวารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในวงการวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร
รองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
บรรณาธิการ

สารบัญ

	หน้า
บทความวิจัย	
● การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี ▪ สุวิพงษ์กร โพธิ์สาระ, โศรยา วิมลสถิตพงษ์	1
● การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์รายวิชานาฏยประดิษฐ์ จากท่าพ้อนของหมอลำเพลิน คณะซูปเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ จังหวัดอุดรธานี ▪ กนกกร สุขุมาลัยพงษ์, ปิ่นเกศ วัชรปาลณ, ก้องเกียรติ ใจเย็น	14
● การถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ▪ พิพัฒน์ วิถี, พีรวัส อินทวิ, วิโรจน์ ทองปลิว, ศนิท บาศรี	29
● จิตรกรรมแนวอุดมคติ : ความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี ▪ สุภาวดี ภูตาเศษ, รตบงกช อัฐไธสง	41
บทความวิชาการ	
● An Analysis of the Significance of Khmer Buddhist Monastery in Society ▪ Samphose Prak, Jaras Leeka, Suwin Thongpan, Sok Bunthoeun	55
● The Benefits of Meditation for Daily Living ▪ Yon Seng Yeath, Samphose Prak, Ratanak Keo	61
ภาคผนวก	
● จริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการ (Publication Ethics)	71
● เทมเพลตบทความวิชาการและบทความวิจัย	74
● แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์	79
● คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ	80
● ขั้นตอนการทำงานของวารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล	93

น | วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2567)

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี
Development of Reading Comprehension Ability by Using the 6-Steps Ladder
Technique of Mattayomsuksa 1 Students at Ban Donduea School,
Sangkhom District, Udon Thani Province

สุวิพงษ์กร โพธิ์สาระ^{1*} และ โศรยา วิมลสถิตพงษ์²

Suwipongsakorn Posara^{1*}, and Soraya Wimonsthitphong²

นักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี^{1*}

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี²

Student, Program in Thai Language, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University^{1*}

Assistant Professor, Program in Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Udon Thani Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail: wi.soraya@udru.ac.th

วันที่รับบทความ: 26 เมษายน 2567; วันที่แก้ไขบทความ: 29 พฤษภาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 5 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น จำนวน 5 แผน รวม 5 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น มีประสิทธิภาพ 84.71/ 82.35 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความสำคัญ เทคนิคบันได 6 ขั้น

Abstract

This research aimed to: 1) Identify the efficiency of the reading comprehension ability of Mattayomsuksa 1 students using the 6-step ladder learning management process efficiently according

to the 80/ 80 criterion. 2) Compare the learning outcomes in reading comprehension using the 6-step ladder learning management process among Mattayomsuksa 1 students before and after the study. The sample group comprised 17 Mattayomsuksa 1 students from Ban Don Duea School. Research tools included the 5 learning management plans on reading comprehension using the 6-step ladder technique within 5 hours and the performance measurement tests on reading comprehension. Data analysis utilized percentages, means, standard deviations, and content analysis. The research found that 1) the reading comprehension ability of Mattayomsuksa 1 students using the 6-step ladder technique was efficient, with a score of 84.71/ 82.35, exceeding the specified criterion. 2) The learning outcomes in the Thai language subject, specifically in reading comprehension using the 6-step ladder technique among Mattayomsuksa 1 students, showed significantly higher post-study scores compared to pre-study scores at a statistical significance level of .05.

Keywords: Reading Comprehension, 6-Steps Ladder Technique

บทนำ

ภาษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ เพราะภาษาเป็นทั้งประสบการณ์และเครื่องมือติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ ถ้าขาดสื่อสำคัญนี้แล้วมนุษย์คงไม่สามารถรวมกันเป็นสังคมได้ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ซึ่งหมายความว่ามนุษย์ไม่อาจอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพังแต่จะต้องอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เหล่า ภาษาที่ใช้ก็เป็นเครื่องมือสื่อสารที่ทำให้เข้าใจกันสามารถสื่อสารรู้เรื่องกันได้ ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารสำคัญที่ช่วยให้บุคคลเข้าใจกัน ผ่านทักษะทุกด้าน ได้แก่ การฟัง การดู การพูด การอ่านและการเขียน บุคคลจึงต้องอาศัยทักษะพื้นฐานดังกล่าวช่วยสร้างเสริมสติปัญญาและความรู้สึกรู้สีกินคิด รวมทั้งการพัฒนาอาชีพและบุคลิกภาพของตนให้ประสบผลสำเร็จในชีวิต (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2553 : 1)

ในบรรดาทักษะทางภาษาต่าง ๆ ทักษะการอ่านถือเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะการอ่านช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ และความคิด บุคคลที่มีสมรรถนะการอ่านอย่างแท้จริงย่อมสามารถนำประสบการณ์ ความรู้และความคิดไปใช้ประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคมได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านและการวิเคราะห์งานเขียนประเภทต่าง ๆ จากทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียน การศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคตแล้ว ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ทุก ๆ คน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกปัจจุบันและอนาคตได้อย่างรู้เท่าทัน และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ สามารถมีส่วนร่วมและเป็นสมาชิกในสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ (เสกสันต์ ผลวัฒน์, 2564 : 1)

นอกจากนี้ เสกสันต์ ผลวัฒน์ (2564 : 1) ยังอธิบายเพิ่มเติมว่า แม้การอ่านจะมีความสำคัญเป็นอย่างมาก แต่จากผลการทดสอบต่าง ๆ อาทิ การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษากลับพบว่า ยังมีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่มีผลการประเมินการรู้เรื่องการอ่านอยู่ในระดับปรับปรุงสำหรับการประเมินระดับนานาชาติ คือ การประเมินความฉลาดรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ของนักเรียนไทยในโครงการ PISA (Programme for International Student Assessment) การประเมินดังกล่าวพบว่า

สมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศ OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development)

การอ่านจับใจความสำคัญ ถือเป็นการอ่านขั้นพื้นฐานในการต่อยอดไปสู่การอ่านระดับสูงอื่น ๆ ซึ่งหากจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ ก็จะช่วยให้อ่านเรื่องราวด้านอื่นได้โดยตลอด ดังนั้น การจับใจความสำคัญจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีเพื่อที่จะสามารถรับสารผ่านการอ่านหรือการฟังได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องตรงประเด็น นอกจากนี้การจับใจความสำคัญได้อย่างแม่นยำยังช่วยให้ผู้รับสารสามารถใช้ทักษะทางภาษาขั้นสูงยิ่งขึ้น กล่าวคือสามารถนำใจความสำคัญจากสิ่งที่ได้อ่านหรือสิ่งที่ได้ฟังมาวิเคราะห์ ตีความ ประเมินค่า และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การจับใจความสำคัญจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนควรศึกษาและหมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อประโยชน์ในการศึกษาและการทำงานอื่น ๆ ต่อไป (เสกสันต์ ผลวัฒน์, 2564 : 6) ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้หนึ่งที่เกี่ยวข้องกับ การอ่านจับใจความและมีความน่าสนใจคือ เทคนิคบันได 6 ขั้น

เทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจับใจความสำคัญ ที่ เสกสันต์ ผลวัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์พัฒนาขึ้น โดยเทคนิคดังกล่าวสามารถจับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้นโดยผ่านขั้นตอน 6 ขั้นตอนคือ การอ่านให้จับพร้อมตั้งคำถาม 5W1H การหาคำสำคัญ การตัดส่วนขยายใจความสำคัญ การเติมคำเชื่อมหาส่วนขยายใจความสำคัญ การสังเกตคำเชื่อมแสดงความขัดแย้งและการหาใจความทุกบทอ่าน

ด้วยเหตุนี้งานวิจัยนี้จึงเล็งเห็นความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ และมุ่งพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเต๋อ ตำบลบ้านโคก อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้นัก โดยงานวิจัยนี้เห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการจับใจความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น บทความ ข่าว หรือสารคดี ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามกระบวนการทั้ง 6 ขั้นตอนก็นำไปสู่การหาใจความสำคัญ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน การเขียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น อันจะนำไปใช้เป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

1. การอ่านจับใจความสำคัญ

ฤดี กมลสวัสดิ์ (2564 : 2) กล่าวถึง การอ่านจับใจความสำคัญ ไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การอ่านโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บสาระสำคัญ ความรู้ข้อมูลที่น่าสนใจ และแนวความคิดหรือทัศนะของผู้เขียนของเรื่องที่อ่าน อีกทั้งยังเป็นการอ่านที่ต้องการแยกแยะเรื่องที่อ่านให้ได้ว่าส่วนใดเป็นใจความหรือข้อความที่สำคัญที่สุด และส่วนใดเป็นข้อความประกอบ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 2) กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นความเข้าใจหรือเชี่ยวชาญในการอ่านที่ผู้อ่านสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องจะต้องฝึกฝนทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนกำหนดขึ้น ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจความหมายแล้วใช้ความคิดเห็นของตนช่วยตัดสินใจในการเลือกใจความสำคัญ

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิ่มสำราญ (2548 : 42) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า การดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบันมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความมาช่วยในการรับข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้เพราะการอ่านและการฟังมีผลต่อการรับข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการได้รับทราบการเคลื่อนไหวของคนในสังคม

2. กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น

เสกสันต์ ผลวัฒน์ (2564 : 6 - 7) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ไว้ดังนี้

1. บันไดขั้นที่ 1 อ่านให้จบและตั้งคำถาม โดยใช้การตั้งคำถาม 5W1H ผู้อ่านต้องอ่านเรื่องที่จับใจความสำคัญตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำความเข้าใจและได้ภาพรวมของเนื้อหาของเรื่องที่อ่านอย่างคร่าว ๆ โดยในขณะที่อ่านควรตั้งคำถามและพิจารณาว่าผู้เขียนกำลังสื่อเรื่องอะไรใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ด้วยเหตุผลใด และอย่างไร หากเรื่องนั้นมีชื่อเรื่องก็ให้พิจารณาตั้งแต่ชื่อเรื่องเพราะโดยทั่วไปชื่อเรื่องมักจะสอดคล้องกับใจความสำคัญหรือความคิดหลัก หรือช่วยแสดงให้เห็นถึงจุดสนใจ

2. บันไดขั้นที่ 2 พิจารณาคำสำคัญ (Key Words) ของเนื้อหาในแต่ละย่อหน้าคำสำคัญ (Key Words) เป็นคำที่กำหนดเป้าหมายเพื่อนำไปสู่ใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องที่อ่าน ในแต่ละย่อหน้านั้นอาจมีคำสำคัญมากกว่าหนึ่งคำ แต่เมื่อนำคำเหล่านั้นมาเชื่อมโยงสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นก็สามารถทราบถึงใจความสำคัญหรือความคิดหลักของเรื่องที่อ่านได้ โดยธรรมชาติของการเขียนนั้น ผู้เขียนได้มีการกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของคำสำคัญ ผู้อ่านสามารถจะสังเกตคำสำคัญได้โดยอาศัยหลัก ดังนี้

(1) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนเหมือนกัน สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

(2) เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนต่างกัน แต่สื่อความหมายเหมือนกัน ปรากฏซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบของเรื่อง

3. บันไดขั้นที่ 3 ตัดส่วนขยายใจความสำคัญทั้ง ธรรมชาติของการเขียนนั้น การนำเสนอความคิดหรือความรู้ในงานเขียน ผู้เขียนไม่ได้เสนอแต่ใจความสำคัญออกมาโดยตรงไปตรงมา กล่าวคือ ไม่ได้กล่าวตรง ๆ ว่าเรื่องที่เขียนนั้นมีใจความสำคัญอย่างไร แต่จะถูกห่อหุ้มด้วยบริบท ซึ่งในโครงสร้างของการเขียนก็คือ การขยายความอาจแสดงอยู่ในลักษณะการให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด การให้เหตุผล การยกตัวอย่าง หรือการเปรียบเทียบก็ได้ ดังนั้นหน้าที่ของผู้อ่านก็คือ ต้องแยกใจความสำคัญออกจากข้อความที่เป็นส่วนขยายใจความสำคัญออกมาให้ได้ ซึ่งลักษณะการขยายความมีดังนี้

(1) การให้คำจำกัดความ การขยายความลักษณะนี้เป็นการอธิบายความหมายของคำหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเนื้อเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการอธิบายขอบเขตของความหมายของเรื่องด้วย การขยายความลักษณะนี้อาจจะมีการยกตัวอย่างประกอบด้วย

(2) การอธิบายให้รายละเอียด การขยายความลักษณะนี้จะใช้เมื่อต้องการแจกแจงสิ่งใดสิ่งหนึ่งอธิบายลักษณะหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแสดงขั้นตอน กระบวนการบรรยายเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะขยายโดยอธิบายให้รายละเอียด หรืออธิบายให้รายละเอียดพร้อมยกตัวอย่างก็ได้ การอธิบายให้

รายละเอียดนี้นิยมใช้คำเชื่อม “คือ” “กล่าวคือ” เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่าข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการอธิบายให้รายละเอียด

(3) การให้เหตุผล การขยายความลักษณะนี้ใช้เขียนให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตาม การขยายความด้วยวิธีนี้ทำได้หลายวิธี อาจเสนอความคิดที่เป็นข้อสรุปและตามด้วยข้อสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุผลหรือหลักฐานโดยการยกตัวอย่าง หรือเสนอผลลัพธ์เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักแล้วตามด้วยสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลนั้น การขยายความด้วยการให้เหตุผลนี้มักจะปรากฏการใช้คำเชื่อมแสดงเหตุผล “จึง” และ “เพราะ” ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างคือ เหตุ + “จึง” + ผล และ ผล + “เพราะ” + เหตุ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงผล

(4) การยกตัวอย่าง การขยายความลักษณะนี้จะใช้ร่วมกับวิธีอื่น เช่น การให้คำจำกัดความ การอธิบายให้รายละเอียด หรือจะใช้วิธีการยกตัวอย่างแต่เพียงอย่างเดียวโดยการยกตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่างแล้วจึงสรุปท้ายย่อหน้าด้วยประโยคใจความสำคัญการยกตัวอย่างนี้นิยมใช้คำเชื่อม “เช่น” “ได้แก่” เพื่อแสดงให้เห็นว่าข้อความที่อยู่หลังคำเชื่อมดังกล่าวเป็นการยกตัวอย่าง

(5) การเปรียบเทียบ การขยายความลักษณะนี้จะใช้เขียนเพื่อเปรียบเทียบในลักษณะข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ โดยอาจมีจุดมุ่งหมายเปรียบเทียบความเหมือนกันหรือความแตกต่างกันโดยกำหนดประเด็นที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันว่ามีอะไรบ้าง แล้วจึงเปรียบเทียบไปที่ละประเด็น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ยกมาเปรียบเทียบได้ชัดเจนในด้านความเหมือนกันหรือความแตกต่างกัน หรืออาจใช้การยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์ขึ้นมาก่อน แล้วจึงสรุปประเด็นความคิดสำคัญที่จะเสนอ หรือการเขียนอุปมาเปรียบเทียบสิ่งที่มีคุณสมบัติอย่างเดียวกันเพื่อให้ความคิดสำคัญชัดเจนขึ้นการขยายความด้วยการเปรียบเทียบนี้จะใช้ลักษณะโครงสร้างคือ ตัวตั้ง + คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ + ตัวเปรียบ ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ คือ ส่วนที่แสดงตัวตั้ง

4. บันไดขั้นที่ 4 เติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทั้งแนวทางปฏิบัติของการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้เรียนสามารถพิจารณาตัดส่วนขยายใจความสำคัญในย่อหน้าได้ง่าย โดยสังเกตจากคำเชื่อมแสดงส่วนขยายใจความสำคัญ หากทว่าในบางครั้งผู้เขียนอาจจะเรียบเรียงข้อความในย่อหน้าโดยไม่ใช้คำเชื่อมก็ได้ ดังนั้นหากต้องการจะจับใจความสำคัญผู้เรียนจำเป็นต้องเติมคำเชื่อมส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อตัดส่วนขยายใจความสำคัญทั้งคำเชื่อมที่นิยมเติมในข้อความในย่อหน้า ได้แก่ กล่าวคือ เช่น จึง เพราะ

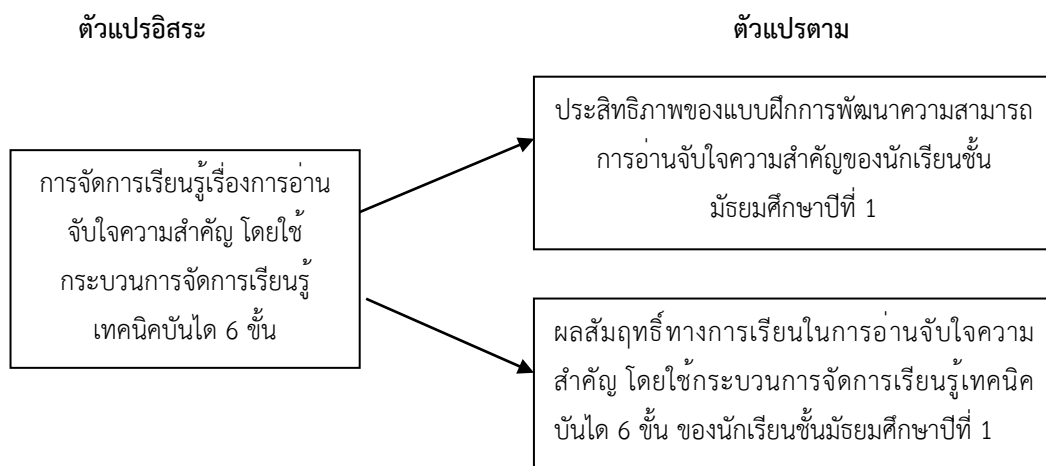
5. บันไดขั้นที่ 5 สังเกตคำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกันที่ปรากฏในย่อหน้า ปกติแล้วข้อความหรือประโยคแต่ละประโยคที่เรียงต่อกันในย่อหน้านั้นจะมีเนื้อหาเกี่ยวโยงต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การลำดับความคิดและการเชื่อมโยงความคิดเป็นไปอย่างมีระเบียบ ชัดเจน “ประดุนามะลิแต่ละดอกมาร้อยเป็นวงรอบจนเป็นพวงมาลัยที่เป็นระเบียบสวยงาม ทำให้อ่านสามารถติดตามเนื้อเรื่องได้ง่ายไม่สับสนวุ่นวาย อ่านแล้วได้เนื้อความที่สมบูรณ์แจ่มแจ้ง” วิธีหนึ่งที่ทำให้อ่านย่อหน้าเกิดการเชื่อมโยง คือ การใช้คำหรือกลุ่มคำเป็นเครื่องเชื่อมความ คำหรือกลุ่มคำที่เป็นเครื่องเชื่อมในย่อหน้านั้นมีหลายลักษณะ แต่มีคำหรือกลุ่มคำลักษณะหนึ่งที่ช่วยให้จับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น คือ คำหรือกลุ่มคำแสดงความขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน เช่น แต่ ทว่า แต่หาก แต่ว่า แต่ทว่า อย่างไรก็ตาม ในทางตรงข้าม ในทางกลับกัน ถึงแม้...แต่ เป็นต้น เพราะใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อในย่อหน้านั้นอาจอยู่หลังคำหรือกลุ่มคำดังกล่าว

6. บันไดขั้นที่ 6 หากย่อหน้านั้นไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ ต้องพิจารณาเนื้อความในบริบทอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อความในย่อหน้าก่อนและหลัง โดยนำใจความสำคัญหรือความคิดหลักที่กระจายอยู่ในย่อหน้านั้นนำมาประมวลและเรียบเรียงให้เป็นประโยคใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของแบบฝึกการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 งานวิจัยนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 17 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านดอนเต๋อ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี

1.2 กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 17 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านดอนเต๋อ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จึงมีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพียงห้องเดียว

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และแบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น จำนวน 5 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 5 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความจากนิทาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านจับใจความจากบทความ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านจับใจความจากข่าว
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การอ่านจับใจความจากสารคดี
โดยงานวิจัยนี้ได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้นทั้งด้านแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนการสอน

2.1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย คู่มือครู หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1.3 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านดอนเตือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1.4 ศึกษาเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าแล้วทำการวิเคราะห์ เป็นหน่วยย่อย เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.1.5 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น โดยแผนการ จัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 5 ชั่วโมง

2.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยไปให้ ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านหลักสูตรและการสอน การวิจัยและการวัดผล ประเมินผล ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมสอดคล้อง และครอบคลุมแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้

2.1.8 ปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลอง ใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนบาก เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลา สื่อการสอน ปริมาณเนื้อหา และกิจกรรม ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.1.9 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ได้ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้าน ดอนเตือ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักสูตรและคู่มือครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชุดพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2.2.2 ศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตรการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และการประเมินผล ด้านการอ่านจับใจความสำคัญ

2.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

2.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.2.5 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาถึงความเห็น

2.4.6 นำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่า (IOC) ซึ่งสรุปผลการหาค่าความสอดคล้องของแบบทดสอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าความเหมาะสมโดยได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.4.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้น ดังนี้

3.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 ดำเนินการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคบันได 6 ขั้น โดยดำเนินการด้วยตนเองและใช้เวลาในการจัดกิจกรรมรวม 5 ชั่วโมง

3.3 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

4.1 คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและนำผลการทดสอบหลังเรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้การทดสอบที่แบบกลุ่มเดียว (One Sample t-test) และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการทดสอบที่แบบไม่อิสระ (Dependent Sample t-test)

4.2 คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและนำผลการทดสอบหลังเรียนโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้การทดสอบที่แบบกลุ่มเดียว (One Sample t-test) และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการทดสอบที่แบบไม่อิสระ (Dependent Sample t-test)

ผลการวิจัย

1. ผลการทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผลการวิจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 17 คน

เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน (20)	คะแนนที่ได้จากการทำใบงาน ในแต่ละการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					รวมคะแนน	
							กระบวนการ	คะแนน
		แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
		(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(50)	(20)
1	7	8	9	8	9	9	43	15
2	7	7	8	7	8	8	38	14
3	4	7	8	8	8	9	40	14
4	2	7	7	8	9	8	39	16
5	11	9	9	10	9	10	47	18
6	12	8	9	8	9	10	44	18
7	11	8	9	7	7	8	39	15
8	7	7	8	8	8	8	39	16
9	15	8	10	8	10	9	45	17
10	13	8	8	9	10	10	45	18
11	7	7	8	8	9	8	40	14
12	9	8	9	7	7	8	39	17
13	13	9	8	9	9	10	45	19
14	11	7	10	9	9	9	44	18
15	4	8	7	7	8	8	38	14
16	14	8	10	10	9	10	47	19
17	15	9	10	9	10	10	48	18
รวม	162	133	147	140	148	152	720	280
ค่าเฉลี่ย	9.53	7.82	8.65	8.24	8.71	8.94	42.35	16.47
S.D.	4.03	0.73	1.00	0.97	0.92	0.90	3.50	2.88
ร้อยละ	47.65	78.24	86.47	82.35	87.06	89.41	84.71	82.35
ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) = 84.71								
ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) = 82.35								

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี จำนวน 17 คน พบว่าได้คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 9.53 คิดเป็นร้อยละ 47.65 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.03 ส่วนคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนเท่ากับ 42.35 คิดเป็นร้อยละ 84.71 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.50 และได้คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนเท่ากับ 16.47 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.88 คิดเป็นร้อยละ 82.35 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ปรากฏว่ามีผลรวมสูงกว่าเกณฑ์

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80

รายการประเมิน	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย	ประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/ 80
คะแนนกระบวนการ ระหว่างเรียน (E_1)	17	50	720	42.35	84.71
คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียน (E_2)	17	20	280	16.47	82.35

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 84.71/ 82.35 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ $E_1/ E_2 = 80/ 80$ สูงเกินมาตรฐาน

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังเรียน

ผลการวิจัย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเต๋อ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่อิสระ ($n = 17$)

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	MD	S.D. _D	t	Sig.
ก่อนเรียน	9.53	4.03	6.94	2.88	9.93*	0.0000
หลังเรียน	16.47	1.84				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเต๋อ อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.47 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.84 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 9.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.03 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 การทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี จำนวน 17 คน มีประสิทธิภาพ 84.71/82.35 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี จำนวน 17 คน มีคะแนน 84.71/82.35 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากปัจจัย ดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี ที่สร้างขึ้นจำนวน 5 แผน ประกอบด้วย การอ่านจับใจความจากนิทาน, การอ่านจับใจความจากเรื่องสั้น, การอ่านจับใจความจากบทความ, การอ่านจับใจความจากข่าว และการอ่านจับใจความจากสารคดี โดยเริ่มจากการให้นักเรียนสังเกตสิ่งที่ครูเตรียมมาหรือสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการเรียนการสอน จากนั้นนักเรียนฟังครูอธิบายเกี่ยวกับการบันทึกข้อความลงแบบฝึกหัด สืบคดีจับใจความที่เป็นขั้นตอนของบันได 6 ขั้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ ขั้นที่ 1 ให้อ่านเรื่องที่กำหนดและตั้งคำถาม โดยใช้ 5w1H ขั้นที่ 2 เป็นการหาคำสำคัญ ที่ปรากฏมากที่สุดในเรื่องนั้น ๆ ขั้นที่ 3 การตัดสินใจความสำคัญ โดยการตัดพลาความที่อยู่หลังคำว่า เช่น ได้แก่ หมายถึง เพราะมักเป็นส่วนที่ขยายและส่วนแสดงผล ขั้นที่ 4 เติมคำเชื่อม หาส่วนขยายใจความสำคัญ โดยการเติมคำว่า กล่าวคือ จึง เช่น เพราะ เพื่อหาใจความสำคัญจากเรื่อง ขั้นที่ 5 สังเกตคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง โดยให้นักเรียนสังเกตคำว่า แต่ แต่หาก แต่ว่า อย่างไรก็ตาม เพราะใจความสำคัญจะมักอยู่หลังคำเหล่านี้ และขั้นที่ 6 หาใจความสำคัญทุกย่อหน้า โดยการนำใจความที่กระจายอยู่ในย่อหน้านั้นมาเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เสกสรรค์ พลพัฒน์ (2564) ที่ได้พัฒนาเทคนิคดังกล่าวอย่างเป็นขั้นเป็นตอน แต่ละขั้นตอนล้วนเป็นการฝึกการสังเกตเนื้อหาบทอ่าน เพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญได้อย่างถี่ถ้วน

2) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี ช่วยให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดโดยผ่านการอ่านอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน คิดอย่างมีเหตุผล และสามารถจัดระเบียบการคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ศึกษาเทคนิคบันได 6 ขั้น ของ สุรศักดิ์ แยม่อม (2564: 56) ได้กล่าวว่า เทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นกระบวนการสอนที่เน้นผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่านซึ่งสอดคล้องกับทักษะกระบวนการคิดอย่าง

เป็นระบบ และเป็นขั้นตอน โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกมาด้วยความเข้าใจ มีการจัดระบบข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบบันได 6 ขั้น สามารถใช้กับนักเรียนเป็นรายบุคคล กลุ่มขนาดเล็ก หรือทั้งชั้นเรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สามารถช่วยให้นักเรียนสามารถคิดอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนในเนื้อหาเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งวิธีการสอนโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกเนื้อหาได้อย่างง่าย นอกจากนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัย ยังได้รับการประเมินค่าความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ที่มีความรู้และประสบการณ์ในเนื้อหาสาระรายวิชาภาษาไทย ตลอดจนคำแนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้จริง

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี เมื่อนำผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน กับหลังเรียนมาเปรียบเทียบกันพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 16.47 สูงกว่าก่อนเรียน 9.53 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารตำราต่าง ๆ เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพ และสร้างแบบฝึกทักษะที่มีบทอ่านเนื้อหาหลากหลาย เหมาะกับช่วงวัย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความจากบทอ่านประเภทต่างๆ อีกทั้งเทคนิคบันได 6 ขั้น ที่ช่วยให้นักเรียนคิดได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษขอร มินท์ยัษ และน้ำทิพย์ งามอาภาวณิช (2566 : 36 - 37) ที่ใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์ม Liveworksheets สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 9.18 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.84 และหลังเรียน 13.87 คิดเป็นร้อยละ 81.20 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้พบว่า คะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเตือ อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ตามที่กำหนดไว้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นกระบวนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีทักษะกระบวนการอ่าน และการคิดอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน คิดอย่างมีเหตุผล สามารถจัดระเบียบการคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น จะทำให้นักเรียนมีความสามารถการจดจำและความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนซับซ้อน ดังนั้นครูควรมีการบริหารจัดการในการแบ่งเวลาในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมภายในชั่วโมง โดยแต่ละขั้นตอนไม่ควรใช้เวลาเกิน 6 นาที

1.2 ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ควรรู้จักตั้งคำถามให้นักเรียนสังเกต หรือสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้ดี เนื่องจากอาจทำให้นักเรียนเกิดความกังวลในการอ่านงานประเภทต่าง ๆ ได้ ครูต้องเป็นผู้กระตุ้นนักเรียนตลอดเวลาในการทำการเรียนการสอน

1.3 ครูควรคอยสังเกตและตรวจการทำการกิจกรรมตามขั้นตอนเทคนิคขั้นใดทั้ง 6 ขั้น ของผู้เรียน ติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมตอบข้อสงสัยและแก้ไขข้อผิดพลาดของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคขั้นใด 6 ขั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคขั้นใด 6 ขั้น กับบทอ่านขนาดยาวประเภทอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ศึกษา เพื่อวิเคราะห์ว่าเทคนิคดังกล่าวยังคงมีประสิทธิภาพหรือไม่

2.2 ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคขั้นใด 6 ขั้น กับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ และตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น เพศ และระดับความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิ่มสำราญ. (2548). ภาษากับการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิชชาอร มินทักษ์ และ น้ำทิพย์ ่องอาจวานิชย์. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคขั้นใด 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 10(1), 27 - 40.
- ฤดี กมลสวัสดิ์. (2564). สื่อการเรียนการสอนสำหรับครูภาษาไทยยุคใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2553). นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backward Design. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรศักดิ์ แย้มอุ่ม. (2564). การวิจัยในชั้นเรียนที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะการอ่านด้วยเทคนิคขั้นใด 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านอ่างทอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาสันสกฤต. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เสกสันต์ ผลวัฒน์. (2564). คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์รายวิชานาฏยประดิษฐ์
จากท่าฟ้อนของหมอลำเพลิน คณะซูปเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ จังหวัดอุดรธานี
Development of a Learning Management Model for Creating Skills of the
Choreography Subject from the Dance Moves of Mor Lam Pleun, Super
Thaweasilp Group in Udon Thani Province

กนกอร สุขุมลย์พงษ์¹ ปิ่นเกศ วัชรปาณ^{2*} และ กองเกียรติ ใจเย็น²
Kanokon Sukumalpong¹, Pinkes Vajrapana^{2*}, and Gonggeart Chaiyen²

สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี¹

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี²

Office of General Education, Udon Thani Rajabhat University¹

Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail: vajrapana@gmail.com

วันที่รับบทความ: 1 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ: 29 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ: 3 กรกฎาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์มุ่งศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในรายวิชานาฏยประดิษฐ์ โดยใช้องค์ประกอบของการบูรณาการท่าฟ้อนของหมอลำเพลินในวิชานาฏยประดิษฐ์ ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ ทักษะแนวคิดการสร้างสรรค์ท่ารำของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้องค์ประกอบของการบูรณาการท่าฟ้อนของหมอลำเพลิน โดยศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ คณะหมอลำเพลินซูปเปอร์ ธ.ทวีสิน เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวคิดสร้างสรรค์ท่ารำพื้นฐานชุดใหม่ และเขียนเป็นรายงานการศึกษา ในรูปแบบวิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ แบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่พัฒนาทักษะด้านแนวคิดการสร้างสรรค์ที่เป็นพื้นฐานสำคัญประกอบด้วย กระบวนการสร้างสรรค์ตามหลักทฤษฎีนาฏยประดิษฐ์ ทฤษฎีการจัดองค์ประกอบศิลป์ ทฤษฎีกระบวนการสร้างสรรค์ ทฤษฎีแห่งการเคลื่อนไหว ประกอบกับการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและทักษะการปฏิบัติตามขั้นตอนของเดวิส ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการบูรณาการท่าฟ้อนของหมอลำเพลินโดยนำลักษณะการนำท่าฟ้อนของหมอลำเพลินมาประยุกต์กับฟ้อนอีสานประกอบด้วย ท่าหลักในแม่บทอีสาน ทั้งหมด 7 ท่า และเป็นท่วงทำนองประกอบด้วยท่าอิสระจากการปรุงแต่งท่าเลียนแบบธรรมชาติทั้งหมด 16 ท่า มาประยุกต์ให้เกิดแนวคิดการสร้างสรรค์ท่ารำพื้นฐานปรากฏว่าผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เกิดแนวคิดในการประดิษฐ์ท่าฟ้อนพื้นฐานขึ้นใหม่อย่างมีรูปแบบเฉพาะตัว

สามารถประดิษฐ์ท่ารำโดยใช้เทคนิคจากการวิเคราะห์รูปแบบฟ้อนประกอบบริบทนาฏศิลป์พื้นบ้านตามท้องถิ่นของตน
สร้างสรรค์การแสดงชุดใหม่ จำนวน 1 ชุดการแสดง คือชุดนาคเกี้ยว อยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ หมอลำเพลิน นาฏยประดิษฐ์

Abstract

This research aims to study and analyze, focus on studying information and analyzing basic information used in developing a learning management model on the subject of Artificial Dance, using elements of Mor Lam Ploen's dance integration. The foundational data is used in developing a model focused on the creative skills and concepts involved in choreographing dance moves among a group of experimental learners who underwent learning management according to the developed model. This involved integrating elements of Mor Lam Pleun's dance gestures into the teaching of Choreography and studying from documentation, interviews, and observations of the Mor Lam Pleun Super, Thaweelin group. The goal was to analyze the creative concepts behind inventing new traditional dance routines and to document these findings in a research report. In the form of a method for conducting quality research. The sample group used in testing this learning management model consisted of third-year students from the Dance Education program at the Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University, in the first semester of the 2023 academic year. The group was divided into two classes, each with 30 students. Tools used in the experiment included a learning management plan, a measure of creative thinking, a skill assessment of dance performance, and an academic achievement assessment. The research concluded that the dance education learning management model developed for fostering creative conceptual skills is fundamentally comprised of several components: the creative process based on choreography theory, the theory of artistic composition, the creative process theory, and the theory of movement. This was coupled with the use of active learning strategies and Davies' step-by-step practice skills. The experimental results of applying this learning management model, which integrated Mor Lam Pleun's dance gestures, showed that students developed higher levels of creative thinking, dance performance skills, and academic achievement. By applying the characteristics of Mor Lam Ploen's dance moves to the Isaan dance. There are 7 main poses in the Isaan master, and they consist of 16 free poses from natural imitation poses. This has led to the innovative creation of new, uniquely styled traditional dance gestures. Able to create dance moves using techniques from analyzing dance styles to accompany the context of folk dance in their locality, creating new performances. One new set of performances is the Naga Kiao set. It's at a very good level.

Keywords: Learning Management Model, Mor Lam Pleun's Dance Gestures, Choreography

บทนำ

การจัดการเรียนการสอน รายวิชา นาฏยประดิษฐ์ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเข้าใจกระบวนการผลิตนาฏศิลป์ชุดใหม่ โดยผ่านการสร้างสรรค์อย่างมีหลักการ แนวคิด ที่สามารถอธิบายวิธีการได้อย่างเป็นระบบ ปัญหาของผู้เรียนในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ชุดใหม่ส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุหลายประการเช่น การคิดให้เกิดรูปแบบใหม่ การลำดับความคิด การคิดอย่างเป็นขั้นตอน การสื่อสารความหมาย ยังไม่สามารถลำดับความคิดได้อย่างเป็นขั้นตอน การจัดการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้นักศึกษาสามารถเข้าใจในวิธีการสร้างสรรค์ ซึ่งการเรียนการสอนให้เกิดทักษะอันเป็นองค์ประกอบในการสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็นของผู้สอน งานวิจัยนี้จึงได้ศึกษาทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาให้ผู้เรียนสามารถจัดการความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีระบบและสามารถสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ผ่านการวิเคราะห์อย่างถูกต้อง โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) นำมาจัดการเรียนรู้และใช้เนื้อหาการสอนในหัวข้อของ องค์ประกอบท่าพ้องของหมอลำเพลิน คณะซูปเปอร์ ๘.ทวิศิลป์ จังหวัดอุดรธานี เป็นแนวคิดในการประยุกต์ท่าพ้องของหมอลำเพลินแบบดั้งเดิม นำมาสร้างสรรค์การแสดงแบบนาฏศิลป์อีสานชุดใหม่ให้ทันสมัย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ Active Learning หรือการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติเน้นผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้จากการลงมือทำเพื่อให้เข้าใจอย่างถ่องแท้และยั่งยืน โดยผู้เรียนจะต้องมีทักษะและความพร้อมในการเรียนรู้อย่างเหมาะสมในระดับหนึ่งซึ่งจำเป็นต้องมีทักษะพื้นฐานมาก่อน มีความพร้อม เพื่อที่จะก้าวสู่การเรียนรู้ Active learning ได้โดยสมบูรณ์ การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ในรายวิชานาฏยประดิษฐ์ เป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือทำ คิดวิเคราะห์และร่วมมือกันแก้ปัญหา ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของกระบวนการเรียนรู้ Active Learning ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีทักษะพื้นฐานในการประดิษฐ์ท่ารำ คือ ทักษะความรู้ ทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นเมือง นาฏศิลป์ร่วมสมัย เพื่อนำมาประยุกต์ท่ารำหรือท่าเต้นตามแนวคิดในกระบวนการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ชุดใหม่ (อดิศักดิ์ จำปาทอง, 2564)

งานวิจัยนี้จึงเห็นความสำคัญในการนำมาศึกษาด้านกระบวนการสร้างสรรค์ท่าพ้อง องค์ประกอบของลีลาท่าพ้อง เพื่อใช้ในการบูรณาการการพ้องอีสานชุดใหม่ ที่ใช้ในการประยุกต์ท่าพ้องให้มีความทันสมัย สามารถปรับตัวสู่ยุคการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน สามารถนำมาเป็นตัวอย่างของการเรียนการสอนในรายวิชานาฏยประดิษฐ์ การบูรณาการท่าพ้องของหมอลำเพลิน ในการจัดการเรียนการสอนในวิชานาฏยประดิษฐ์ เพื่อผสมผสานองค์ความรู้จากท่าพ้องของหมอลำเพลินแบบดั้งเดิม คณะซูปเปอร์ ๘.ทวิศิลป์ จังหวัดอุดรธานี สู่การพ้องอีสานประยุกต์รูปแบบใหม่โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลัก Active Learning อย่างมีระบบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ด้านความคิดสร้างสรรค์
2. เพื่อศึกษาการบูรณาการท่าพ้องของหมอลำเพลิน คณะซูปเปอร์ ๘.ทวิศิลป์ ที่คณะหมอลำใช้ในการประยุกต์ท่าพ้องให้ทันสมัย

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยได้ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ในรายวิชานาฏยประดิษฐ์ โดยเน้นกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ มีเทคนิคและรูปแบบที่สามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอน

ได้หลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้โดยใช้การคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creative-based Learning) การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Active Learning ทักษะปฏิบัติของเดวิส ทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน การสอนแบบสาธิต การสอนแบบทางตรง การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การเรียนรู้โดยใช้การคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creative-based Learning) เป็นเทคนิคการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดหลายอย่างประกอบกัน เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ และการคิดประเมินค่า ในการสร้างสิ่งใหม่หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น โดยการเรียนรู้โดยใช้การคิดสร้างสรรค์เป็นฐานเป็นเทคนิคการสอนที่เกิดจากการวิจัยต่อยอดจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning: PBL) ประกอบไปด้วย การชี้แจงวัตถุประสงค์ การทำความเข้าใจในเนื้อหา การกระตุ้นให้เกิดจินตนาการ รูปแบบแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันอภิปราย กำหนดสิ่งที่ต้องการสร้างสรรค์ ขั้นตอนการค้นคว้าและสร้างสรรค์ผลงาน ทดลองสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบต่าง ๆ และอธิบายเนื้อหาอย่างละเอียด และประเมินผลงานด้วย การนำเสนอโดยผู้สอนประเมินผลงานตามเกณฑ์ที่แจ้งไว้ และคัดเลือกผลงานที่โดดเด่นนำเสนอเผยแพร่ต่อสาธารณะ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะได้เห็นขั้นตอน พัฒนาการการสร้างสรรค์ผลงานของตน และเกิดการบูรณาการความรู้จากการได้เรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้น (สมาคมเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย, 2565)

นอกจากนี้ยังพบว่าวิธีการสอนเพื่อให้เกิดทักษะ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550 : 66-68) ได้ระบุว่า การที่บุคคลสามารถที่จะเรียนรู้ในการทำสิ่งต่าง ๆ นอกจากจะต้องอาศัยสติปัญญา ความคิด ความรู้ความเข้าใจ และเจตคติแล้วยังต้องอาศัยทักษะในการทำงาน ทักษะเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้การทำงานคล่องแคล่ว มีประสิทธิภาพ แบ่งเป็นทักษะความแม่นยำ และความรวดเร็วในการกระทำ (Accuracy and Speed) และ ความสอดคล้องผสมผสานกัน (Co-Ordination) จึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่เกิดทักษะในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ย่อมกระทำสิ่งนั้นได้อย่างชำนาญ ถูกต้องคล่องแคล่ว

ผู้เรียนจะเกิดทักษะขึ้นได้ต้องมีการปฏิบัติใน 3 ขั้นตอน คือ 1.ขั้นเรียนรู้เป็นขั้นขั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติไปกับผู้สอน โดยผู้สอนอธิบายประกอบ 2.ขั้นปฏิบัติเอง เป็นขั้นที่ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเองเพื่อให้เกิดความแม่นยำต้องพยายามไม่ให้เกิดความผิดพลาด 3.ขั้นหาความชำนาญ เป็นขั้นที่ผู้เรียนลงมือฝึกบ่อย ๆ ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ ชำนาญยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ

ทิสนา แคมมณี (2556 : 246 - 247) ได้สรุปว่ารูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davie's Instructional Model) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนาด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสเป็นรูปแบบหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านการปฏิบัติ ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือทำงานด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นการฝึกวิธีการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เป็นลำดับขั้นตอนที่ถูกต้อง ทั้งการทำงานรายบุคคล การทำงานเป็นรายกลุ่ม ซึ่งจะทำให้สามารถทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ มีการปรับปรุง และพัฒนาการทำงานอยู่เสมอ มีนิสัยที่ดีในการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยใช้การวัดทักษะปฏิบัติ เป็นการวัดทักษะควรมีการดำเนินการ ตามลำดับ คือ 1) ต้องมีการปฏิบัติงานหรือแสดงกระบวนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน 2) การใช้ทักษะปฏิบัติในการปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ต้องอาศัยกลไกการทำงานของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ให้เกิดการประสานกันอย่างเหมาะสม 3) การใช้ทักษะปฏิบัติควรมีการกระทำซ้ำบ่อย ๆ และ 4) การใช้ทักษะปฏิบัติเป็นกระบวนการทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งการวัดภาคปฏิบัตินั้นต้องมีการให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติงานเพื่อแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้ปรากฏชัดเจน (วรศรินทร์ เดชปานประสงค์ และคณะ, 2565 : 434)

ศาสตราจารย์ ดร.สุพล วิรุฬห์รักษ์ ราชบัณฑิต (สุพล วิรุฬห์รักษ์, 2547 : 225; คำลา มุลิกา, 2559 : 86) ได้ให้ความหมายของ Choreography หรือ นาฏยประดิษฐ์ ไว้ว่า “นาฏยประดิษฐ์ หมายถึง การคิด การออกแบบและการสร้างสรรค์ แนวคิด รูปแบบและกลวิธีแนวนาฏศิลป์ชุดหนึ่ง ที่แสดงโดยผู้แสดงคนเดียวหรือหลายคน ทั้งนี้รวมถึงการปรับปรุงผลงานในอดีต นาฏยประดิษฐ์จึงเป็นการทำงานที่ครอบคลุม ปรัชญา เนื้อหา ความหมาย ท่ารำ ท่าเต้น การแปรแถว การตั้งซุ่ม การแสดงเดี่ยว การแสดงหมู่ การกำหนดดนตรี เพลง เครื่องแต่งกาย ฉากและ ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญในการทำให้นาฏศิลป์ชุดหนึ่งสมบูรณ์ตามที่ตั้งใจไว้ ผู้ออกแบบนาฏศิลป์ เรียกกันโดยทั่วไปว่า ผู้อำนวยการฝึกซ้อม หรือ ผู้ประดิษฐ์ท่ารำ แต่ในที่นี้ขอเสนอคำใหม่ว่า นักนาฏยประดิษฐ์ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Choreography”

การสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า นาฏยประดิษฐ์ โดยมีผู้ออกแบบงานนาฏศิลป์ เรียกว่า ผู้สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ (Choreographer) เป็นผู้สร้างสรรค์กำหนดแนวคิด รูปแบบ ถ่ายทอดการแสดงเรื่องราวอย่างเป็นระบบ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานด้านการปฏิบัตินาฏศิลป์อย่างชำนาญ มีประสบการณ์ด้านการออกแบบท่าเต้น มีความรู้เรื่องดนตรี เพลง องค์ประกอบทางทัศนศิลป์ในการออกแบบสร้างสรรค์ให้เกิดความแปลกใหม่ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วนคือ

1. การสร้างแนวความคิดของรูปแบบงานใหม่มีความแปลกใหม่ กล่าวคือ เป็นคิดการออกแบบในส่วน of เนื้อเรื่อง ขอบเขต องค์ประกอบทางศิลปะ แนวดนตรี เพลง โดยสามารถมีแนวคิดให้แปลกแตกต่างไปจากเดิม การนำเอาของที่มีอยู่มาประยุกต์ การผสมผสานรูปแบบที่มากกว่า 1 รูปแบบขึ้นไป

2. การกำหนดลักษณะของนาฏศิลป์ให้มีรูปแบบการเดินรำที่มีรากเหง้าของสกุลนาฏศิลป์ต่าง ๆ เช่น รูปแบบนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน นาฏศิลป์ร่วมสมัย นาฏศิลป์สกุลอื่น ๆ เป็นต้น โดยนำมาประยุกต์ผสมผสาน ให้ตรงตามแนวคิดหลักที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ยังอาศัยองค์ประกอบการจัดวางท่า การแปรแถว การตั้งซุ่ม การวางตำแหน่ง การใช้พลัง การใช้พื้นที่ ตามหลักการสร้างสรรค์ท่าเต้นที่ได้วางโครงสร้างไว้

นักนาฏยประดิษฐ์จึงต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ในการออกแบบสร้างสรรค์ เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ท่าเต้น ซึ่งต้องทำการศึกษาเรื่องราว ความเป็นมา เนื้อหา ตลอดจนการกำหนดการสร้างสรรคงานอย่างเป็นระบบ จึงจะทำให้งานสร้างสรรค์นั้น ๆ เกิดความน่าสนใจ และมีคุณภาพ

ผู้สอนได้หยิบยก รูปแบบวิธีการสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้าน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลตัวอย่างให้ผู้เรียนได้เกิดขึ้นตอน การวิเคราะห์และอภิปราย กรณีศึกษาท่าฟ้อนของหมอลำเพลิน โดยมีความสำคัญกล่าวคือ

การศึกษาท่าฟ้อนพื้นบ้านของจังหวัดอุดรธานี ที่มีความเก่าแก่และเป็นรากเหง้าของท่าฟ้อนอีสานของจังหวัดอุดรธานีจวบจนปัจจุบัน พบว่า หมอลำเพลิน ซึ่งเป็นการแสดงหมอลำอีกรูปแบบหนึ่งที่มีจังหวะการขับร้อง และท่ารำประกอบเป็นของตนเองเรียกว่า ท่าลำเพลิน หรือจังหวะลำเพลิน มีความโดดเด่นที่เป็นจังหวะเร้าใจ ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะเป็นที่นิยมมากในภาคอีสาน หมอลำเพลินสามารถจัดแสดงในทุกโอกาส และเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ คณะหมอลำเพลินที่งานวิจัยนี้นำมาศึกษา คือ คณะซูปเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ ซึ่งมีหัวหน้าคณะ คือ นายณรงค์ จำโส ได้รับการถ่ายทอดหมอลำเพลินจากอาจารย์บุญยัง รุ่งนภา ซึ่งเป็นศิษย์ของอาจารย์ผัน ศิลารักษ์ที่เป็นต้นฉบับของหมอลำเพลินจังหวัดอุบลราชธานี

หมอลำเพลิน คณะซูปเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ ของจังหวัดอุดรธานี มีความสำคัญด้านการฟ้อนที่มีทำนองลำเพลินที่โดดเด่น ความเป็นเอกลักษณ์ลวดลายการฟ้อนที่สวยงาม เป็นที่ยอมรับในระดับจังหวัด มีความนิยมจากผู้ชมในสมัยนั้น รูปแบบการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์และโดดเด่นของวงคือลวดลายและลีลาท่าฟ้อนที่สวยงามทำให้ผู้ชมที่พบเห็นชื่นชอบและติดตาม นอกจากนี้มีผลงานการถ่ายทอดลำเพลินและการประกวดแข่งขันหมอลำเพลินในงานต่าง ๆ ดังเช่น

ปี พ.ศ. 2524 ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมหมอลำเพลิน จากบริษัทกว้างไพศาล จำกัด ร่วมกับ สถานีวิทยุยานเกราะและ 1 ปณ ปี พ.ศ. 2537 – 2538 ได้รับโล่เชิดชูเกียรติศิลปินหมอลำ ผู้แสดงบทบาทผู้ร้ายยอดเยี่ยม (ผู้ที่แสดงเป็นจอมใจ) จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติปี 2557 มีโอกาสถ่ายทอดการร้องและรำในชุดการแสดงไหว้ครูลำเพลิน ให้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์และยังมีผลอื่น ๆ อีกมากมาย

ด้วยเหตุที่ คณะหมอลำซูปเปอร์ ธ. ทวีศิลป์ มีความเป็นมาอย่างยาวนาน และเป็นแม่แบบในฟ้อนอีสานของ จังหวัดอุดรธานี ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการอนุรักษ์ทำฟ้อนแบบดั้งเดิม สู่การบูรณาการการประยุกต์ทำฟ้อนในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นบ้านชุดใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งศึกษาข้อมูลด้านองค์ประกอบของกระบวนการบูรณาการทำฟ้อนหมอลำเพลิน คณะซูปเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดใหม่ในรายวิชานาฏยประดิษฐ์ สำหรับองค์ประกอบของการบูรณาการทำฟ้อนงานวิจัยนี้ศึกษากำหนดขอบเขตและวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านบุคคล กำหนดสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในการรำ คือผู้แสดงหมอลำเพลิน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 2.1 ใช้เนื้อหาในหัวข้อ การสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นเมือง รายวิชานาฏยประดิษฐ์ 3 หน่วยกิต ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา หลักสูตร 4 ปี จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 30 คน
 - 2.2 ใช้เนื้อหาทำฟ้อนหมอลำเพลิน โดยเลือกศึกษาผู้แสดงใน คณะซูปเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ แบบเฉพาะเจาะจงเพียงคนเดียว เท่านั้น
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ มุ่งศึกษาทำฟ้อนหมอลำ และทำฟ้อนพื้นบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
4. ขอบเขตด้านเวลา
 - 4.1 จำนวนทดลองสอน 6 ชั่วโมง และปฏิบัติการความคิดสร้างสรรค์ 6 ชั่วโมง
 - 4.2 ศึกษาทำฟ้อนแบบดั้งเดิมในช่วงพ.ศ.2524-2538

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประกอบด้วย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทดลองสอน เป็นนักศึกษาในรายวิชานาฏยประดิษฐ์ ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างสรรค์ผลงาน มีหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างสรรค์ฟ้อนพื้นบ้านอีสานของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 – 2564 ซึ่งปัจจุบันเกษียณราชการ จำนวน 2 คน คือ

1. อาจารย์บรรจง จันทร์ ผู้สร้างสรรค์ทำฟ้อนพื้นบ้านอีสาน
2. อาจารย์มนตรี วงระคร ผู้สร้างสรรค์ทำหมอลำเพลิน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักแสดง คือ กลุ่มอดีตนักแสดง หมอลำเพลิน คณะซูปเปอร์ทวีสิน จำนวน 2 คน คือ

1. นายณรงค์ จำไส
2. นางณัฐพร จำไส

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือหรือวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การสังเกต การสัมภาษณ์ การถ่ายทอด กระบวนท่ารำ และการสร้างสรรค์กระบวนท่าในการสร้างสรรค์ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การสังเกต ผู้สร้างสรรค์ได้ติดตามและรับชมการสาธิต การพ้องประกอบลำเพลิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนแสดง โดยใช้วิธีการสังเกต 2 วิธี คือ

1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ได้สังเกตการณ์ ในลักษณะการสังเกตระหว่างการถ่ายทอดท่าพ้องให้กับนักศึกษา

2) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เข้าไปสังเกตการณ์ ในลักษณะผู้ชมการแสดงในการสาธิตท่าพ้อง โดยสังเกตกระบวนแสดงในระยะห่างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

2.2 การสัมภาษณ์ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ 2 วิธี คือ

1) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ได้กำหนดประเด็นคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ไว้ชัดเจนเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ประวัติความเป็นมา องค์ประกอบและรูปแบบในการแสดงพ้องไหว้ครู และพ้องเข้าคู่ ออกแบบโครงสร้างแบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนที่สองเป็นประเด็นคำถาม

2) การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นคำถามที่ไม่ได้กำหนดประเด็นไว้ล่วงหน้า แต่เป็นการสนทนากับผู้สัมภาษณ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อให้ได้รายละเอียดที่สมบูรณ์ครบถ้วนมากขึ้น

3) สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ใช้ในการบันทึกภาพและเสียง ได้แก่ กล้องถ่ายรูปและกล้องบันทึกภาพเคลื่อนไหว ใช้เพื่อบันทึกข้อมูลในขณะที่ทำการวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้เห็นข้อผิดพลาด เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขผลงานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4) การนำข้อมูลจากการสาธิตกระบวนท่ารำของหมอลำเพลินมา ทดลองสอน ในรูปแบบ Active Learning

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเอกสารทางวิชาการ ตำรา งานวิจัย บทความ วารสาร สื่อสารสนเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลด้านรูปแบบ และลักษณะของการสร้างสรรค์ในการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองจังหวัดอุดรธานี

3. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองเกี่ยวกับนาฏยลักษณ์ รูปแบบการสร้างสรรค์องค์ประกอบการสร้างสรรค์ เป็นต้น

4. สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในงานสร้างสรรค์ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ในการสร้างสรรค์

5. เรียบเรียงข้อมูลและข้อคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ เพื่อหาคำตอบในการพัฒนานาฏศิลป์พื้นเมือง

6. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษารูปแบบและองค์ประกอบการแสดง เช่น ท่ารำ เครื่องแต่งกาย ดนตรี บทเพลง และนักแสดง เป็นต้น

7. สรุปผลงานการศึกษา หลังจากการทดลองสอนตามรูปแบบ Active Learning เป็นรายงานการศึกษาเพื่อนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในรายวิชา นาฏยประดิษฐ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยตรวจสอบและยืนยันข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และการทดลองสอนเพื่อดำเนินการรับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์รายวิชานาฏยประดิษฐ์จากท่าพ้อนของหมอลำเพลิน คณะซุเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ จังหวัดอุดรธานีต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ ด้านความคิดสร้างสรรค์

ในการแสดงหมอลำคณะลำเพลิน คณะซุเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ สิ่งสำคัญที่แสดงถึงความเป็นหมอลำคณะนี้คือ ผู้แสดงและการพ้อนของพระเอก การพ้อนของพระเอกในหมอลำคณะลำเพลิน คณะซุเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการแสดง การพ้อนจะเป็นไปในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือจะต้องมีการพ้อนพร้อมกันในการออกแสดงในแต่ละฉาก

1. ลำดับขั้นตอนในการพ้อน ดังนี้

(1) เกริ่นเรื่องหรือลำบรรยายเป็นขั้นตอนต่อจากการลำไหว้ครู ซึ่งเป็นการกล่าวถึงตัวแสดงและเรื่องราวที่จะแสดง

(2) การรำตามเนื้อเพลงไหว้ครูลำเพลิน

(3) การรำตามจังหวะเพลง

2. จำนวนท่า

จากการศึกษาท่าพ้อนใช้วิธีการลงพื้นที่สัมภาษณ์ ณัฐพร จำโส และ ณรงค์ จำโส (ณัฐพร จำโส, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2566; ณรงค์ จำโส, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2566) พบว่า ในการพ้อนประกอบการแสดงไหว้ครูหมอลำเพลิน คณะซุเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ จากการสังเกต พบว่า อวัยวะทุกส่วนต้องมีความสัมพันธ์กัน ไม่มีการกำหนดการใช้สรีระส่วนต่าง ๆ ประกอบการพ้อนไว้ เป็นแบบแผน หากใช้มือบนก็เหยียดเกือบสุดแขนจะเลยศีรษะมือล่างก็เหยียดเกือบสุดแขน

ผลการวิจัยท่าพ้อนไหว้ครู พบว่า ในการแสดงไหว้ครูลำเพลิน คณะซุเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ ของ ณัฐพร จำโส สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดคือการพ้อนของนางเอกการพ้อนมีทั้งหมด 7 ท่า ถ้าแบ่งเป็นการพ้อนที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้งการใช้มือและท่ากระบวนการใช้มือจะคล้าย ๆ กันแต่การใช้สรีระร่างกายช่วงล่างไม่เหมือนกัน มีทั้งหมดดังนี้ (1) ท่าย่อท่าลำเพลิน (2) ท่าลงเล่นน้ำ (3) ท่าแยงกระຈกบัตแป้ง (4) ท่าลิงได้แก้ว (5) ท่าขอกำลังใจ/ กาดากปัก (6) ท่าหลีกแม่ผัว และ (7) ท่านายพรานยิงธนู

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าในการวาดพ้อนลำเพลินกับการลำและดำเนินเรื่องไม่มีความสัมพันธ์กันท่าพ้อนแต่ละท่าไม่มีความหมายเกี่ยวกับกลอนลำหากแต่เป็นการพ้อนประกอบจังหวะเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินความสวยงามเพื่อไม่ให้ผู้ชมเบื่อหน่าย

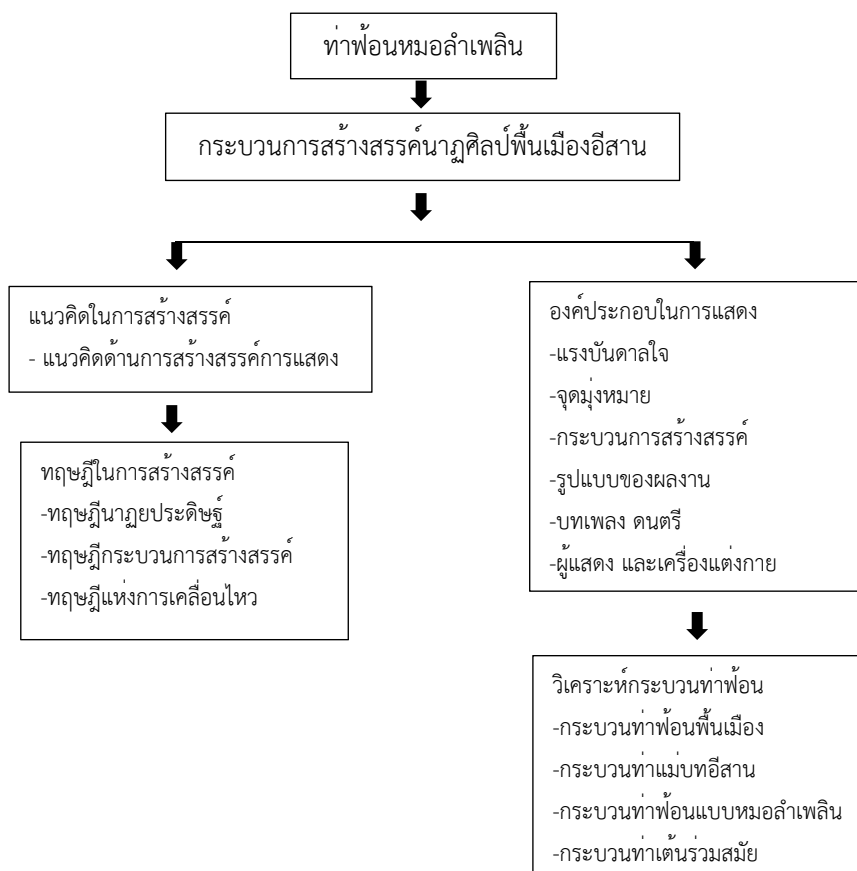
3. กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

การศึกษาระบวนการสร้างสรรค์ (บรรจง จันทร, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2566; มนตรี วงระคร, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2566) พบว่า การสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นเมืองชุดใหม่ มีรูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ด้านแนวคิดสร้างสรรค์ ลักษณะท่ารำ และองค์ประกอบการแสดงโดยใช้หลักนาฏยประดิษฐ์ ที่นำเอาการพ้อนในหมอลำเพลินมาเป็นองค์ประกอบการสร้างสรรค์ สรุปได้ดังนี้

- (1) กำหนดเนื้อหา การกำหนดเนื้อหา หรือโครงร่างของการแสดง แบ่งการกำหนดได้เป็น 2 ระยะ
 - 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการพ่อนในโอกาสพิเศษเพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์การพ่อนพื้นบ้านในจังหวัดอุดรธานี
 - 2) การกำหนดโครงสร้างท่าพ่อนที่มีรูปแบบที่ชัดเจนเป็นระบบมากขึ้น คือ นำโครงสร้างท่าพ่อนมาจากการพ่อนในหมอลำเพลินดั้งเดิมของหมอลำ คณะซูปเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ จังหวัดอุดรธานีมาเป็นต้นแบบ และใช้การผสมผสานด้วย แม่ท่าในแม่บทอีสาน
- (2) กำหนดรูปแบบท่าพ่อน

การสร้างสรรค์การพ่อนพื้นบ้านชุดใหม่ มีกำหนดจากท่าแม่บทอีสาน ท่าไหว้ครูหมอลำเพลิน และผสมผสานท่าจากท่าเต้นร่วมสมัย นำมาสร้างสรรค์ท่ารำเพิ่มขึ้นโดยใช้การปรับปรุงท่าให้มีความหลากหลายตามยุคสมัย และความนิยมชมชอบของคนดู
- (3) กำหนดการใช้พื้นที่เวที

กำหนดจากรูปแบบแถว มีการแปรแถว 7 ลักษณะ คือ แถววิหิงายเรียงเดี่ยว แถววิหิงายเรียงคู่ แถวตอน 2 แถว แถวหน้ากระดานเรียงเดี่ยว แถววิคว่า แถวเฉียงคู่ แถวเฉียงเรียงเดี่ยว การใช้เวทีลักษณะทรงสี่เหลี่ยมหันหน้าไปยังผู้ชม ใช้เวทีสามด้าน ผู้แสดงกำหนดการเคลื่อนที่ที่มีจุดประสงค์ในการเคลื่อนไหวแบบกลุ่มเป็นสำคัญ สามารถแสดงกระบวนการสร้างสรรค์ท่าพ่อนหมอลำเพลิน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการสร้างสรรค์ท่าพ่อนหมอลำเพลิน

4. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้านความคิดสร้างสรรค์ สามารถจัดรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ Active Learning ตามขั้นตอนดังนี้

(1) ให้ผู้เรียน วิเคราะห์องค์ประกอบท่าฟ้อนพื้นบ้านดั้งเดิม ประกอบด้วย แม่ท่าในรำแม่บทอีสาน ท่าฟ้อนหมอลำเพลินจากตัวอย่าง หมอลำเพลิน คณะซุเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ และท่าฟ้อนพื้นบ้านชนเผ่าอุดรธานี (กรณีศึกษาที่ให้นักศึกษาเลือกวิเคราะห์ 1 ชนเผ่า) และนำเสนอเป็นกลุ่ม

(2) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ ระบุนวความคิดสร้างสรรค์ องค์ประกอบในการแสดง ตามขั้นตอนอย่าง ครบถ้วน

(3) ผู้เรียนจัดระบบการบูรณาการท่าฟ้อน จากทฤษฎีการสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ทฤษฎีนาฏยประดิษฐ์ ทฤษฎีกระบวนการสร้างสรรค์ ทฤษฎีแห่งการเคลื่อนไหว

(4) ผู้เรียนทดลองนำท่าฟ้อนที่คิดขึ้นใหม่ ประกอบเพลง และจังหวะ ในรูปแบบแตกต่างกันอย่างน้อย 2 รูปแบบ

(5) อภิปรายผล โดยให้เพื่อนร่วมชั้นแสดงความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาใช้ลักษณะของการ จัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานาฏยประดิษฐ์ มีขั้นตอน การวางรูปแบบดังนี้

(1) ยกตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์จำนวน 3 ประเภท คือ นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นเมือง และนาฏศิลป์ร่วมสมัย อย่างละ 1 ชุดการแสดง ร่วมกันวิเคราะห์ประเด็น ด้านรูปแบบ องค์ประกอบ และสังเคราะห์ วิธีการประดิษฐ์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้

(2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการอภิปราย ชักถาม แสดงความคิดเห็นในนาฏศิลป์ทั้ง 3 ประเภท

(3) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเลือกนำเสนอแนวคิด รูปแบบการสร้างสรรค์ นาฏศิลป์ 1 รูปแบบการแสดงชุดใหม่ ที่ได้จากการถอดความรู้จากตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์

(4) ผู้เรียนแบ่งกลุ่มทำงานเพื่อให้มีด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ร่วมมือกัน มากกว่าการแข่งขัน

(5) ผู้เรียนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในการสืบค้นข้อมูลทางนาฏศิลป์อย่างร่วมมือ เป็นระบบ

(6) ผู้เรียนสร้างกระบวนการ ทักษะความคิด ทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการประยุกต์นาฏศิลป์อย่างเป็นระบบ

(7) ผู้เรียนนำเสนอข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ทำร่ำอย่างเป็นขั้นตอน และสามารถถ่ายทอด กระบวนการคิดได้ผ่านการทดลองปฏิบัติ

(8) สรุปผลกระบวนการสร้างสรรค์ ทบทวนองค์ความรู้ สะท้อนผลกิจกรรมจากผู้เรียนและอาจารย์

จากการสรุปผลในการนำเสนอแนวคิด รูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ชุดใหม่ ที่ผู้เรียนได้นำเสนอ รูปแบบทักษะปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ในองค์ประกอบพื้นฐานของผู้เรียนด้านนาฏศิลป์ ที่เน้นการฝึกฝน ทดสอบ ทดลอง จนเกิดความชำนาญ โดยมีทฤษฎีทางด้านทักษะที่สามารถพิสูจน์แล้วเห็นว่าเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

ถอดกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบทักษะปฏิบัติของเดวิสและบูรณาการท่าฟ้อนของหมอลำเพลิน คณะซุเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ ที่คณะหมอลำใช้ในการประยุกต์ท่าฟ้อนให้ทันสมัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ผู้สอนปฏิบัติท่าแม่บทอีสาน แบบฉบับวิทยาลัยนาฏศิลป์ ร้อยเอ็ด โดยสาธิตทีละท่า ให้ครบตามจำนวน 48 ท่า เริ่มจากท่าที่ 1 – 15 (ชั่วโมงที่ 1) ท่าที่ 15-30 ชั่วโมงที่ 2 และ ท่าที่ 31 - 48 ชั่วโมงที่ 3 ฝึกทบทวนซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จนเกิดทักษะความจำ และทักษะปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่ว

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของมทำรำครบถ้วนแล้ว จะฝึกฝนการเชื่อมท่ารำจากท่าหนึ่งไปอีกท่าหนึ่ง อย่างช้า ๆ ให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วน

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมี แบบอย่างให้ซึ่งสังเกตได้ว่า ผู้เรียนจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่ง สามารถปฏิบัติตามได้ และผู้สอนชี้แนะท่ารำที่ยังไม่ถูกต้อง ทีละจุด เพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนฝึกปฏิบัติท่ารำได้ครบถ้วนแล้ว ผู้สอนแนะนำเทคนิคในการ ปฏิบัติท่ารำให้ถูกต้องตามสรีระของผู้เรียน เพื่อความสวยงามของท่ารำ

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้ถูกต้องตาม กระบวนท่าทั้ง 48 ท่าแล้ว ให้ผู้เรียนใช้เทคนิคการเชื่อมโยงท่า เป็นแนวคิดในการบูรณาการท่าฟ้อนพื้นบ้าน ตาม แนวคิดของกลุ่ม

ผลการศึกษาการบูรณาการท่าฟ้อนของหมอลำเพลิน คณะซูปเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ ที่คณะหมอลำใช้ในการ ประยุกต์ท่าฟ้อนให้ทันสมัย

การบูรณาการท่าฟ้อนของหมอลำเพลิน คณะซูปเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ เพื่อนำมาเป็นรูปแบบในการจัดการ เรียนการสอนวิชานาฏยประดิษฐ์ โดยมุ่งเน้น การสร้างสรรค์ท่ารำชุดใหม่ที่มีความผสมผสานระหว่างท่าฟ้อนหมอลำเพลิน แบบดั้งเดิมและท่าฟ้อนอีสาน เกิดแนวคิดในการประดิษฐ์ท่าฟ้อนอย่างมีรูปแบบเฉพาะตัว โดยลักษณะการบูรณาการใน หมอลำเพลินมีการนำท่าแม่บทอีสานมาเป็นส่วนประกอบ ผสมผสานด้วยท่าปรุงแต่งเลียนแบบธรรมชาติ และสามารถ พัฒนาให้คงอยู่ด้วยการนำเอาการเต้นร่วมสมัยมาเป็นส่วนหนึ่งในเอกลักษณ์ ทั้งนี้สามารถนำแนวคิดมาเป็นแนวทางใน การสอนวิชานาฏยประดิษฐ์ในนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสานได้อย่างมีระบบซึ่งตรงตามทฤษฎีนาฏยประดิษฐ์ (Choreography) (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2547 : 225) ได้อธิบายความหมายของนาฏยประดิษฐ์ ไว้ว่า นาฏยประดิษฐ์ หมายถึง การคิด ออกแบบ และการสร้างสรรค์ แนวคิด รูปแบบกลวิธีของนาฏยประดิษฐ์ชุดหนึ่ง ที่แสดงโดยผู้แสดงคนเดียวหรือหลายคน โดยทั้งนี้รวมถึงการปรับปรุงผลงานในอดีต นาฏยประดิษฐ์จึงเป็นการทำงานที่ครอบคลุม ปรึกษา เนื้อหา ความหมาย ท่า รำ ท่าเต้น การแปรแถว การตั้งซุ่ม การแสดงเดี่ยว การแสดงหมู่ การกำหนดดนตรี เพลง เครื่องแต่งกาย ฉากและ ส่วนประกอบ อื่น ๆ ที่สำคัญในการทำให้นาฏศิลป์ชุดหนึ่งสมบูรณ์ตามที่ตั้งใจไว้ผู้ออกแบบนาฏศิลป์เรียกกัน โดย นาฏยประดิษฐ์มีการทำงานเป็นขั้นตอน ดังนี้ คือ 1. การคิดให้มินาฏศิลป์ 2. การกำหนดความคิดหลัก 3. การประมวล ข้อมูล 4. การกำหนดขอบเขต 5. การกำหนดรูปแบบ 6. การกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ 7. การออกแบบนาฏศิลป์ สามารถสรุปรูปแบบการการแสดงชุดลำเพลินนาถเกี้ยวได้ดังนี้

จากผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบความคิดสร้างสรรค์ นักศึกษาได้การแสดงลำเพลิน จำนวน 1 ชุดการแสดง รูปแบบการประยุกต์หมอลำเพลินดั้งเดิม และ ท่าฟ้อนพื้นบ้านอีสาน ในการประยุกต์ลักษณะ ผสมผสาน โดยนำเนื้อเรื่องจากวรรณกรรมพื้นบ้านมาเป็นแนวคิด ชื่อชุดการแสดง ลำเพลินนาถเกี้ยว มีเนื้อหาดังนี้

แรงบันดาลใจจากการศึกษาวรรณกรรมเรื่อง ขุนทิ้ง ขุนเทือง จากหนังสือผูก ฉบับปริวรรต โดยพระ อริยานุวัณณ์ เขมจารีเถระ วัดมหาชัย จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2517 เป็นการนำกระบวนการลำเพลินจากหมอลำเพลิน คณะซูปเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ สร้างสรรค์กระบวนท่ารำด้วยวิธีลด ทอน ต่อ เติม ปรับ สลับ จากกระบวนท่ารำหลัก จากลาย ลำเพลิน ดั้งเดิม 17 ท่า มาประยุกต์กับนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน โดยเนื้อหากล่าวถึงความรักของมนุษย์กับพญานาค ซึ่งมี

การแบ่งช่วงการแสดงเป็น 4 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 นางแอ่ไค่ลงไปเล่นน้ำยังสวนที่ตนได้เนรมิตร ช่วงที่ 2 ขุนเทืองเดินดง ช่วงที่ 3 ลำเพลินเกี้ยว และช่วงที่ 4 เต้ยลา โดยมีผู้แสดงจำนวน 18 คน เป็นชายและหญิง ฝ่ายชาย 9 คน ฝ่ายหญิง 9 คน

ภาพที่ 2 ตัวเอกในชุดการแสดงลำเพลินนาคเกี้ยว
ที่มา: ปิ่นเกศ วัชรปาณ (2567ก)

ภาพที่ 3 ตัวรองในชุดการแสดงลำเพลินนาคเกี้ยว
ที่มา: ปิ่นเกศ วัชรปาณ (2567ข)

จากภาพที่ 2 และ 3 ชุดการแสดงลำเพลินนาคเกี้ยว ลักษณะการนำท่าพ้อนของหมอลำเพลินมาประยุกต์กับพ้อนอีสานประกอบด้วย ท่าหลักในแม่บทอีสาน ทั้งหมด 7 ท่า และเป็นท่วงทำนองประกอบด้วยท่าอิสระจากการปรุงแต่งท่าเลียนแบบธรรมชาติทั้งหมด 16 ท่า ทั้งนี้งานวิจัยยังพบว่า กระบวนท่าของหมอลำเพลิน คณะซุเปอร์ ๕.ทวีศิลป์ มีความโดดเด่นเป็นที่ชื่นชอบของคนดู ในการใส่ลีลาท่าเต้นแบบสากลผสมผสานกับท่าเต้นแบบพื้นบ้าน จึงทำให้ในยุคที่ยังเป็นที่นิยมเป็นสิ่งที่แต่ละคณะมีความแข่งขันกันในลักษณะการรำของตัวเอกในหมอลำ

ลักษณะการใช้ลำตัว แขน เท้า ของท่าพ้อนหมอลำเพลิน มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ

- (1) การใช้ลำตัว มีลักษณะการแอ่นตัวโค้งงอไปด้านหน้า และด้านหลังมากกว่าปกติ
- (2) การใช้แขน เพื่อวาดวงแขน มีลักษณะเหวี่ยงแขนข้างลำตัว ในทิศทางเป็นวงกลม
- (3) การใช้เท้า มีลักษณะย่อเท้าแบบกำหนดการก้าวตามจังหวะที่ชัดเจน แบบการเดินทางเครื่องใน

หลายรูปแบบ

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานศิลป์ด้านความคิดสร้างสรรค์ สรุปได้ว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning และทักษะปฏิบัติของเดวิส ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างสรรค์ และความคิดวิเคราะห์ เพื่อสร้างสรรค์ท่ารำตามองค์ประกอบทฤษฎีนาฏยประดิษฐ์ ผู้เรียนสามารถอภิปราย นำเสนอ สรุปเป็นความคิดรวบยอดได้ตามทฤษฎี โดยใช้แบบวัดประเมินด้านความคิดสร้างสรรค์ ระดับคุณภาพ 4 ระดับ โดยมีผลการประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ระดับคุณภาพ 3 มีการพัฒนาชิ้นงานด้วยความคิดแปลกใหม่ในรูปแบบ

การนำเสนอ

- (2) ความคิดยืดหยุ่น ระดับคุณภาพ 4 มีวิธีการแก้ไขปรับเปลี่ยนแนวคิดได้อย่างเหมาะสม
- (3) ความละเอียดละออ ระดับคุณภาพ 3 มีการคิดอธิบายการแก้ไขอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน
- (4) การคิดวิเคราะห์ ระดับคุณภาพ 4 สามารถเข้าใจองค์ประกอบของการผสมผสานท่าพ้อนแบบ

ดั้งเดิม และแบบประยุกต์อย่างเข้าใจ แยกแยะรูปแบบได้

- (5) การคิดเชิงระบบ ระดับคุณภาพ 4 วางรูปแบบ แต่ละส่วนขององค์ประกอบท่าพ้อน เช่น ลำตัว

แขน ขาอย่างจัดระเบียบท่าทางได้อย่างถูกต้อง

- (6) การสื่อสาร ระดับคุณภาพ 4 นำเสนอกระบวนการสร้างสรรค์ท่าพ้อนหมอลำเพลินแบบประยุกต์

อย่างเป็นระบบ

- (7) การทำงานร่วมกับผู้อื่น ระดับคุณภาพ 4 ยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมกลุ่มอย่างมีเหตุผล และ

ร่วมงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาการบูรณาการท่าพ้อนของหมอลำเพลิน คณะซุเปอร์ ๕.ทวีศิลป์ ที่คณะหมอลำใช้ในการประยุกต์ท่าพ้อนให้ทันสมัย สรุปได้ว่า การบูรณาการมุ่งเน้น การสร้างสรรค์ท่ารำชุดใหม่ที่มีความผสมผสานระหว่างท่าพ้อนหมอลำเพลินแบบดั้งเดิมและท่าพ้อนอีสาน มีการนำท่าแม่บทอีสานมาเป็นส่วนประกอบ ผสมผสานด้วยท่าปรุงแต่งเลียนแบบธรรมชาติและการเล่นร่วมสมัยมาบูรณาการร่วมกัน

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ นาฏศิลป์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้สอนสามารถใช้การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิบัติ Active Learning และทักษะปฏิบัติของเดวิส ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างสรรค์ และความคิดวิเคราะห์ เพื่อใช้ในรายวิชานาฏยประดิษฐ์ ในเรื่องแนวคิด การวางรูปแบบงาน การสร้างสรรค์ท่าพ้อง ได้อย่างเป็นขั้นตอน และสามารถใช้แบบประเมินด้านความคิดสร้างสรรค์เชิงคุณภาพ นำมาใช้วัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักศึกษากลุ่มทดลองมีผลการวัดทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 7 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ดีมากระดับ 3 และ 4

ผลการศึกษาการบูรณาการท่าพ้องของหมอลำเพลิน คณะซูปเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ ที่คณะหมอลำใช้ในการประยุกต์ท่าพ้องให้ทันสมัย สามารถนำทฤษฎีนาฏยประดิษฐ์มาเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์งานด้านการแสดงโดยใช้กระบวนการสร้างสรรค์ตามหลักทฤษฎีนาฏยประดิษฐ์ ทฤษฎีการจัดองค์ประกอบศิลป์ ทฤษฎีกระบวนการสร้างสรรค์ ทฤษฎีแห่งการเคลื่อนไหว ทั้งนี้การพัฒนารูปแบบการพ้องจากการพ้องดั้งเดิมสู่การพ้องตามสมัยนิยมให้มีความทันสมัยและสามารถยังได้รับความนิยมจากผู้ชมยุคใหม่ โดยนำลักษณะการนำท่าพ้องของหมอลำเพลินมาประยุกต์กับพ้องอีสานประกอบด้วย ท่าหลักในแม่บทอีสาน ทั้งหมด 7 ท่า และเป็นท่วงทำนองประกอบด้วยท่าอิสระจากการปรุงแต่งท่าเลียนแบบธรรมชาติทั้งหมด 16 ท่า มาประยุกต์ สามารถใช้รูปแบบโครงสร้างของท่าพ้องแบบดั้งเดิมนำมาปรับปรุงใหม่ท่าที่มีระเบียบขึ้น และสามารถสร้างสรรค์การแสดงชุดใหม่ลักษณะประยุกต์ได้จำนวน 1 ชุด ในการแสดงลำเพลินนาถเกี้ยว ซึ่งจัดว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่สามารถนำไปเป็นตัวอย่างของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นเมืองได้ และยังสามารถต่อยอดทางความคิดในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นเมืองชุดใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการสร้างสรรค์คือยังคงเอกลักษณ์ท่าพ้องแบบดั้งเดิม และนำท่าพ้องมาผสมผสานกับการประยุกต์ท่าเด่นหมอลำเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดท่ารำสู่ประชาชนได้อย่างมีแบบแผน ซึ่งง่ายต่อการสืบทอด รักษา และสามารถนำไปเป็นตัวอย่างในการอนุรักษ์ท่าพ้องของชนเผ่าอื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1.1 วิธีการจัดการเรียนรู้อย่างคงต้องมีผู้สอนด้วยการสาธิต และผู้เรียนเลียนแบบครูผู้สอนในทุกขั้นของการปฏิบัติ ซึ่งการถ่ายทอดกระบวนการทำรำนั้นต้องอาศัยความชำนาญ และทักษะขั้นสูง จึงจะสามารถถ่ายทอดอย่างตรงตามหลักปฏิบัติของแม่ทำนัน ๆ

1.2 การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความจำเป็นต้องยกตัวอย่างประกอบที่ใกล้เคียงกับแนวคิดของกลุ่มผู้เรียน จึงจะสามารถเห็นภาพรวมในงานสร้างสรรค์

1.3 บรรยากาศที่ใช้ในการเรียนการสอน ต้องมีความพร้อม เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ เช่นพื้นที่ แสงไฟ วัสดุอุปกรณ์ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม กระตุ้นความคิดได้เป็นอย่างดี

1.4 ผลจากการทดลอง งานวิจัยนี้ใช้เวลาใน การจัดการเรียนการสอน 6 ชั่วโมง ซึ่งอาจจะน้อยเกินไปต่อหัวข้อการบูรณาการท่าพ้องชุดใหม่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านบุคคล ควรเพิ่มเติมกลุ่มประชากรด้านผู้ชม เพื่อสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดง และนำมาวิเคราะห์ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดคุณภาพยิ่งขึ้น

2.2 การประเมินคุณภาพการสร้างสรรค์ ควรจัดให้มีการประเมินคุณภาพอย่างน้อย 3 ครั้ง เพื่อปรับปรุงผลงานให้อยู่ในระดับ ดี

2.3 ควรมีการพัฒนารูปแบบความคิดสร้างสรรค์ ด้านการบูรณาการการออกแบบดั้งเดิม สู่การพ้องร่วมสมัยให้เพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คำล่า มุสิกกา. (2559). รูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยประดิษฐ์อีสานกับสถาบันอุดมศึกษา. **วารสารศิลปศาสตร์**

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 12(2), 84–108.

ทิตนา แคมมณี. (2556). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.

ปิ่นเกศ วัชรปาด. (2567ก). **ตัวเอกในชุดการแสดงลำเพลินภาคเดียว** [ภาพถ่าย]. 20 กุมภาพันธ์ 2567. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

ปิ่นเกศ วัชรปาด. (2567ข). **ตัวรองในชุดการแสดงลำเพลินภาคเดียว** [ภาพถ่าย]. 20 กุมภาพันธ์ 2567. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

วิรัตน์ เดชปานประสงค์, มงคล ไชยวงศ์, อัครวุฒิ จินดานุรักษ์, ไตรรัตน์ พิพัฒน์โกศล, พลอยปภัส จิตรตันสรณ์.

(2565). รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติของผู้เรียน. **วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ**, 8(2), 428 - 440.

สมาคมเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย. (2565). **การเรียนรู้โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน** [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2567, จาก <https://active-learning.thailandpod.org/learning-activities/creative-based-learning>.

สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2547). **หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อดิศักดิ์ จำปาทอง. (2564). **Active Learning การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ** [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2566, จาก <http://blog.nation.ac.th/?p=8774>.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินต์ริ่ง เฮาส์.

บุคลากรกรม

ณรงค์ จำโส, หัวหน้าคณะซุเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ (ผู้ให้สัมภาษณ์). ปิ่นเกศ วัชรปาด (ผู้สัมภาษณ์). ที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี จังหวัดอุตรธานี. เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2566.

ณัฐพร จำโส, อดีตหมอลำเพลิน คณะซุเปอร์ ธ.ทวีศิลป์ (ผู้ให้สัมภาษณ์). ปิ่นเกศ วัชรปาด (ผู้สัมภาษณ์). ที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี จังหวัดอุตรธานี. เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2566.

บรรจง จันท, ผู้สร้างสรรค์ลำเพลินเปิดผ้าม่านกั๋ง (ผู้ให้สัมภาษณ์). ปิ่นเกศ วัชรปาด (ผู้สัมภาษณ์). ที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี จังหวัดอุตรธานี. เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2566.

มนตรี วงระคร, ผู้สร้างสรรค์ท่าหมอลำเพลิน (ผู้ให้สัมภาษณ์). ปิ่นเกศ วัชรปาด (ผู้สัมภาษณ์). ที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี จังหวัดอุตรธานี. เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2566.

การถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Kathin Robe Offering Ceremony offered from Somdet Phra
Ariyawongsakatayanana Somdej Phra Sangharaja Sakon Maha Sanghapharinayok to
Surindra Rajabhat University

พิพัฒน์ วิถี^{1*}, พีรวัส อินทวิ¹, วิโรจน์ ทองปลิว² และ ศนิท บาศรี²
Phiphat Vithee^{1*}, Peerawas Intawee¹, Wirote Thongplew², and Sanit Barsri²

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์¹
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์²
Office of Arts and Culture, Surindra Rajabhat University¹
Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail: phiphat.withee@gmail.com

วันที่รับบทความ: 10 เมษายน 2567; วันที่แก้ไขบทความ: 19 กรกฎาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 23 กรกฎาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีการทอดกฐิน ซึ่งเป็นหน้าที่ของชาวพุทธพร้อมนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง และเพื่อศึกษาระดับการรับรู้การถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน ดำเนินการตั้งแต่เดือนกันยายน ถึง เดือนพฤศจิกายน 2566 ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า มีบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์และประชาชนทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรม และมีผู้ตอบแบบประเมินจำนวน 116 คน ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจในโครงการถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดพยุงสุข (อภีรักษ์สุวรรณาราม) ตำบลโซคณาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมตอบถูก จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 57.76 และผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้การถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดพยุงสุข (อภีรักษ์สุวรรณาราม) ตำบล โซคณาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.47) ทั้งนี้ผลการดำเนินงานครั้งนี้ได้สร้างแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการจัดกิจกรรมและเป็นแนวทางสำหรับการนำไปใช้และสามารถบูรณาการร่วมกับกิจกรรมอื่นที่มีลักษณะเดียวกันได้

คำสำคัญ: การทอดถวาย ผ้าพระกฐิน สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

Abstract

This research aims to promote, support and preserve the cultural tradition of offering Kathin ceremony. This is the duty of Buddhists to apply Dhamma principles to their daily lives appropriately

and correctly and to study the level of satisfaction with the implementation of the Kathin ceremony offered by Somdet Phra Ariyawongsakatayanana. The research used a mixed method. It had been operated since September to November 2023. Basic statistics to analyze data were used. The research results found that personnel of Surindra Rajabhat University and the general public participating in the activity and 116 people responded to the assessment. Results of the analysis of the level of knowledge and understanding in the Kathin ceremony which is offered by Somdej Phra Ariyawongsakatayanana. Somdej Phra Sangharaja Sakon Maha Sangkhaparinayok at Phayuang Suk Temple (Aphirak Sukwanaram), Chokna Sam Sub-district, Prasat district, Surin Province. Overall, 67 people answered correctly, accounting for 57.76 percentage, and the results of the analysis of the level of satisfaction with the implementation of the Kathin ceremony offered by Somdet Phra Ariyawongsakatayanana. Somdej Phra Sangharaja Sakon Maha Sangkhaparinayok at Phayuang Suk Temple (Aphirak Sukwanaram), Chokna Sam Subdistrict, Prasat District, Surin Province. Overall, satisfaction was at the high level (Mean 4.47). The results of this work have created good guidelines for organizing activities and are guidelines for use and can be integrated with other activities of the same nature.

Keywords: Offering, Kathin Ceremony, Somdet Phra Sangharaja Sakon Maha Sanghaparinayok

บทนำ

การทอดกฐินเป็นกาลนาน พระวินัยกำหนดกาลไว้ตั้งแต่แรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 การทอดกฐินแบ่งเป็นกฐินหลวงและกฐินราษฎร์ ซึ่งการทำบุญกฐินเป็นพิธีกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของพระพุทธศาสนาที่จะขึ้นหลังจากวันออกพรรษาเป็นต้นไป การทำบุญกฐินจะเกิดจากความร่วมมือของวัดและชุมชนมาร่วมทำบุญ ทำทาน มาร่วมจัดงานสร้างความสามัคคีของผู้คนในชุมชน (ศิลาชัย พัดโบก และ ประดิพัทธ์ เลิศรุจิดำรงกุล, 2565 : 134 - 135) การจงเป็นเจ้าภาพกฐิน เป็นการแสดงความตั้งใจที่จะเป็นเจ้าภาพ หรือเป็นประธานงานกฐิน อย่างไรก็ตามงานกฐินเป็นงานที่จะต้องอาศัยความสามัคคีของคนในชุมชนกับวัด ซึ่งเจ้าภาพอาจจะไม่ได้อยู่ในชุมชน แต่ทุกคนต้องร่วมแรงร่วมใจในการจัดงานกฐินให้สำเร็จ (จันทร์ แสงสุวรรณาว, 2561 : 68 - 69)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เป็นสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีพันธกิจสำคัญในการ ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม วัดเป็นศาสนสถานที่พุทธศาสนิกชนใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางด้านศาสนา และเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธตลอดมา และเนื่องในโอกาสพระชนมายุ 8 รอบ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงประทานผ้าพระกฐินให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์นำไปทอดถวาย ณ วัดพยุข (อภิรักษ์สุข วาราม) ตำบลโคกนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ระหว่างวันที่ 17 – 18 เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2566 เพื่อให้นักศึกษา คณาจารย์ บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ได้ และพุทธศาสนิกชนทั่วไปที่มีจิตศรัทธา ร่วมอนุรักษประเพณีอันดีงาม ทางพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งในการสืบสานศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี ให้คงอยู่ และยั่งยืน

ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงได้ส่งเสริมสนับสนุนและอนุรักษ์วัฒนธรรมผ่านประเพณีการทอดกฐินของ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โดยมหาวิทยาลัยได้ขอรับผ้าพระกฐินจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระ

พระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก โดยมีมุ่งหวังในประเพณีครั้งนี้เป็นหน้าที่ของชาวพุทธพร้อมและสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง รวมไปถึงการทำนุบำรุงกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ให้จรรโลงไว้คงอยู่และสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีการทอดกฐิน ซึ่งเป็นหน้าที่ของชาวพุทธพร้อมนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง
2. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้การถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย/กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพในการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ คณาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พุทธศาสนิกชนทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรม ทอดกฐินสามัคคี จำนวน 300 คน พุทธศาสนิกชนทั่วไปที่ได้ร่วมบริจาคปัจจัยเป็นองค์กฐินประมาณ จำนวน 1,000 คน

การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ คณาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พุทธศาสนิกชนทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมทอดกฐินสามัคคี จำนวน 116 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 แผนการดำเนินงานการถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

2.2 แบบสอบถามการรับรู้การถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมจากการสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ผู้ร่วมดำเนินงาน และประเมินจากความสำเร็จของการดำเนินงาน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างหลังจากที่กิจกรรมสำเร็จลงแล้ว โดยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง และรวบรวมข้อมูลภายใน 2 สัปดาห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการรับรู้ ดังนี้ ระดับมากที่สุด คือ 5 คะแนน ระดับมาก คือ 4 คะแนน ระดับปานกลาง คือ 3 คะแนน ระดับน้อย คือ 2 คะแนน และระดับน้อยที่สุด คือ 1 คะแนน หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้วดำเนินการแปลผล โดยเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 103) ดังนี้ คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 คือ ระดับการรับรู้มากที่สุด คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 คือ ระดับการรับรู้มาก คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 คือ ระดับการรับรู้ปานกลาง คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 คือ ระดับการรับรู้น้อย และคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 คือ ระดับการรับรู้น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการส่งเสริมสนับสนุน และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีการทอดกฐิน ซึ่งเป็นหน้าที่ของชาวพุทธ พร้อมนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง

ผลการดำเนินงานวิจัยนี้ มีหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการร่วมโครงการถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดพยุสุข (อภิกษุขวนาราม) ตำบลโชคนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์มีหน่วยงานภายใต้สังกัดจำนวน 6 คณะ คือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และหน่วยงานสนับสนุน จำนวน 5 หน่วยงาน คือ สำนักงานอธิการบดี สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สำนักวิชาการและงานทะเบียน สถาบันวิจัยและพัฒนา สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ และกองพัฒนานักศึกษา ได้ร่วมบริจาคและตั้งต้นเงินบริวารกฐิน โดยมหาวิทยาลัยได้เปิดบัญชีธนาคารเพื่อรับบริจาคของธนาคารกรุงเทพสาขามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (บุญกฐิน) เลขที่บัญชีธนาคาร 6440597349 และมหาวิทยาลัยยังได้จัดทำหนังสือเชิญร่วมบุญครั้งนี้ ดังนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ จำนวน 38 แห่ง และมหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ทุกมหาวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาเขต 1 2 และ 3 จังหวัดสุรินทร์ พร้อมทั้งโรงเรียนในสังกัดทุกโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จังหวัดสุรินทร์ พร้อมทั้งโรงเรียนในสังกัดทุกโรง โรงเรียนข้ามฝั่งกรทอง 999 ศรีทาสายบุญต่าง ๆ ที่ทางวัดได้ขอให้นำหนังสือไปแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์บอกบุญ หน่วยงานสนับสนุนกิจกรรมด้านการจัดทำโรงทาน สำหรับการดำเนินงานของโครงการถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนโรงทาน นอกจากนั้นยังมีหน่วยงานที่สนับสนุนจัดทำโรงทานในงานทอดกฐินสามัคคี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ปี 2566 จำนวน 18 โรงทาน ซึ่งผลการดำเนินงานของโครงการ

ดังกล่าวได้รวบรวมยอดเงินบริจาคเป็นบริวารผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดพยุหสุม (อภีรักษ์สุขวนาราม) ตำบลโคกนาสาม อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์และได้นำถวายพระครูอภีรักษ์ธีรคุณ เจ้าอาวาสวัดพยุหสุม (อภีรักษ์สุขวนาราม) จำนวน 835,022.75 บาท (แปดแสนสามหมื่นห้าพันยี่สิบสองบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์) ซึ่งผู้บริจาคเงินจะได้รับใบอนุโมทนาบัตรเพื่อใช้ในการลดหย่อนภาษีเงินได้อีกด้วย บรรยายภาพการดำเนินงานดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การประกอบพิธีถวายผ้าพระกฐิน ณ อุโบสถวัดพยุหสุม
ที่มา: สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (2566)

จากการส่งเสริมสนับสนุน และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีการทอดกฐินทำให้องค์ความรู้ใหม่ได้ถอดบทเรียนที่สำคัญและนำมาเป็นแนวปฏิบัติที่ดีดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนการดำเนินงานของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ที่	รายละเอียด	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	งานภาพรวมของทุกหน่วยงาน 1. แจกจำนวนผู้ที่เข้าร่วม (ผู้บริหาร บุคลากร และนักศึกษา)	ทุกคณะ ศูนย์ สำนัก ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
2	งานอาคารสถานที่ 1. จัดตกแต่งสถานที่ องค์กฐิน ณ หอประชุมมหาวิทยาลัย และที่วัด 2. จัดเก้าอี้ จำนวน 500 ตัว และโต๊ะ จำนวน 20 ตัว (สำหรับจัดทำโรงทาน) 3. ดูแลความสะอาด บริเวณจัดงาน	งานสวัสดิการ งานกองกลาง งานภูมิทัศน์ งานอาคารสถานที่

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	รายละเอียด	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
3	งานประชาสัมพันธ์ 1. ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผ่านสื่อออนไลน์ และสื่อทุกช่องทาง ภาพรวมของมหาวิทยาลัยฯ 2. บันทึกภาพกิจกรรม ทั้งภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว ณ หอประชุมและที่วัด 3. เผยแพร่ภาพออนไลน์ขณะจัดกิจกรรม บนแพลตฟอร์มต่างๆ	งานเทคโนโลยีสารสนเทศ งานประชาสัมพันธ์
4	งานจัดรูปแบบขบวนแห่ และการแสดง 1. ดูแล และจัดรูปแบบขบวนแห่ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และเกิดความสวยงาม วันที่ 17 ต.ค. 2566 ณ มหาวิทยาลัยฯ และวันที่ 18 ต.ค. 2566 ณ วัดพยุงสุข 2. จัดการแสดงดนตรี และนาฏศิลป์ ตลอดกิจกรรม 3. ประสานงานกับสาขาศนตรี และการแสดงประกอบขบวนแห่ ในวันที่ 17 - 18 ต.ค. 2566 4. ดูแล ควบคุม การจราจร เส้นทางขบวนแห่	คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ งานฝ่ายรักษาความ ปลอดภัย
5	งานประเมินผลโครงการ/กิจกรรม ในภาพรวม 1. ดำเนินการจัดรูปแบบการประเมินโครงการ/ กิจกรรม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ 2. สรุปผลประเมินโดยยึดเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และส่งผลการประเมินมายังสำนักศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการในภาพรวมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 3. จัดทำเกียรติบัตร ในรูปแบบออนไลน์	สถาบันวิจัยและพัฒนา
6	งานกิจกรรมนักศึกษา และอนามัย 1. นำนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม และลงทะเบียนนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม ในวันที่ 17 - 18 ต.ค. 2566 ทั้งที่มหาวิทยาลัยฯ และที่วัดพยุงสุข 2. จัดบุคลากรดูแลประจำจุด และขบวนแห่ ทั้งที่มหาวิทยาลัยฯ และที่วัดพยุงสุข	กองพัฒนานักศึกษา งานอนามัย
7	ฝ่ายสวัสดิการ 1. จัดเตรียมเครื่องดื่มและอาหารว่าง สำหรับผู้บริหาร และแขกผู้มีเกียรติ ที่มาร่วมงาน 2. จัดเตรียมน้ำดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม	งานสวัสดิการ สำนักงานอธิการบดี
8	ฝ่ายดูแลแขกผู้มีเกียรติ 1. ต้อนรับแขกผู้มีเกียรติ และผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าประจำที่นั่ง 2. จัดลำดับที่นั่งสำหรับผู้บริหาร และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มาร่วมในงาน	คณะวิทยาการจัดการ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	รายละเอียด	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
9	ฝ่ายเอกสาร และรับลงทะเบียน 1. รับลงทะเบียน ผู้ที่มาร่วมงาน 2. จัดทำ พร้อมดำเนินการจัดส่ง หนังสือราชการเชิญแขกผู้มีเกียรติมาร่วมงาน เช่น กรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยฯ รวมไปถึงหัวหน้าส่วนราชการภายในจังหวัดสุรินทร์ 3. จัดทำ พร้อมดำเนินการจัดส่ง หนังสือราชการ ขอเชิญร่วมทำบุญ	งานธุรการและงาน เลขานุการ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสุรินทร์
10	งานการเงิน และบัญชี 1. ตรวจสอบบัญชี และสรุปยอดบัญชีในการร่วมทำบุญ 2. ให้คำปรึกษา ควบคุม และดูแลการเบิกจ่ายงบประมาณในโครงการให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ	กองคลัง
11	งานยานพาหนะ 1. ขนวัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดสถานที่ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัย และวัดพยุขสุ 2. จัดยานพาหนะในการ รับ-ส่งพระ 3. รับ - ส่ง ผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ไปยังวัดพยุขสุ อ.ปราสาท จ.สุรินทร์	งานยานพาหนะ
12	งานเลขานุการ และพิธีการ 1. จัดเตรียมพิธีกร พร้อมลำดับขั้นตอนพิธีการต่างๆ ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี 2. จัดทำโครงการ คำสั่ง กำหนดการ 3. ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการ ทุกฝ่าย 4. สรุปผลการดำเนินโครงการ 5. ประสานงานทุกฝ่ายให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย 6. ดำเนินการเบิกจ่าย ให้เป็นไปตามระเบียบ ทางราชการ	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

นอกจากนี้จากผลการดำเนินงานสามารถออกแบบขบวนแห่ผ้าพระกฐินประทาน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การออกแบบขบวนแห่ผ้าพระกฐินประทาน

ที่	รายการประกอบขบวนแห่	หมายเหตุ
1	เจ้าพนักงานกวาดถนน 2 คน มีอุปกรณ์คือไม้กวาดทางมะพร้าว 2 ด้าม	ปิดกวาดถนนหน้าขบวน จำนวน 2 คน
2	ป้ายมหาวิทยาลัย (สำนักศิลปะและวัฒนธรรม จัดหาป้าย)	คนถือป้าย จำนวน 2 คน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	รายการประกอบขบวนแห่	หมายเหตุ
3	นางรำ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
4	แถวที่ 1 รูปสมเด็จพระสังฆราช จำนวน 1 คน พุ่มเงินพุ่มทอง (ยืนข้างซ้าย-ขวา) จำนวน 2 คน แถวที่ 2 ธงชาติ ธงศาสนา (ธรรมจักร) และธงประจำพระองค์ จำนวน 3 คน	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม จัดหาอุปกรณ์ให้
5	ผ้าพระกฐินประทาน แถวที่ 1 ผ้าพระกฐิน พร้อมเจ้าหน้าที่ประกอบฉัตร จำนวน 2 คน แถวที่ 2 ผ้าไตรรอง (2 ผืน) บาตร ตาลปัตร จำนวน 4 คน แถวที่ 3 เทียนปาฏิโมกข์ ผ้าห่มพระประธาน จำนวน 2 คน และธงจระเข้ ธงตะขาบ ธงเต่า และธงมัจฉา ยืนประกบข้างผ้าไตรพระกฐิน (ริมขบวนซ้าย-ขวา)	สิ่งที่ต้องนำเข้าอุโบสถหลังจากแห่รอบ อุโบสถครบ 3 รอบ 1. ผ้าพระกฐิน 2. ผ้าไตรรอง 2 ผืน 3. บาตร 4. ตาลปัตร 5. เทียนปาฏิโมกข์ 6. ผ้าห่มพระประธาน 7. ไทยธรรม 9 ชุด 8. บริวารอื่น ๆ ทีมมหาวิทยาลัยจัดหาและเตรียมไว้ประมาณ 10 รายการ ส่วนรายการอื่น ๆ ที่แห่รอบอุโบสถเป็นผ้าป่าทางกฐิน ให้นำไปตั้งที่ศาลาการเปรียญ

งานวิจัยนี้ได้ค้นพบหลักธรรมที่ปรากฏในการถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ดังนี้

1. ปรีชาธรรมจากบริวารกฐิน ได้แก่ ธงกฐินทั้ง 4 คือ จระเข้ นางมัจฉา ตะขาบ และเต่า ซึ่งเป็นปรีชาธรรมของคนโบราณได้ให้ความหมายสื่อสัญลักษณ์ดังนี้ 1) จระเข้ หมายถึง ความโลภ โดยที่จระเข้ปากใหญ่ กินไม่อิ่ม เมื่อได้คาบสิ่งใดไว้จะกลืนทั้งสิ้น การคาบดอกบัวเปรียบเสมือนการละความโลภ ด้วยมีพระธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว อีกนัยหนึ่งเป็นตำราที่กล่าวว่าเศรษฐีตระหนี่ตายไปเกิดเป็นจระเข้เผ้าสมบัติ ต่อมาญาติได้เอาสมบัติที่เศรษฐีฝังไว้มาทำบุญกฐิน แต่จระเข้ไม่สามารถเอาไปด้วยได้จึงให้คนเขียนรูปจำลองตัวเองไป อานิสงส์นั้นทำให้ไปเกิดเป็นดาวจระเข้ 2) ตะขาบ หมายถึง ความโกรธ อุปมาพิชของตะขาบเหมือนความโกรธที่แผดเผาจิตใจ อีกนัยหนึ่งกล่าวว่าเดือนสิบสองอากาศจะแห้ง อันเป็นช่วงบุญกฐินพอดี ตะขาบจะออกมาจากที่อยู่เดิม เพื่อหาที่อยู่ใหม่ เสมือนการออกมาร่วมอนุโมทนาบุญ 3) นางมัจฉา หมายถึง ความหลง หากตัดความหลงได้จะพบความสงบแห่งจิตใจ ประดุจนางมัจฉาที่น้อมดอกบัวอนุโมทนา อีกประการหนึ่ง ช่วงฤดูกฐิน ปลาจะกลับสู่แหล่งน้ำที่เคยจากมา เสมือนคนหนุ่มสาวผู้ไม่มีโอกาสทำงานเพราะมัวแต่ทำกิจอื่น และ 4) เต่า หมายถึง สติ (การระวังรักษาอายตนะทั้ง 6 ดุจเต่าที่หอด้วยวะซ่อนใน

กระดอง) และเต่าเป็นสัตว์มีอายุยืนแต่เคลื่อนไหวช้า เหมือนคนแก่ที่ไม่มีกำลังจะมาทอดกฐินที่วัด ให้เร่งประกอบความดีตั้งแต่เป็นหนุ่มสาว

2. หลักธรรมกฐินเป็นบทฝึกวิถีชีวิตประชาธิปไตยบนฐานแห่งการให้และการร่วมมือ กฐินเป็นเรื่องของกิจหน้าที่ของพระสงฆ์ที่เป็นส่วนรวม เรียกว่า เป็นการพิสูจน์ความสามัคคีและการแสดงน้ำใจต่อกัน เป็นการผูกใจกันไว้ ต่อจากนี้ก็จะแยกย้ายกันไป แต่ก่อนจะไปก็ได้แสดงน้ำใจต่อกันไว้อย่างดี มีความพร้อมเพรียง สามัคคีกัน กฐินเป็นกิจกรรมของสังคมประชาธิปไตย การกรณากฐิน ซึ่งเป็นแกนของกฐินนั้น บังคับถึงความหมายนี้ และในกิจกรรมประชาธิปไตยนี้ ท่านเน้นความหมายที่สำคัญๆ คือ ความมีส่วนร่วม ที่มีลักษณะเป็นความร่วมมือ ความร่วมมือนี้เป็นไปด้วยความสามัคคี พร้อมเพรียง ร่วมแรงร่วมใจกัน และความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจนั้น แสดงออกในการให้และการกระทำเพื่อผู้อื่น

ผลการศึกษาการรับรู้การถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีผู้ตอบแบบประเมินจำนวน 116 คน พบว่า จำแนกด้านเพศผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 69.83 เป็นเพศชาย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 30.17 โดยมีสังกัดหน่วยงานผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่สังกัดหน่วยงานสำนักงานอธิการบดี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 31.03 รองลงมาตามลำดับ ดังนี้ คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 12.07 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.21 คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.48 บุคคลทั่วไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.48 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.03 คณะครุศาสตร์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.03 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.17 สถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.59 สำนักศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.59 สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.86 และนักศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.86

ผลการวิเคราะห์ระดับพึงพอใจต่อการถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดพยุงสุข (อภีรักษ์สุขวนาราม) ตำบลโคกนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมตอบถูก จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 57.76 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ข้อ 3 วัดที่มีพระสงฆ์ที่อยู่จำพรรษาครบไตรมาส (3 เดือน) จำนวน 5 รูปขึ้นไป นั้นสามารถรับผ้ากฐินได้กี่ครั้ง ตอบถูก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 84.48 รองลงมา ข้อ 1 คำว่า “กฐิน” มีความหมายสอดคล้องกับข้อใดมากที่สุด และ ข้อ 5 ข้อใดกล่าวถึงช่วงเวลาที่มีพระบรมพุทธานุญาตให้พระสงฆ์แสวงหาผ้ากฐินได้ ตอบถูกจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 60.34 ข้อ 2 กระทำบุญที่ชื่อว่า ถอดถวายผ้ากฐิน นั้นกำหนดให้พระสงฆ์ประกอบกิจกฐินให้แล้วเสร็จภายในกี่วัน ตอบถูกจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 55.17 และข้อ 4 กิจกรรมในข้อใดที่ไม่จัดอยู่ในกฐินัตถการกิจหรือการกรณากฐิน ตอบถูกจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 28.45 และผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้การถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดพยุงสุข (อภีรักษ์สุขวนาราม) ตำบลโคกนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.65)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ได้ดำเนินการจัดโครงการครั้งนี้มีผลการวิจัยพบว่า มีบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์และประชาชนทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมและมีผู้ตอบแบบประเมินจำนวน 116 คน ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจในโครงการถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดพยุงสุข (อภิรักษ์สุวนาราม) ตำบลโซคนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมตอบถูก จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 57.76 และผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้การถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดพยุงสุข (อภิรักษ์สุวนาราม) ตำบล โซคนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.47) ทั้งนี้ผลการดำเนินงานครั้งนี้ได้สร้างแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการจัดกิจกรรมและเป็นแนวทางสำหรับการนำไปใช้และสามารถบูรณาการร่วมกับกิจกรรมอื่นที่มีลักษณะเดียวกันได้ และในการนี้ยังค้นพบหลักธรรมที่ปรากฏในการถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก จากปริศนาธรรมจากบริวารกฐิน ได้แก่ ธงกฐินทั้ง 4 คือ จระเข้ นางมัจฉา ตะขาบ และเต่า และหลักธรรมกฐินเป็นบทฝึกวิถีชีวิตประชาธิปไตยบนฐานแห่งการให้และการร่วมมืออีกด้วย

2. อภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า มหาวิทยาลัยได้รับผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เพื่อนำไปทอดถวาย ณ วัดพยุงสุข (อภิรักษ์สุวนาราม) ตำบลโซคนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ การจัดกิจกรรมครั้งนี้มีบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ หน่วยงานราชการ ห้างร้านพานิชย์ และประชาชนทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก ส่งผลให้มียอดการบริจาคบริวารกฐิน จำนวน 835,022.75 บาท (แปดแสนสามหมื่นห้าพันยี่สิบสองบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์) ซึ่งผู้บริจาคเงินจะได้รับใบอนุโมทนาบัตรเพื่อใช้ในการลดหย่อนภาษีเงินได้ ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ปยุตโต) (2563 : 1-2) โดยกล่าวไว้ว่าพระพุทธานุญาตที่เรียกว่าเป็นพุทธบัญญัติในเรื่องกฐินในกฐินชั้นธกะแห่งพระวินัยปิฎก กฐินตามพระพุทธานุญาตนี้เป็นสังฆกรรมสำหรับภิกษุอย่างน้อย 5 รูป ซึ่งได้จำพรรษาอยู่ในวัดเดียวกัน โดยภิกษุ 4 รูปเป็นสงฆ์ผู้มอบให้ผ้ากฐิน และภิกษุ 1 รูปเป็นผู้ได้รับผ้ากฐินที่สงฆ์มอบให้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์สุรพล สุทธิญาโณ (ดอนเตาเหล็ก) (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง พลวัตประเพณีการทำบุญกฐินของชาวภูไทในตำบลบุงเลิศ อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การทำบุญกฐินในพระพุทธศาสนา พบว่า การทำบุญกฐินนั้นถือว่าเป็นบุญเฉพาะกาล เพราะเป็นบุญที่สามารถทำได้ในช่วงเวลาที่มีเวลากำหนดเพียงแค่ 1 เดือน โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. จุลกฐิน 2. มหากฐิน ถ้าเลยช่วงเวลานั้นไปก็จะไม่ใช้การทำบุญกฐินอีกต่อไปซึ่งวิธีการทำบุญกฐิน มีขั้นตอน คือ จองกฐิน การตั้งองค์กฐิน นำกฐินไปทอด การถวายกฐิน การกรานกฐิน เป็นต้น การทำบุญกฐินในปัจจุบันจะเป็นการทำบุญกฐินแบบมีเจ้าภาพมาถวายซึ่งองค์กฐินจะเน้นไปทางด้านการศึกษาตามร้านค้ามากกว่าจัดทำกันเองและเน้นปัจจัยที่จะนำมาถวายมากกว่าผ้ากฐิน พลวัตประเพณีการทำบุญกฐินชาวภูไท ตำบลบุงเลิศ อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งออกเป็น 7 ด้าน คือ พลวัตด้านเศรษฐกิจ พลวัตด้านสังคม พลวัตด้านวัฒนธรรมประเพณีพลวัตด้านสภาพแวดล้อม พลวัตด้านวัตถุ ทาน พลวัตด้านระยะเวลา และพลวัตด้านเทคโนโลยี ทั้งนี้ภายในวัดพยุงสุข (อภิรักษ์สุวนาราม) ตำบลโซคนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีพระสงฆ์อยู่จำพรรษากันไตรมาส จำนวน 8 รูป การประกอบพิธีกรรมจึงสอดคล้องกับพุทธบัญญัติที่ทรงมีพระพุทธานุญาตให้รับผ้ากฐินได้ อีกทั้งยังส่งผลให้พระภิกษุสงฆ์ที่อยู่จำพรรษาร่วมกันยังได้รับอานิสงส์ ทั้ง 5 ประการ คือ ภิกษุสามารถเดินทางกลับบ้านได้โดยไม่ต้องบอกพระอุปัชฌาย์ หรือเจ้าอาวาสก่อน ภิกษุ

จากริกไปโดยไม่ต้องนำจิ๋วไปครอบสำหรับ ฉันทอาหารเป็นคณะโภชนได้ เก็บจิ๋วไว้ได้ตามปรารถนา และภิกษุที่ไม่ได้รับผ้ากฐิน สามารถแสวงหาผ้าเพื่อมาแทนของเก่าที่ชำรุดได้ ภายในระยะเวลา 4 เดือน ตลอดฤดูหนาว พุทธศาสนิกชนที่เข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ย่อมได้รับอานิสงส์เช่นเดียวกันโดยมีความเชื่อว่าผู้ทอดกฐินหรือญาติโยมก็จะได้รับอานิสงส์ 5 ประการ คือ ทำให้มีอายุยืนยาว ทำให้บริบูรณ์ด้วยทรัพย์ จะไม่ถูกวางยาพิษให้เป็นอันตรายถึงชีวิต ทรัพย์สมบัติจะไม่เป็นอันตรายด้วยโจรภัยหรืออัคคีภัย และจะได้เป็นเอตทัคฺคิภิกษุในอนาคต

จากวัตถุประสงค์ที่ 2 มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 116 คน ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจในการถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดพยุหสุข (อภิรักษ์สุขวนาราม) ตำบลโคกนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมตอบถูก จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 57.76 และผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้การถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดพยุหสุข (อภิรักษ์สุขวนาราม) ตำบลโคกนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมมีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.65) ทั้งนี้ผลการดำเนินงานครั้งนี้ได้สร้างแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการจัดกิจกรรมและเป็นแนวทางสำหรับการนำไปใช้และสามารถบูรณาการร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกันได้ สอดคล้องกับการวิจัยของศิลาชัย พัดโบก และ ประดิพัทธ์ เลิศรุจิดำรงกุล (2565 : 133 - 134) พบว่าการสร้างองค์ความรู้ มิติทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ในการทำพิธีกรรม “กฐิน” สามารถนำไปสู่แนวทางการออกแบบให้สอดคล้องเข้าถึง คนกับวัฒนธรรมต่างๆได้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุมาศ ทองสุขศรี (2560 : 23 - 24) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการจัดงานกฐินพระราชทานของมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่ามีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านพิธีการ ด้านการบริจาคเงินทำบุญ ด้านประชาสัมพันธ์ด้านการต้อนรับและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านสถานที่และยานพาหนะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1.1 สามารถนำรูปแบบการดำเนินงานการถวายผ้าพระกฐินประทานจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดพยุหสุข (อภิรักษ์สุขวนาราม) ไปประยุกต์ใช้ในงานประเพณีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามภารกิจด้านศิลปะและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย

1.2 สามารถบูรณาการงานด้านศิลปวัฒนธรรม กับการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสังคมบริบทที่เป็นพหุสังคม ความหลากหลายของสังคม พลวัตการสร้างกิจกรรมสำหรับการจัดงานประเพณีที่เกี่ยวข้องประกอบความเห็นให้เกิดองค์ความรู้ที่รอบด้าน

2.2 ควรมีการศึกษาประเพณีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามอัตลักษณ์สองคลองสี่เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องบนฐานความเชื่อวัฒนธรรมชาวไทยพุทธ

เอกสารอ้างอิง

จันทร์ แสงสุวรรณว. (2561). สามัคคีธรรม ในงานบุญกฐิน. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 1(1), 67 - 79.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น. 228 หน้า.

- พระสมุห์สุรพล สุทธิญาโณ (ดอนเตาเหล็ก). (2562). **พลวัตประเพณีการทำบุญกฐินของชาวภูไทในตำบลบุ่งเลิศ อำเภอมะยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์. พุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภาณุมาศ ทองสุขศรี. (2560). การศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากร ที่มีต่อการจัดงานกฐินพระราชทานของมหาวิทยาลัยมหิดล. **วารสาร Mahidol R2R e-Journal**, 4(1), 23 – 42.
- ศิลาสัย พัดโบก และ ประดิพัทธ์ เลิศรุจิดำรงกุล. (2565). การศึกษารูปลักษณะทางสัญลักษณ์ในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาสู่การสื่อความหมายและการแปรรูปใหม่เพื่อสร้าง มิติทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา. **วารสาร มจร พุทธศาสตร์ปริทรรศน์**, 6(3), 133 – 153.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ปยุตฺโต). (2563). **กฐินพระองค์เดียว**. นครปฐม : วัดญาณเวศกวัน.
- สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. (2566). **การประกอบพิธีถวายผ้าพระกฐิน ณ อุโบสถวัดพยุงสุข** [ภาพถ่าย]. 18 พฤศจิกายน 2566. สุรินทร์ : วัดบ้านพยุงสุข ตำบลโคกนาสาม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสุรินทร์.

จิตรกรรมแนวอุดมคติ : ความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี
Idealistic Painting : The Beauty and Power of Heroines

สุภาวดี ภูตาเศษ^{1*} และ รตบงกช อธิฐไธสง²

Supawadee Pootaset^{1*} and Ratbongkot Itthaisong²

ครูโรงเรียนสตรีราชินูทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี¹

อาจารย์สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี²

Teacher of SatriRachinuthit School, The Secondary Educational Service Area Office Udon Thani¹

Lecturer of Program in Visual Arts, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Udon Thani Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail: vaandart.udru@gmail.com

วันที่รับบทความ: 7 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ: 8 ธันวาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 10 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของวีรสตรีในประวัติศาสตร์โลกที่สอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยม และ 2) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติที่สะท้อนความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี โดยนำกรณีศึกษาของพระนางคลีโอพัตรา ผู้ปกครองอียิปต์ผู้เปี่ยมด้วยอำนาจและความชาญฉลาด พระแม่ปารวตี เทพีแห่งพลังอำนาจในศาสนาฮินดูที่สะท้อนความงามและความแข็งแกร่ง และพระนางบูเช็กเทียน จักรพรรดินีแห่งราชวงศ์ถังผู้เป็นต้นแบบของความเด็ดเดี่ยวและความสามารถในการบริหารราชการ การวิจัยนี้ได้รับรวบรวมข้อมูลจากเอกสารประวัติศาสตร์ วรรณกรรม ตำนาน รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้นำสตรีในระดับท้องถิ่น ผู้หญิงวัยทำงานในภาคเอกชน และแม่บ้าน โดยนำมาวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ทำความเข้าใจบทบาทและมุมมองของสตรีในบริบทต่าง ๆ และเชื่อมโยงเข้ากับแนวคิดสตรีนิยม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า วีรสตรีในประวัติศาสตร์เหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงตัวแทนของความงามภายนอกเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความสามารถในการเป็นผู้นำ ความกล้าหาญ และความเฉลียวฉลาด ซึ่งส่งผลให้สตรีสามารถสร้างอิทธิพลและเปลี่ยนแปลงสังคมได้อย่างกว้างขวาง ผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติที่สร้างขึ้นจากการวิจัยนี้เป็นสื่อกลางในการสะท้อนคุณค่าและความสำคัญของสตรีในฐานะตัวแทนแห่งความงามและพลังอำนาจ ตลอดจนส่งเสริมแนวคิดความเท่าเทียมทางเพศในสังคมปัจจุบัน

คำสำคัญ: จิตรกรรมแนวอุดมคติ ความงาม พลังอำนาจ วีรสตรี

Abstract

This research article aims to 1) examine the roles of heroines in world history in alignment with feminist ideologies, and 2) create idealistic paintings that reflect the beauty and power of heroines. Case studies of prominent heroines were utilized, including Cleopatra, the intelligent and powerful ruler of Egypt; Parvati, the Hindu goddess of power, embodying beauty and resilience; and Wu Zetian, the Empress of the Tang Dynasty, exemplifying courage and administrative acumen. Data

was collected from historical documents, literature, legends, and in-depth interviews with local female leaders, women working in the private sector, and housewives. The qualitative analysis, based on content analysis, was employed to understand the roles and perspectives of women in various social contexts and to link these findings with feminist theories. The findings highlight that the beauty of these heroines transcends physical appearance, encompassing leadership, courage, and intellect, enabling them to influence and transform societies. The idealistic paintings created in this study serve as a medium to emphasize the value and significance of women as symbols of beauty and power. These works also aim to advocate for gender equality in contemporary society, utilizing symbolic and artistic elements to express the essence and empowerment of women.

Keywords: Idealistic Painting, Beauty, Power, Heroines

บทนำ

ความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงในอดีตได้รับการตีความผ่านมุมมองที่เชื่อว่าเพศชายมีความเหนือกว่าเพศหญิงในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความสามารถในการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจ ความเชื่อนี้ได้กลายเป็นรากฐานสำคัญในการจำกัดบทบาททางสังคมของเพศหญิง ทำให้ผู้หญิงถูกลดบทบาทในหลายด้าน เช่น การศึกษาที่ต่ำกว่าเพศชาย การถูกกีดกันจากวิชาชีพที่ต้องใช้ทักษะทางวิทยาศาสตร์และช่าง นอกจากนี้ผู้หญิงยังถูกมองว่าใช้อารมณ์เป็นหลักในการตัดสินใจมากกว่าเหตุผล ซึ่งทำให้สังคมไม่ยอมรับเพศหญิงในฐานะผู้นำ ความเชื่อเหล่านี้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการไม่เท่าเทียมทางเพศในสังคม สอดคล้องกับหนังสือ *Theorizing Patriarchy* ของ Sylvia Walby (1990) นักสังคมวิทยา ที่อธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างของสังคมชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ซึ่งส่งผลต่อการควบคุมผู้หญิงในหลายมิติของชีวิต นอกจากนี้บทความใน *The Nation* ได้อธิบายว่าลัทธิปิตาธิปไตยส่งผลต่อบทบาทของผู้หญิงในสังคมอย่างลึกซึ้ง โดยมีพื้นฐานจากแนวคิดของปรัชญาตะวันตกตั้งแต่ยุคโบราณ อริสโตเติล นักปรัชญากรีกโบราณ มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานของแนวคิดชายเป็นใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องบทบาทและสถานะทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง อริสโตเติลสนับสนุนความเชื่อที่ว่าเพศชายมีความสมบูรณ์ ความสามารถเหนือกว่าเพศหญิงในด้านต่าง ๆ เช่น สติปัญญาและความสามารถในการตัดสินใจ ซึ่งความคิดเหล่านี้ยังคงมีอิทธิพลต่อแนวคิดชายเป็นใหญ่ในสังคมสมัยใหม่ ความเชื่อเหล่านี้ฝังรากลึกในโครงสร้างทางสังคม และกลายเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมที่ถูกยึดถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติมาอย่างยาวนาน ทั้งนี้เพราะเพศชายถูกมองว่ามีศักดิ์ศรีและคุณค่ามากกว่าเพศ (Mercer, 2019)

ในประวัติศาสตร์มีวีรสตรีมากมายที่มีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการเมือง ศาสนา และวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น พระนางคลีโอพัตราที่ทรงอำนาจในการปกครองอียิปต์ เธอเป็นสัญลักษณ์แห่งการต่อสู้ทางการเมืองและการใช้เสน่ห์เพื่อเจรจาทางการทูต นอกจากนี้ยังมีบุคคลสำคัญ เช่น พระแม่ปารวตีในศาสนาฮินดู ที่เป็นเทพีแห่งความรักและพลังอำนาจ พระนางบูเช็กเทียน อ่องเต้หญิงองค์แรกของจีนที่ขึ้นครองราชย์และทำการปฏิรูปหลายด้าน (พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์, 2560 : 303) แต่เรื่องราวของวีรสตรีกลับถูกลดทอนหรือไม่ได้หยิบยกขึ้นมาพูดถึงอย่างแพร่หลาย ความสามารถกลับถูกซ่อนเร้นจากสังคม วีรสตรีในประวัติศาสตร์โลกหลายคนได้รับผลกระทบจากการบิดเบือนและการลบเลือนบทบาทที่แท้จริง ทำให้ความสามารถและผลงานที่ยิ่งใหญ่ของพวกเธอไม่ได้รับการยอมรับอย่างเหมาะสม (Wood, 2023) เนื่องจากค่านิยมที่เน้นบุรุษเป็นใหญ่ทำให้บทบาทของพวกวีรสตรีเหล่านี้ไม่ได้รับการยอมรับอย่างเต็มที่

ในประวัติศาสตร์ แต่ในยุคปัจจุบันการต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมทางเพศได้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมาก (แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, 2564) สังคมเริ่มเปิดรับแนวคิดสตรีนิยมมากขึ้น และผู้หญิงได้รับโอกาสในการแสดงความสามารถ ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การเมือง หรือเศรษฐกิจ ในโลกศิลปะ ลัทธิสตรีนิยม (Feminist Art) เป็นหนึ่งในขบวนการทางศิลปะที่เน้นการแสดงออกถึงบทบาทและคุณค่าของสตรีในประวัติศาสตร์ รวมถึงการต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมทางเพศ วีรสตรีในประวัติศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญในการเมือง การปกครอง และวัฒนธรรม ถูกหยิบยกมานำเสนอในศิลปะสตรีนิยม เพื่อสะท้อนความสามารถและพลังของสตรีที่มักถูกมองข้ามในสังคมชายเป็นใหญ่ (Crossman, 2024) การนำเสนอเรื่องราวของผู้หญิงในอดีตผ่านผลงานศิลปะ และการวิเคราะห์ความงามของสตรีที่รูปลักษณ์ภายใน เช่น ความคิด จริยธรรม และความสามารถในการมีบทบาทสำคัญในสังคม ความงามที่แท้จริงของสตรีประกอบด้วยหลายมิติ ได้แก่ ความสุจริตทางกายและจิตใจ การแสดงออกทางความคิดและการกระทำที่ดีต่อสังคม รวมถึงการมีบทบาทสำคัญในด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง การศึกษา การปกครอง ศาสนา ความงามภายในนี้สะท้อนผ่านความกล้าหาญ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความมุ่งมั่น ความศรัทธา ในการต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับ กษกรณ์ เสรีฉันทฤกษ์ (2551 : 197 - 198) ที่ได้กล่าวว่า สตรีที่มีความงามไม่ได้หมายถึงแค่ความสวยงามทางกายภาพเท่านั้น แต่รวมถึงความกล้าหาญและความสามารถในการแสดงบทบาทที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ถ่ายทอดผ่านสื่อศิลปะโดยการใช้รูปแบบจิตรกรรมแนวอุดมคติ เพื่อเน้นถึงความสำเร็จและการยอมรับคุณค่าของสตรีในสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของวีรสตรีในประวัติศาสตร์โลกที่สอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยม
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติที่สะท้อนความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี

การทบทวนวรรณกรรม

วีรสตรีสำคัญในประวัติศาสตร์หลายท่านได้แสดงบทบาทที่สอดคล้องกับแนวคิดนี้ในด้านการปกครอง อำนาจ ความกล้าหาญ และการสร้างศรัทธาในสังคม 1) พระนางคลีโอพัตรา (Cleopatra) เป็นหนึ่งในวีรสตรีที่มีอิทธิพลต่อประวัติศาสตร์อย่างมาก พระนางเป็นฟาโรห์หญิงองค์สุดท้ายของอียิปต์โบราณ ภายใต้ราชวงศ์ปโตเลมี ซึ่งปกครองอียิปต์ตั้งแต่สมัยกรีก พระนางมีชื่อเสียงในด้านความงาม ความชาญฉลาด และความสามารถในการดำเนินการเมืองที่ซับซ้อน ทั้งการเจรจากับผู้นำโรมันและการรักษาอำนาจของอียิปต์ ซึ่งมีผลต่อการวางแผนเชิงการเมืองและการทูตของอียิปต์ (เนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย, 2566) 2) พระนางบูเช็กเทียนเป็นจักรพรรดินีผู้ทรงอิทธิพลแห่งราชวงศ์ถัง ซึ่งถือเป็นผู้หญิงคนเดียวในประวัติศาสตร์จีนที่สามารถครองราชย์ในฐานะจักรพรรดิ พระนางได้แสดงให้เห็นถึงบทบาททางการเมืองและการปกครองที่แข็งแกร่ง โดยทรงใช้ความเฉลียวฉลาดและความกล้าหาญในการปกครอง นอกจากนี้ พระนางยังส่งเสริมพระพุทธศาสนาในราชสำนักจีน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการปกครองประเทศด้วยความเชื่อที่ว่าศาสนาพุทธสามารถส่งเสริมความเป็นธรรมและความสงบในสังคม การปกครองของพระนางแสดงให้เห็นถึงการรวมศาสนาเข้ากับการเมืองเพื่อสร้างความมั่นคง พระนางยังเป็นผู้ที่สามารถรักษาอำนาจและความสงบในแผ่นดินจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ในยุคที่ผู้หญิงถูกมองว่ามีบทบาทต่ำกว่าชาย (พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์, 2560 : 309) 3) พระแม่ปารวตี เทพีในศาสนาฮินดูเป็นตัวแทนของพลังและความกล้าหาญของสตรี ในบทความวิจัยของเนื่ออ่อน ขวัญทองเขียว (2559 : 40 - 41) ได้กล่าวถึง พระแม่ปารวตีที่มีบทบาทสำคัญในฐานะพระชายาของพระศิวะ เทพเจ้าผู้มีอำนาจในการทำลายล้างความชั่วร้ายและปกป้องสรรพชีวิต บทบาทของพระแม่ปารวตีไม่เพียงแต่แสดงถึง

ความเป็นแม่และภรรยาเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงพลังและความสามารถในการต่อสู้เพื่อความยุติธรรมและปกป้องสิ่งที่ถูกต้อง ในแง่นี้ พระแม่ปารวตีเป็นสัญลักษณ์ของการต่อต้านความไม่เท่าเทียมทางเพศและการสนับสนุนความเสมอภาคที่สตรีนิยมแห่งการปลดปล่อยยึดถือว่าแนวคิดนี้แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้เพื่อสิทธิสตรีในบริบทของวัฒนธรรมและความเชื่อศาสนา

แนวคิดสังคมนิยมปิตาธิปไตย ของซิลเวีย วอลบี (Walby, 1990 : 173 - 185) ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในวงการสังคมวิทยา ว่า “ปิตาธิปไตย” หมายถึงระบบการปกครองหรือโครงสร้างทางสังคมที่ผู้ชายมีอำนาจควบคุมและครอบงำผู้หญิง ในกรอบความคิดของวอลบี ปิตาธิปไตยสามารถแบ่งได้เป็นสองรูปแบบ คือ “ปิตาธิปไตยส่วนตัว” (Private Patriarchy) และ “ปิตาธิปไตยสาธารณะ” (Public Patriarchy) และเน้นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ดำเนินอยู่ในหลายมิติ รวมถึงเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมือง ซึ่งส่งผลให้ผู้หญิงในสังคมนิยมปิตาธิปไตยไม่สามารถเท่าเทียมกับผู้ชายได้ ระบบปิตาธิปไตยในอินเดียเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงถึงการครอบงำนี้ โดยเฉพาะในโครงสร้างครอบครัวและสถาบันทางสังคม

แนวคิดของขงจื้อต่อเพศหญิงมีรากฐานในโครงสร้างสังคมนิยมปิตาธิปไตย ซึ่งเน้นการกำหนดบทบาทของเพศชายเป็นผู้นำหรือผู้ปกครอง ขณะที่เพศหญิงถูกจำกัดให้มีบทบาทรองลงมาในครอบครัวและสังคม (ณรงค์กรม รอดทรัพย์, 2555 : 36) การให้ความสำคัญกับบทบาททางครอบครัวเป็นหลัก ทำให้เพศหญิงต้องปฏิบัติตาม “คุณธรรมสตรี” ที่เน้นความเชื่อฟังและการเชื่อฟังสามีหรือบิดา แม้ว่าขงจื้อจะเน้นเรื่องความเมตตากรุณาและคุณธรรมแต่บทบาทของสตรีในลัทธิขงจื้อถูกจำกัดให้อยู่ในขอบเขตของความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเท่านั้นขณะเดียวกันแนวคิดขงจื้อที่มีต่อเพศหญิงในวัฒนธรรมจีนโบราณก็เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างที่สิทธิสตรีอยู่ใต้การปกครองของบุรุษ (ศิริก้อย ชูตาวิสวัสดิ์, 2560 : 1277)

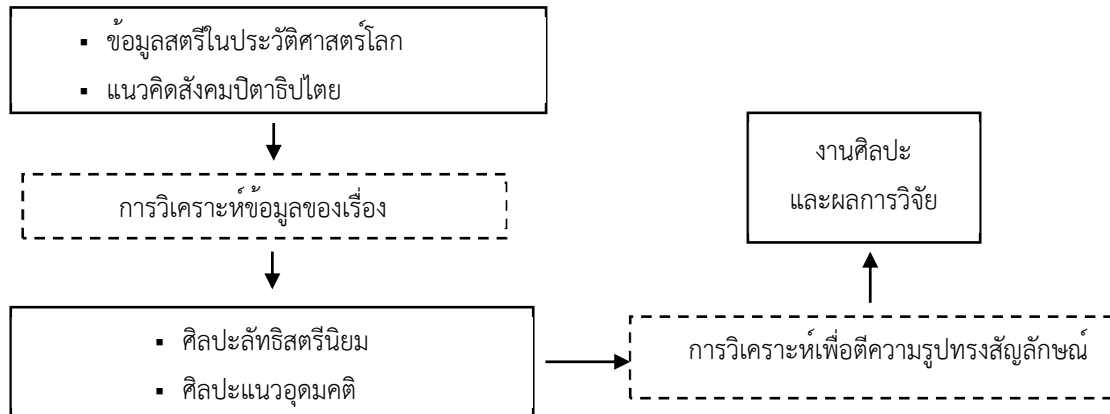
ศิลปะลัทธิสตรีนิยม (Feminist Art) เกิดขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 เป็นการเคลื่อนไหวทางศิลปะที่มุ่งเน้นการวิพากษ์และต่อต้านการกดขี่สตรีเพศในสังคม โดยนำเสนอผลงานศิลปะที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของผู้หญิงที่ถูกกลืนในประวัติศาสตร์ศิลปะ กระแสนี้ยังได้เปิดพื้นที่ให้ศิลปินหญิงสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนถึงประเด็นทางเพศ สังคม และวัฒนธรรมผ่านมุมมองของผู้หญิงเอง ศิลปินหลายคนใช้สัญลักษณ์และเทคนิคการนำเสนอร่างกายของผู้หญิงในแง่บวกและการแสดงออกถึงเสรีภาพทางเพศ เพื่อเรียกร้องความเสมอภาคและการยอมรับในบทบาทของผู้หญิงในวงการศิลปะ (ศิริก้อย ชูตาวิสวัสดิ์, 2560 : 1279)

ศิลปะแนวอุดมคติ (Idealism Art) หมายถึงการสร้างสรรคผลงานศิลปะที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความสมบูรณ์แบบหรือความงามในเชิงอุดมคติ โดยไม่ยึดติดกับความเป็นจริงทั้งหมด มุ่งเน้นให้เห็นถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณและสุนทรียศาสตร์ที่อยู่เหนือสิ่งที่เห็นจริงในธรรมชาติหรือชีวิตประจำวัน สะท้อนถึงความคิดทางปรัชญาที่ว่าศิลปะควรเป็นเครื่องมือในการยกระดับจิตวิญญาณและความงามในรูปแบบที่เหนือธรรมชาติ จากบทความของ สรรเสริญ สันติวงศ์ (2555 : 131-135) ได้กล่าวถึงศิลปะแนวอุดมคติว่าเป็นการนำเสนอความคิดและปรัชญาที่แสดงถึงคุณค่าและสุนทรียภาพทางจิตวิญญาณ โดยเน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่สวยงามเหนือความเป็นจริง เพื่อสะท้อนถึงความดีงามและอุดมคติที่มีอยู่ในสังคม

โดยสรุป สตรีในบริบทของวัฒนธรรมและสังคมที่มีความเป็นปิตาธิปไตย (ชายเป็นใหญ่) ทั้งพระนางคลี โอฟัตราและบุษย์กเทียนเป็นสตรีที่สามารถยืนหยัดในโลกการเมืองที่ผู้ชายครองอำนาจ โดยใช้ปัญญา ความงาม และอิทธิพลเพื่อสร้างความเข้มแข็ง ส่วนนางปารวตีเป็นเทพสตรีที่มีบทบาทเป็นตัวแทนของพลังงานและความอุดมสมบูรณ์แสดงถึงความเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณที่เชื่อมโยงกับพลังธรรมชาติ สอดคล้องกับกระแสศิลปะลัทธิสตรีนิยมที่เป็นสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อถึงประเด็นทางเพศหญิง สังคม และวัฒนธรรมผ่านมุมมองของผู้หญิงในรูปแบบงานศิลปะ

สะท้อนความงามและพลังอำนาจตามแนวคิดของอุดมคติ โดยใช้หลักการทางกายวิภาค การตีความสัญลักษณ์ และการจัดองค์ประกอบให้มีความสมบูรณ์แบบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน ได้แก่ 1) ผู้หญิงที่มีบทบาทด้านการเป็นผู้นำในระดับท้องถิ่น ในการบริหารชุมชน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน 2) กลุ่มผู้หญิงวัยทำงานในภาคเอกชนที่มีบทบาทสำคัญในองค์กร จำนวน 4 คน ในเขตพื้นที่ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 3) กลุ่มแม่บ้าน จำนวน 2 คน ในเขตพื้นที่ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ซึ่งออกแบบให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ ได้แก่ บทบาทและความรับผิดชอบของสตรีในบริบทชุมชนและองค์กร มุมมองเกี่ยวกับบทบาทผู้นำและอุปสรรคที่เผชิญในสังคม และความคิดเห็นต่อการพัฒนาความเท่าเทียมทางเพศ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บข้อมูลด้านเอกสาร ศึกษาประวัติศาสตร์ วรรณกรรมและตำนานที่เกี่ยวข้องกับวีรสตรีในประวัติศาสตร์โลก การทบทวนแนวคิดสตรีนิยม (Feminism) ทฤษฎีสตรีนิยมที่เน้นเรื่องบทบาทของสตรีในประวัติศาสตร์จะเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์เชิงวิจารณ์ และการใช้แนวคิดสตรีนิยมในการตีความวีรสตรีผ่านมุมมองทางศิลปะ จากแหล่งข้อมูล หนังสือ Theorizing Patriarchy ของ Sylvia Walby (1990) ใช้ในการวิเคราะห์บทบาทของโครงสร้างปิตาธิปไตยในประวัติศาสตร์และผลกระทบต่อบทบาทสตรีในบริบทสังคมต่าง ๆ โดยเน้นถึงการครอบงำผู้หญิงในด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมือง จากบทความ "Feminist Theory: Definition and Discussion" โดย Crossman (2024) ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีสตรีนิยม ซึ่งเป็นสาขาสำคัญของสังคมวิทยา ที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัญหาสังคม แนวโน้ม และประเด็นต่าง ๆ จากมุมมองของผู้หญิง เช่น การเลือกปฏิบัติและการกีดกันบน

พื้นฐานของเพศและสภาพเพศ ความไม่เท่าเทียมทางโครงสร้างและเศรษฐกิจ รวมถึงบทบาทและภาพลักษณ์ทางเพศ วารสารงานวิจัยของ ศิริก้อย ชูตาทวิสวัสดิ์ (2560) ใช้ในการวิเคราะห์บทบาทของเพศหญิงในวัฒนธรรมไทย-จีน โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดสตรีนิยม ภาพยนตร์สารคดี Cleopatra: The Last Pharaoh นำเสนอการปกครองและการใช้กลยุทธ์ทางการเมืองของคลีโอพัตรา เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ และสรุปกรอบการวิจัย

3.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม ศึกษาผลงานศิลปะในหอศิลป์ของศิลปินด้านสตรีนิยมที่มีชื่อเสียงทั้งในไทยและต่างประเทศ และกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์มุ่งเน้นให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทและมุมมองของสตรีในสังคม เพื่อนำมาวิเคราะห์และสนับสนุนวัตถุประสงค์ของงานวิจัยให้ครอบคลุมและมีคุณภาพ เข้าใจถึงความหมายและการตีความของเรื่องราวและบทบาทสตรี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1. การวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาของเรื่อง การศึกษาบทบาทของสตรีนี้ได้ดำเนินการผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งเรื่องเล่า ตำนาน และประวัติศาสตร์ของวีรสตรี และมุมมองของผู้นำสตรีในชุมชนเกี่ยวกับอุปสรรคและแรงสนับสนุนในบทบาทการบริหารชุมชน หรือความคิดเห็นของผู้หญิงวัยทำงานเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศในที่ทำงาน กล่าวว่า ผู้หญิงมีได้มีบทบาทเพียงการเป็นมารดาเท่านั้น แต่ยังสามารถทางการศึกษาเทียบเท่ากับเพศชาย นอกจากนี้ สตรีมีคุณค่าและความงดงามภายใน และกล้าที่จะลุกขึ้นต่อสู้เพื่อยกระดับสถานะของตนเอง และเผชิญหน้ากับค่านิยมที่กดทับมายาวนาน ในการวิจัยครั้งนี้ได้หยิบยกตัวอย่างของวีรสตรี 3 ท่าน ได้แก่ 1) พระนางคลีโอพัตรา ผู้ทรงอำนาจปกครองอียิปต์ 2) นางปารวตี เทพีแห่งพลังอำนาจตามลัทธิศักติ และ 3) พระนางบูเช็กเทียน ฮองเต้หญิงองค์แรกและองค์เดียวในประวัติศาสตร์จีน ทั้ง 3 ท่านเป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงพลัง ความกล้าหาญ ความเชื่อ และปัญญาของสตรี

4.2 การวิเคราะห์เพื่อตีความรูปทรงสัญลักษณ์ นำเสนอสัญลักษณ์ผ่านผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติ การใช้สีรูปร่างกายผู้หญิงแสดงถึงความงดงาม ความกล้าหาญ ความเด็ดเดี่ยว และอำนาจ องค์ประกอบทางทัศนธาตุ เช่น รูปร่างเรือนร่างที่แสดงถึงความสง่างามไปกับท่าทางที่มีพลังในการแสดงอารมณ์ ใบหน้าที่ดูมุ่งมั่น สายตาที่แน่วแน่ การใช้สีในงานจิตรกรรม เช่น สีทองที่แสดงถึงความยิ่งใหญ่และสง่างาม สีแดงสื่อถึงพลังความมุ่งมั่นและพลัง หรือสีฟ้าสื่อถึงความนิ่งและสงบเสงี่ยม สามารถช่วยเสริมความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และการใช้สัตว์เพื่อแสดงถึงคุณสมบัติเฉพาะ สัตว์ที่เป็นสัญลักษณ์ของความกล้าหาญและอำนาจ นอกจากนี้การใช้รูปทรงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ดอกไม้ ช่วยส่งเสริมสะท้อนถึงสภาพสังคมหรืออำนาจของสตรีในยุคนั้น และอำนาจทางการเมืองหรือสังคมของวีรสตรี

5. การสร้างสรรค์ผลงาน

เริ่มจากขั้นตอนการวางร่างภาพ ในภาพมีรายละเอียดของผู้หญิงที่ได้จากการถ่ายภาพผู้หญิงตามท่าทางที่ได้ออกแบบ มาผนวกกับรูปทรงสัญลักษณ์ ที่มาจากวัตถุ สัตว์ ผ้า สถาปัตยกรรมและร่างโครงสร้างของจุดเด่น จูตรอง พื้นหลัง แสงเงา และสีของบรรยากาศ นำภาพร่างมาขยายและวาดจริงลงเฟรมผ้าใบ ใช้สีน้ำมันระบายบรรยากาศจากระยะหลังมาระยะหน้า ใช้ที่แปรงทำให้เกิดพื้นผิวที่เคลื่อนไหวจริง และตรวจสอบความถูกต้องของกายวิภาคและความเป็นเอกภาพของผลงาน เพื่อให้ผลงานสร้างสรรค์มีความสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาบทบาทของวีรสตรีในประวัติศาสตร์โลกที่สอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยม

การนำเสนอความสำคัญของสตรีในประวัติศาสตร์ การเมือง และความเชื่อทางศาสนา เพื่อในครบทุกมิติของสังคม โดดเด่นในการเป็นผู้นำสตรีในบริบทของวัฒนธรรมและสังคมที่มีความเป็นปิตาธิปไตย งานวิจัยนี้ได้เลือกวีรสตรี 3 ท่าน 1) พระนางคลีโอพัตรา (Cleopatra) ที่ใช้เสน่ห์ความงามและความสามารถทางการเมืองในการสร้างอิทธิพลทางการเมือง 2) พระนางบูเช็กเทียน (Wu Zetian) สตรีที่สามารถมีบทบาทสำคัญในวงการการเมืองที่ผู้ชายครองอำนาจ โดยใช้ปัญญา ความงาม และอิทธิพลเพื่อสร้างความเข้มแข็ง 3) นางปารวตี (Parvati) เทพสตรีที่มีบทบาทเป็นตัวแทนของพลังงานและความอุดมสมบูรณ์ แสดงถึงความเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณที่เชื่อมโยงกับพลังธรรมชาติ ผ่านการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมในรูปแบบความเป็นอุดมคติ (Idealism) เทคนิคสีน้ำมัน จำนวน 3 ชิ้น ที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ทางด้านเนื้อหา ทัศนศึกษา ถ่ายทอดผ่านทักษะ การองค์ประกอบศิลป์ และวิเคราะห์ปัญหาและการพัฒนาผลงานในแต่ละชิ้น

ผลการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติที่สะท้อนความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี

1. ผลงานชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน ราชีนีแห่งความงามและกลยุทธ์ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ชื่อผลงาน ราชีนีแห่งความงามและกลยุทธ์

ขนาด 120 x 160 เซนติเมตร เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา: สุภาวดี ภูตาเศษ และ รตบงกช อธิฐไธสง (2566)

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบาย ดังนี้

ด้านเนื้อหา พระนางคลีโอพัตราถือเป็นราชินีผู้มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์อียิปต์โบราณ โดยเฉพาะในแง่การเมืองและความสัมพันธ์กับมหาอำนาจโรมัน เธอใช้ทั้งความงามและความฉลาดในการปกครอง แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำของผู้หญิงในยุคนั้น (เนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย, 2566) พระนางคลีโอพัตรา สวมชุดสีน้ำเงินเข้ม มีความพริ้วไหว คลุมร่างอย่างสง่างาม สวมมงกุฎทองประดับด้วยอัญมณีต่าง ๆ รวมถึงสร้อยคอ

และเครื่องประดับข้อมือที่เน้นถึงความเป็นราชินี การทำทางที่พระนางเอนตัวและถือดอกกุหลาบในมือ มีเสือดาวนอนอยู่ข้างกายพระนาง พื้นหลังมีภาพแกะสลักแบบอียิปต์

ด้านสัญลักษณ์ พระนางคลีโอพัตราสวมชุดสีน้ำเงินเข้ม สีน้ำเงินประดิษฐ์ขึ้นมาใช้ครั้งแรกโดยชนชาติอียิปต์เมื่อราว 2,200 ปีก่อนคริสต์ศักราช เป็นสีที่ถูกใช้เพียงในกลุ่มชนชั้นสูงของอียิปต์สื่อความมั่นคงและพลังศักดิ์สิทธิ์ ดอกกุหลาบแสดงถึงความรัก เสน่ห์ และความงาม ซึ่งในบริบทของคลีโอพัตราสื่อถึงความสัมพันธ์ทางการเมืองที่เธอใช้เพื่อความก้าวหน้า ประวัติศาสตร์ของอียิปต์โบราณ สีน้ำตาลเข้มของดวงตาสื่อถึงความฉลาดและความอบอุ่นในตัวพระนาง ดวงตามีประกายสีน้ำตาลที่สื่อถึงความมั่นใจและความสามารถในการใช้เสน่ห์ทางการทูต สีน้ำตาลยังช่วยแสดงถึงความสมจริงและความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับผู้ที่เธอต้องการโน้มน้าว เสือดาวมีความสำคัญอย่างมากเป็นสัญลักษณ์ของความแข็งแกร่งและอำนาจ (Quora, 2019) ที่ประทับเป็นเก้าอี้ทรงโค้งที่ประดับหุหุระเพิ่มความรู้สึกและท่วงท่าที่สง่างาม

ด้านองค์ประกอบทางศิลปะและทัศนธาตุ จิตรกรรมภาพนี้ใช้เทคนิคสีน้ำมันเพื่อสร้างมิติและความลึกในภาพ สีหลักที่ใช้ในภาพเป็นสีทองและสีน้ำเงิน ซึ่งสื่อถึงความร่ำรวยและอำนาจ (Abaza, 2017 : 55) บ่งบอกถึงสถานะทางสังคมของคลีโอพัตรา รายละเอียดฉากหลังที่เป็นผนังตกแต่งด้วยภาพอักษรโบราณและสัญลักษณ์ของอียิปต์สร้างความเป็นเอกลักษณ์และเชื่อมโยงภาพเข้ากับวัฒนธรรมอียิปต์โบราณ

ปัญหาและการพัฒนาผลงาน สัดส่วนของร่างกายยังไม่ถูกต้องตามหลักกายวิภาค และการระบายสีผิวของคนยังไม่สม่ำเสมอ ลวดลายของเสื้อที่ยังใช้สีที่อ่อนเกินไป ทำให้ขาดมิติและความสมจริง การแก้ปัญหา ได้ทำการร่างเส้นกายวิภาคของตัวละครลงในภาพอีกครั้ง ใช้แสงเงาเพื่อสร้างมิติและความสมจริงของผิวคน การปรับปรุงที่แปร่งและการผสมสีเข้มลงในลวดลายของเสื้อ เพื่อให้มีลักษณะคล้ายขนเสือดาวจริงมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มสีสว่างในบริเวณหลังตัวละครเพื่อให้ภาพมีมิติที่ชัดเจนและดูโดดเด่นขึ้น

2. ผลงานชิ้นที่ 2 ชื่อผลงาน เทพีแห่งพลังอำนาจและความสงบสุข ดังภาพที่ 3

จากภาพที่ 3 สามารถอธิบาย ดังนี้

ด้านเนื้อหา นางปารวตี เทพีแห่งพลังอำนาจ ความงาม และการอุทิศตนในศาสนาฮินดู นางปารวตีเป็นภรรยาของพระศิวะ บทบาทสำคัญในเรื่องของความรัก ความอ่อนโยน และการปกป้องครอบครัว นอกจากนั้นเธอยังเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นแม่และความอ่อนโยน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังแฝงด้วยพลังและความแข็งแกร่ง มี 4 กร ในแต่ละกรของพระนางถืออาวุธหรือสิ่งของที่แสดงถึงความสามารถในการทำลายสิ่งชั่วร้ายและคุ้มครองผู้ศรัทธา (VedicFutura, 2023) ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากบทบาทของเธอในฐานะเจ้าแม่ทุรคา เทพีแห่งสงคราม และเจ้าแม่กาฬี ผู้ทำลายศัตรู

ด้านสัญลักษณ์ เสื้อผ้าของนางปารวตีที่ประดับด้วยอัญมณีและทองคำ สีแดง สีทอง แสดงถึงพลังศักดิ์สิทธิ์และอำนาจ (Abaza, 2017 : 55) ดวงตาสีดำแสดงถึงความลึกลับและความศักดิ์สิทธิ์ในตัวเทพี สื่อถึงการปกป้องและการเสียสละเพื่อผู้ศรัทธา ดอกบัว ที่อยู่เบื้องหลังสื่อถึงความบริสุทธิ์และการเกิดใหม่ (รุจภา ประวงษ์, 2566 : 27) สามเทพีเป็นสัญลักษณ์ของสามด้านที่ต่างกันของนางปารวตี ได้แก่ ความอ่อนโยน ความแข็งแกร่ง และการปกป้องผู้คน แสงไฟจากเชิงเทียนหมายถึงปัญญาและความรู้สว่างไสว ภาพนี้แสดงถึงการผสมผสานระหว่างความงามและพลังของสตรี ซึ่งเป็นการสื่อสารถึงความแข็งแกร่งและความงดงามในตัวของผู้หญิงที่ศักดิ์สิทธิ์

ด้านองค์ประกอบทางศิลปะและทัศนธาตุ การใช้เทคนิคสีน้ำมันที่ละเอียดอ่อนในเรื่องของการใช้แสงและเงา โดยเฉพาะการสร้างมิติให้กับเสื้อผ้าและเครื่องประดับของนางปารวตี การจัดวางองค์ประกอบของเทพีทั้งสามองค์ทำให้เกิดความสมดุล ภาพยังมีมิติความลึกจากการใช้สี และแสงที่ช่วยให้วัตถุในภาพมีชีวิตชีวา การเน้นเส้นรูปทรงและรายละเอียดในภาพช่วยให้ความรู้สึกลงถึงพลังอำนาจที่ออกมาจากตัวของเทพี

ภาพที่ 3 ชื่อผลงาน เทพีแห่งพลังอำนาจและความสงบสุข
ขนาด 170 x 120 เซนติเมตร เทคนิค สีน้ำมันเฟรมผ้าใบ
ที่มา: สุภาวดี ภูตาเศษ และ รตบงกช อธิฐโธสง (2567ก)

ปัญหาและการพัฒนาผลงาน รายละเอียดด้านล่างของภาพมีรูปทรงซ้ำกันมากเกินไป ทำให้ภาพดูอัดแน่นและขาดพื้นที่ว่าง การระบายสีผิวของตัวละครทั้งสามยังขาดมิติ และกลมกลืนไปกับฉากหลัง ได้แก้ไขลบส่วนที่ซ้ำซ้อนและปล่อยให้ภาพมีพื้นที่ว่างมากขึ้น มีการปรับสัดส่วนของตัวละครให้ถูกต้องตามหลักกายวิภาค นอกจากนี้ยังได้ใช้สีอ่อนและแสงจากตะเกียงเพื่อเพิ่มมิติให้กับผิวหนังของตัวละคร โดยเฉพาะบริเวณแขน เพื่อให้ภาพดูมีมิติและไม่กลืนไปกับฉากหลัง พร้อมปรับทิศทางของแสงและวัตถุให้สอดคล้องกับหลักการหักเหของแสง ทำให้ตัวละครมีความเอกภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผลงานชิ้นที่ 3 ชื่อผลงาน จักรพรรดินีแห่งอำนาจและความสง่างาม (ดังภาพที่ 4)

จากภาพที่ 4 สามารถอธิบาย ดังนี้

ด้านเนื้อหา พระนางบูเช็กเทียน (Wu Zetian) เป็นสตรีที่มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์จีน โดยเป็นฮ่องเต้หญิงองค์แรกและองค์เดียวในประวัติศาสตร์จีน มีความสามารถในการปกครองบ้านเมืองด้วยสติปัญญาและความสามารถในการบริหาร ชูฉลองพระองค์จักรพรรดิสีดำที่ปักด้วยลวดลายทองคำและลายปักอันปราณีต สตรีชั้นสูงในราชวงศ์ถังนิยมสวมชุดแบบสองชั้นที่ทำจากผ้าไหมหลายชนิด มีเครื่องประดับบนศีรษะและสวมใส่เครื่องประดับที่หรูหรา (Chinatemper, 2024) ขณะที่ทำนงอย่างมั่นคงและสงบเงียบ การใช้พลอกเล็บโลหะเป็นเครื่องประดับของผู้นำในสตรีจีนโบราณ (Graham, 2020)

ภาพที่ 4 ชื่อผลงาน จักรพรรดินีแห่งอำนาจและความสง่างาม
ขนาด 110 x 160 เซนติเมตร เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
ที่มา: สุภาวดี ภูตาเศษ และ รตบงกช อธิฐโธสง (2567ข)

ด้านสัญลักษณ์ การแต่งกายถือเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงสถานะสูงสุดของจักรพรรดินี เน้นถึงความงดงามและอำนาจของพระนาง ลวดลายดอกไม้และลายคลื่นที่ปรากฏบนชายกระโปรงมีความสอดคล้องกับลวดลายที่พบในศิลปะยุคราชวงศ์ถัง ที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติ สีทองและสีแดงในชุดของพระนางมีความสำคัญในค่านิยมทางวัฒนธรรมจีน โดยสีทองเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่งและอำนาจ ส่วนสีแดงแทนโชคลาภและความเจริญรุ่งเรือง (ธนพร ชัมโชติง และคณะ, 2566 : 283 - 284) ดวงตาสีดำสนิทแสดงถึงความแน่วแน่และอำนาจในการตัดสินใจของจักรพรรดินี ความคมชัดของดวงตาช่วยเน้นความเด็ดขาดและความยิ่งใหญ่ในบทบาทของเธอในฐานะผู้นำที่มีปัญญาและอำนาจ ลวดลายทองคำและเครื่องประดับอันหรูหราถือเป็นสัญลักษณ์ตัวแทนที่สมดุลระหว่างความงามและความแข็งแกร่ง พลอกเล็บโลหะเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจและสถานะทางสังคม (Chinatemper, 2024) แจกันลายครามและดอกกุหลาบสื่อถึงความงามและความละเอียดอ่อนของความเป็นหญิง แสงเทียนที่อยู่ฉากหลังสะท้อนถึงความศรัทธาและการปกครองที่มีแสงนำทางเสมอ (Graham, 2020)

ด้านองค์ประกอบทางศิลปะและทัศนธาตุ ผลงานชิ้นนี้โดดเด่นในการใช้แสงและเงาเพื่อเพิ่มมิติและความลึกให้กับภาพ เน้นกลางภาพพระนางบุเช็กเทียนด้วยการจัดแสงที่ทำให้ดูโดดเด่นท่ามกลางฉากหลังที่ลึกล้ำ นอกจากนี้ การแสดงเนื้อผ้าและเครื่องประดับในภาพนี้สะท้อนถึงความสมจริง รายละเอียดในผืนผ้าและลายผ้าช่วยเพิ่มความงดงามโดยรวม

ปัญหาและการพัฒนาผลงาน การใช้โทนสีเข้มหลายส่วนของภาพ เช่น สีน้ำเงิน ดำ และน้ำตาล ทำให้ภาพดูทึบ ขาดมิติ ได้แก้ไขโดยใช้สีอ่อนในระยะพื้นหลัง เพื่อช่วยให้จุดเด่นที่เป็นสีเข้มในส่วนของตัวละครเด่นชัดขึ้น นอกจากนี้การใช้ลวดลายของดอกไม้และเส้นสีขาวบนชุดแต่งกายได้เพิ่มความปราณีตและความสวยงามให้กับผลงาน

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ศึกษาบทบาทของวีรสตรีในประวัติศาสตร์โลกที่สอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยม ศึกษาเรื่องราวของวีรสตรีที่มีบทบาทสำคัญ เช่น พระนางคลีโอพัตรา นางปารวตี และพระนางบูเช็กเทียน ซึ่งวีรสตรีเหล่านี้ล้วนเป็นตัวแทนของความงามและพลังอำนาจในบริบทสังคมที่มีค่านิยมปิตาธิปไตย (ชายเป็นใหญ่) แม้บทบาทของพวกเธอจะถูกจำกัดหรือลดทอนลงในบางครั้ง แต่งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสตรีในการสร้างสรรค์สังคมและการปกครอง อันสอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยมที่มุ่งเน้นการยอมรับสิทธิสตรีในการดำรงตำแหน่งและบทบาทสำคัญในสังคม

การเก็บข้อมูลภาคสนามในครั้งนี้ได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้นำสตรีในระดับท้องถิ่น ผู้หญิงวัยทำงานในภาคเอกชน และแม่บ้าน โดยเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ ความคิดเห็น และมุมมองของสตรีในบริบทสังคมต่าง ๆ ข้อมูลดังกล่าวถูกนำไปวิเคราะห์เพื่อเสริมสร้างความลึกซึ้งและความแม่นยำในการศึกษา การวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลเหล่านี้ได้นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติที่สะท้อนความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี

ผลงานจิตรกรรมในงานวิจัยนี้ถูกออกแบบเพื่อนำเสนอถึงพลังและความงามของวีรสตรี โดยใช้การตีความเชิงสัญลักษณ์ เช่น การแต่งกาย สี และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงพลัง ความงาม และความยิ่งใหญ่ในเชิงจิตวิญญาณของวีรสตรี การใช้สีศิลปะยังสื่อถึงการต่อสู้ทางอุดมการณ์ของสตรีในการสร้างความเท่าเทียมทางเพศ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งแนวคิดที่สอดคล้องกับลัทธิสตรีนิยมในงานศิลปะ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสะท้อนคุณค่าของสตรีเพื่อนำมาถึงความสำคัญและการยอมรับคุณค่าของสตรีในสังคม

2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลวิจัยเรื่อง จิตรกรรมแนวอุดมคติ : ความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ ได้แก่ การศึกษาบทบาทของวีรสตรีในประวัติศาสตร์โลกที่สอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยม และการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติที่สะท้อนความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี โดยในส่วนของผลการอภิปรายสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านเนื้อหา การศึกษาวีรสตรีในประวัติศาสตร์ เช่น พระนางคลีโอพัตรา นางปารวตี และพระนางบูเช็กเทียน แสดงให้เห็นว่าสตรีเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการเมืองและสังคม แม้ว่าพวกเธอจะต้องเผชิญกับข้อจำกัดและการถูกครอบงำโดยค่านิยมปิตาธิปไตย การวิจัยนี้เน้นว่าผลงานจิตรกรรมสามารถสะท้อนถึงความเป็นผู้นำ ความกล้าหาญ และความเฉลียวฉลาดของสตรีในแต่ละยุคสมัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยมที่มุ่งเน้นการปลดปล่อยและยกระดับสถานะของผู้หญิงในสังคม (Walby, 1990 : 173 - 185)

ด้านสัญลักษณ์: การใช้สัญลักษณ์ในผลงานจิตรกรรมเพื่อแสดงถึงความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี เช่น สีทองในภาพของพระนางบูเช็กเทียนที่สื่อถึงความมั่งคั่งและอำนาจ การใช้ดอกกุหลาบในภาพของพระนางคลีโอพัตราเพื่อสื่อถึงความงามและการใช้เสน่ห์ทางการเมือง รวมถึงการใช้ดอกบัวและแสงไฟในภาพของนางปารวตีที่

แสดงถึงความสามารถและการปกป้องผู้คน สัญลักษณ์เหล่านี้ช่วยเพิ่มมิติและความลึกในการตีความทางวัฒนธรรมและศาสนา

ด้านองค์ประกอบทางศิลปะและทัศนธาตุ: การจัดวางองค์ประกอบในภาพจิตรกรรมเน้นให้เห็นถึงความสมดุลและการใช้แสงเงาเพื่อสร้างมิติในภาพ สอดคล้องกับทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ในการแสดงออกถึงความงามที่สมบูรณ์แบบของวีรสตรี การใช้สีที่เน้นความแตกต่างระหว่างสีอ่อนและสีเข้มเพื่อแสดงถึงความงาม ความกล้าหาญ และความมีอำนาจของวีรสตรีในแต่ละยุคสมัย

ด้านปัญหาและการพัฒนาผลงาน: ผลงานจิตรกรรมที่นำเสนอในการวิจัยนี้มีการแก้ไขปัญหาในเรื่องของสัดส่วนกายวิภาคของตัวละคร การปรับปรุงการใช้สีและแสงเพื่อสร้างมิติให้กับภาพ ทำให้ผลงานมีความสมจริงและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วันวิสาข์ พรมจีน และ อติเทพ แจ่มนาลาว (2562 : 2535) ที่กล่าวไว้ว่า การใช้แสงในงานศิลปะไม่เพียงเพิ่มมิติและรายละเอียดของภาพ แต่ยังสามารถดึงดูดอารมณ์ของผู้ชม ช่วยเน้นความสำคัญ และสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยมในการส่งเสริมบทบาทของสตรีผ่านผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติ โดยการใช้สัญลักษณ์ องค์ประกอบทางศิลปะ และการตีความทางวัฒนธรรมช่วยยกระดับความเข้าใจในบทบาทของวีรสตรีในประวัติศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1.1 สร้างความตระหนักเรื่องบทบาทสตรีในประวัติศาสตร์ งานวิจัยนี้สามารถนำมาใช้เพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาทและอิทธิพลของสตรีในประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้หญิงยุคปัจจุบัน ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและเสรีภาพได้

1.2 ใช้ในการศึกษาและการเรียนรู้ด้านศิลปะ เนื้อหางานวิจัยสามารถนำไปใช้ในวิชาศิลปะหรือสตรีศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องแนวคิดสตรีนิยมและการแสดงออกผ่านศิลปะ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ขยายการศึกษาไปยังสตรีในวัฒนธรรมอื่น ๆ เพื่อความหลากหลาย การวิจัยครั้งต่อไปอาจขยายขอบเขตเพื่อศึกษาเรื่องราวของวีรสตรีในวัฒนธรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากอียิปต์ จีน และอินเดีย เพื่อสร้างความหลากหลายในการตีความและศึกษา

2.2 ศึกษาแนวทางการนำศิลปะมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงสังคม วิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของศิลปะในการขับเคลื่อนสังคม โดยเฉพาะบทบาทของสตรีในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในแง่ของการยอมรับสิทธิสตรีในสังคม

เอกสารอ้างอิง

กชกรณ ศรีฉันทฤกษ์. (2551). วากรรมความงามของผู้หญิงในสังคมไทย: มุมมองพหุมติ. วิทยานิพนธ์. ศิลปศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาสตรีศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ณรงค์กรณ รอดทรัพย์. (2555). ปีศาจใต้เตียง : ภาพสะท้อนแห่งความไม่เสมอภาคระหว่างชายหญิงในสังคมเอเชีย.

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(2), 30 – 46.

- ธนพร ธีมโชติง, ยลรติ วิวัฒนาภรณ์, อรกัญญา โรจนวานิชกิจ. (2566). การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมการใช้สีของเครื่องแต่งกายในงานพิธีระหว่างจีน-ไทยผ่านละครซีรีส์. *วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน*, 10(1), 283 - 300.
- เนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย. (2566). **คลีโอพัตรา หญิง (งาม) ที่ใช้เสน่ห์และเล่ห์การเมืองสู่ตำแหน่งฟาโรห์แห่งอียิปต์** [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 10 มกราคม 2567, จาก <https://ngthai.com/history/48583/cleopatra-egypt-pharaoh-life-history>.
- เนื่ออ่อน ขว้ทองเขียว. (2559). ความเชื่อและรูปแบบงานศิลปกรรมพระศรีอุมาเทวีในประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ*, 36(2), 37 - 56. <https://doi.org/10.14456/sujthai.2016.23>.
- พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์. (2560). บทบาทด้านการเมืองการปกครองของบุเช็กเทียนในวรรณกรรมร่วมสมัยต่างประเภท. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 8(2), 288 - 310.
- รุจาภา ประวงษ์. (2566). ดอกบัว: คติความเชื่อ สัญลักษณ์ ความหมาย ในอารยธรรมตะวันตกและตะวันออก. *วารสารชัยพฤกษ์ภิรมย์*, 3(2), 13 - 29.
- วันวิสาข์ พรหมจีน และ อติเทพ แจ่มนาลาว. (2562). การใช้แสงและสีทางจิตวิทยา เพื่อการออกแบบพัฒนาฉาก. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 12(6), 2521 - 2541.
- ศิริก้อย ชูตาทวิสวัสดิ์. (2560). จิตรกรรมร่วมสมัย : บทบาทและสถานภาพของเพศหญิงในวัฒนธรรมไทย – จีน. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 10(3), 1277 - 1293.
- สรเรณีย์ สันติวงศ์. (2555). การเลียนแบบและความสมจริง ธรรมชาตินิยม และอุดมคตินิยม สำนวนและวิเคราะห์หมโนทัศน์ของศิลปะ จากสมัยคลาสสิกถึงสมัยใหม่ตอนต้น. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 34(1), 125 - 162.
- สุภาวดี ภูตาเศษ และ รตบงกช อธิฐโสสง. (2566). **ชื่อผลงาน ราชนิแห่งความงามและกลยุทธ์** [ภาพวาด]. 11 ตุลาคม 2566. **อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.**
- สุภาวดี ภูตาเศษ และ รตบงกช อธิฐโสสง. (2567ก). **ชื่อผลงาน เทพีแห่งพลังอำนาจและความสงบสุข** [ภาพวาด]. 21 มกราคม 2567. **อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.**
- สุภาวดี ภูตาเศษ และ รตบงกช อธิฐโสสง. (2567ข). **ชื่อผลงาน จักรพรรดินีแห่งอำนาจและความสง่างาม** [ภาพวาด]. 24 มีนาคม 2567. **อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.**
- แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. (2564). **หลากหลายความเหลื่อมล้ำ หลายความท้าทายที่ผู้หญิงยังต้องพบเจอในปี 2021** [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.amnesty.or.th/latest/news/893>.
- Abaza, I. S. (2017). *Color Symbolism in Islamic Book Paintings*. Thesis. Degree of Master of Arts. New Cairo : American University in Cairo.
- Chinatemper. (2024). *China Fashion Icons — Wu Zetian: From Concubine to Courting the World* [Online]. Retrieved June 22th, 2024, from <https://chinatemper.com/fashion-icons/wu-zetian>.
- Crossman, A. (2024). *Feminist Theory in Sociology* [Online]. Retrieved August 4th, 2024, from <https://www.thoughtco.com/feminist-theory-3026624>.

- Graham, I. (2020). **The Chinese Fingernail Guard – Customs and Traditions** [Online]. Retrieved June 8th, 2024, from <https://www.chineseantiques.co.uk/the-chinese-fingernail-guard-customs-and-traditions>.
- Mercer, C. (2019). **The Philosophical Origins of Patriarchy** [Online]. Retrieved July 1st, 2023, from <https://www.thenation.com/article/archive/patriarchy-sexism-philosophy-reproductive-rights>.
- Quora. (2019). **In the past, Egyptians seemed to show great interest in leopard skin and also other animals. What does the leopard skin represent in the traditional society of modern Egypt and what is it used for today?** [Online]. Retrieved July 16th, 2024, from <https://www.quora.com/In-the-past-Egyptians-seemed-to-show-great-interest-in-leopard-skin-and-also-other-animals-What-does-the-leopard-skin-represent-in-the-traditional-society-of-modern-Egypt-and-what-is-it-used-for-today>.
- VedicFutura. (2023). **The Multitude of Arms: Understanding the Significance of Multiple Arms in Hindu Deities** [Online]. Retrieved January 8th, 2024, from <https://www.vedicfutura.com/post/why-do-hindu-gods-have-multiple-hands-and-heads>.
- Walby, S. (1990). **Theorizing Patriarchy**. Oxford : Blackwell Publishers. 229 Pages.
- Wood, S. (2023). **The Role of Women in Society Past vs. Present** [Online]. Retrieved July 27th, 2023, from <https://medium.com/@saffronwood570/the-role-of-women-in-society-past-vs-present-c7986b9ab236>.

An Analysis of the Significance of Khmer Buddhist Monastery in Society

Samphose Prak^{1*}, Jaras Leeka², Suwin Thongpan², and Sok Bunthoeun³

Faculty of Philosophy and Religion, Preah Sihanouk Raja Buddhist University,
Royal Kingdom of Cambodia^{1*}

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, KhonKaen Campus, Thailand²

Division of Buddhist Higher Education, General Inspectorate for National Buddhist Education,
Ministry of Cults and Religions, Royal Kingdom of Cambodia³

*Corresponding author, e-mail: praksamphose48@gmail.com

Received: April 1st, 2024; **Revised:** June 21st, 2024; **Accepted:** June 30th, 2024

Abstract

The objectives of this academic article aims to present 1) what is the monasteries mean for the sake of Khmer people's daily life since ancient to the present times 2) how understanding of crucial role plays of the Khmer Buddhist monasteries in society, and 3) where is the core value of Khmer Buddhist monasteries coming from in the framework of Buddhist philosophy and also Khmer concepts.

Keywords: Khmer Monastery, Khmer Concepts, Buddhist Philosophy

Introduction

For Khmer society, the monasteries or other it's so-called (Pagodas/Wat) are still important catalyst to collect the spirit of Khmer nationality even though during the critical period since ancient to the present times, because the monastery implied the educational philosophy of Buddhism via Buddha's images, status, and Buddhist folktales were painted on the wall of Khmer temples/monasteries as well to reflect the Buddhist ethics, Khmer traditional education through the monasteries.

In this regards, to understanding clearly about the role of Khmer monastery engaged in Buddhism, so it has understood about Buddhist concepts in the monasteries and how Buddhism influencing on the whole Khmer society.

According to Cambodian/Khmer intellectuals and Western scholars found their research article was found. (Zepp, 1997 : 4 - 5)

The early Angkor temples were not Buddhist, but Hindu. The very early temples were based on the cult of Siva, while by the year 1000 the focus had shifted to the cult of Vishnu. In Cambodia today, all the cult of Hinduism is grouped together under the title "Brahmanism" The influence of

Brahmanism can be seen in many Cambodian pagodas. The old Hindu gods appear especially in the carvings and friezes around the entrances.

In terms of Brahmanism and Buddhism to influence over the ancient Khmer society, so it has observed the following:

Buddhism gained its major foothold in Cambodia round the year 1200 under the reign of the famous King Jayavarman VII, builder of Bayon temple, perhaps the most well-known of the Angkor Thom complex of temples in Siem Reap. The Bayon, with its four-face gods, was the first of the Angkor temples devoted to the worship of Buddhism. (Zepp, 1997 : 4)

Originally, Buddhism was born in India in the 6th century BC and was divided into two major sects, the Theravada sect and the Mahayana sect. The Theravada sect worships the Buddha, who has attained enlightenment and entered Nirvana. Today, the countries that practice Theravada Buddhism are the Kingdom of Cambodia, Kingdom of Thailand, Laos, Myanmar, Sri Lanka, and some parts of India.

The Mahayana sect follows the teachings and believing in many great bodhisattvas who have not yet attained Nirvana and are waiting to save the world. These bodhisattvas include Lord, Female God, Maitreya, and Baramita Wisdom. Also, The Mahayana sect believes the Buddha is a miracle, divided into all parts, depending on the stage.

Buddhism has become the national culture of Cambodia, influencing family life, education, art, and politics from birth to death. Today, Buddhism in Cambodia has two sects: the Mahanikaya (the Greater Sect) in Cambodia since ancient times and the Dhammayuttikanikaya (Law-abiding Sect) imported from Thailand during the reign of Ang Duong in 1853. (เปรตีสถาปัตย์ และ วัฒนธรร, 2021) Each sect has its own governing system, headed by the Supreme Patriarch or Samdech Preah Maha Sangharaja. (Fresh News, 2021)

More than this, Buddhism can be considered a philosophy or dharma for practice to liberate oneself from suffering. It teaches to identify the mind and explain the human world in relation to mental turmoil. Buddhism has paved the way for people to practice on their own, focusing on the main points that the Buddha taught. However, Buddhism contends that it is only such a political philosophy or ideology which will provide a firm basis for a rule of law, which reflects the rule of righteous or Dhamma, within the state. (Jayatilleke, 1988 : 88 - 89)

Cambodia has a rich history of architecture, with various epochs including pre-Angkorian, post-Angkorian, colonial, and modern styles. However, rapid technological advancements have led to the growth of multi-stories and high-rise buildings, while heritage buildings like public administration and religious structures have declined and increased. Only a few hundred-year-old structures remain, including post-Angkorian Buddhist structures like temples and pagodas. In 2018, the Documentation Center of Cambodia established the Wat Khmer Architecture Project, focusing on cultural values, art, architecture, history, and Buddhism promotion. (Fresh News, 2021)

On the other hand, modern architecture has significantly impacted traditional buildings, particularly pagodas, in Cambodia. Despite government laws to protect these structures, they are often lost, and some churches have been demolished without permission. A project to preserve pagoda architecture is necessary to document the number of pagodas for future generations. The ancient Buddhist hot pot, built in 2472. (Fresh News, 2021)

The Role of Monastery/ Wat in Society

In order to know more about the role of monasteries in Khmer society, so need to figure out that why people need monastery and how important role of the monasteries to contribute pacify among of different group in whole society so far. Since ancient time to the present time, the monasteries are still to become a crucial role play to communicate and to pacify of indifferent view among people in communities for living in harmonious manner, under the umbrella of Dhamma shadow.

What is the crucial role of Buddhist monastery? This article showing that the Wat/monastery serves as a sacred space for monks to educate Buddhists, connect people to Buddhism, and provide psychological support. On the other hand, it is a sacred place for performing Buddhist traditions, refining the mind, and providing refuge for monks, nuns, and poor descendants. It also serves as a place for Cambodian festivals and New Year celebrations.

In addition, the Monastery is a mental illness hospital, pagoda, and community hub for all. It supports societal development through bridges, roads, schools, and cultural preservation. Monks in Cambodia represents the symbol of Buddhism and Spirit unity in society. (វត្តសោភណ្ឌ ធម្មបទ, 2020)

As for the Khmer Buddhist Monks sacrifice life, family, wealth, and honor, and have no attachment to life, relatives, or race. They prioritize satiating life, religion, and society, and are non-partisan in religious and social work. Their devotion and non-attachment to family life have allowed them to achieve great achievements, such as living by begging in the streets and seeking Dharma. The nineteenth century was a difficult and turbulent time in Cambodia, so the Buddhist monks stand to response to social change, (Hansen, 2007 : 45) and this showing that the participation of Buddhist monks was an important role to save the country and Buddhism at that time.

Cambodia currently has over 60,000 monks and over 4,000 monasteries/Wat, both of which have been developed and improved in terms of study and practice. The Khmer monks have played a significant role in the socio-economic development of Cambodia, preparing education projects, developing programs, organizing management leadership, sharing support and sponsorship, establishing relief funds, making requests to the Royal Government, cooperating with various organizations, monitoring results, and improving work. They can also afford to work on projects aimed at improving the lives of orphans, homeless people, and those affected by HIV/ AIDS. (វត្តសោភណ្ឌ ធម្មបទ, 2020)

In Khmer society, when talking about the monasteries like as talking about the morality, because the monasteries are role model for daily life of layman and laywoman, in addition, the monasteries are intertwining with society where could not separate each other from one side to others. If comparing of these subject matter, founding that or similar as a coin that need both sides to scaffolding each other.

The Buddhist monasteries in Khmer Society will reflect many dimensions, covering the whole of Khmer Life such as one Buddhist scholar from Sri Lanka expressed that an expression of Buddhism conceived in a resolutely modern spirit by one of the most qualified and enlightened representatives of that religion. (Rahula, 1958 : XI)

The New Knowledge of the Concepts of the Khmer Monastery

In this academic article found a new knowledge, starting from the concepts of Khmer monastery in the contextual meaning in the Buddhist philosophy-based approach. As summary, found that there are four new knowledge in which is an implied in the concepts of the monasteries in the Royal Kingdom of Cambodia (Khmer) as followings:

a) **Cultivate the Moral Conduct in Society:** The Khmer monastery to cultivate the Buddhist morality is a part of the Buddhist ethics to shape the Khmer society living in harmony in accordance with the Buddha's Teaching, so Khmer ancestors always brought the Dharma, especially the Buddhist ethics into practices in the daily life since ancient to the present day.

b) **The Center for Buddhist Education:** The Khmer monastery become a sacred place for the educational purpose or so-called the Center of Buddhist Education in whole society both the monks and laymen. This point is crucial role play to contribute for the sake of Khmer society, leading move to the civilized-based Buddhist approach in the practices. On the other hand, the monastery is the source of knowledge both Buddhist theory and skillful (know-how based).

c) **Traditional Preservation:** The Khmer monastery is a the most important place for keeping the traditional preservation for generations both sculpture and cultural perspectives in whole society, if someone to know more about the traditional culture, could find those documents in the monastery with multiple source and choices.

d) **Awareness of National Identity:** The Khmer monastery is a vast considerable place to awareness of the national identity for one generation to next generation in terms of knowing the national identity, starting from the monastery.

The new knowledge of the concepts of the Khmer Monastery like Figure 1.

Figure 1 New Knowledge of the Concepts of the Monastery

Conclusion

The role of Khmer Buddhist monastery is still significant in the society since the ancient time to the present time because of the Buddhist monastery role plays a central catalyst of society. In addition, the monastery/Wat is still stay in Khmer heart, especially it contributes to take part in society during the critical period.

Besides of awareness of moral education and conducting of traditional culture in Khmer society, the monastery is still to help in social affairs during the national disaster assistant via the red cross of Cambodia and helping directly from the Khmer Buddhist monks on site.

In this regards, the monastery is become a significantly knowledge-based source place in society both scientific and cultural knowledge such Khmer philosophy, Buddhist thoughts that can find in the monasteries in the country. Hopefully, the Khmer monastery will become a place for cultivate the people to get considerable knowledge for the general people both academician and the publics for the sake of Buddhism and society as much as possible.

References

- Fresh News. (2020). ស្វែងយល់ពី៖ ទស្សនវិជ្ជាព្រះពុទ្ធសាសនា និងតួនាទីអារាមក្នុងសង្គមខ្មែរ [Online]. Retrieved March 9th, 2024, from <https://freshnewsasia.com/index.php/en/freshnewsplus/170170-2020-09-07-04-19-42.html>.

The Benefits of Meditation for Daily Living

Yon Seng Yeath¹, Samphose Prak^{2*}, and Ratanak Keo³

Samdech Phra Maha Ariyavong, Rector of Preah Sihanouk Raja Buddhist University ,

Phnom Penh, Kingdom of Cambodia¹

Professional Lecturer, Preah Sihanouk Raja Buddhist University, Phnom Penh, Kingdom of Cambodia^{2*}

Deputy Bauru Chief of Department of Policy of Ministry of Education, Youth and Sport,

Kingdom of Cambodia³

*Corresponding author, e-mail: praksamphose48@gmail.com

Received: May 31st, 2024; **Revised:** October 15th, 2024; **Accepted:** October 20th, 2024

Abstract

The objectives of academic article, " the Benefits of Meditation for Daily Living", aiming to 1) to explores the methods and benefits of meditation, 2) to reveal meditation can be done through four postures: sitting, walking, standing, and sleeping, with mindfulness monitoring the mind until it calms down, and 3) to show off benefits of meditation include problem-solving, brain strengthening, positive thinking, sleep, optimism, and creativity. Therefore, the benefits of meditation for those who practice it, as it helps to cleanse the mind from unwholesome state and spread unconditioned compassion, and merit for themselves and others. On the other hand, Meditation offers numerous benefits for daily living, enhancing both mental and physical well-being. Regular practice helps reduce stress by lowering cortisol levels, improving emotional balance, and fostering resilience in stressful situations. It also enhances focus and concentration, allowing for better attention management and cognitive performance. Meditation promotes emotional well-being by encouraging self-awareness and reducing symptoms of depression and anxiety. More than this, it improves sleep quality, aids in better self-regulation, and can even boost memory, particularly in older adults. Generally, meditation cultivates a greater sense of peace and balance in everyday life.

Keywords: Benefit of Meditation, Meditation

Introduction

The way people think and live is not the same, they often face different problems that require individuals to find ways to solve all those problems. While Buddhism claims that "life is the cause of problems" because some problems cannot be solved effectively, such as death, despite the efforts to solve, old age death is still Unable to resolve this issue.

In this regard, Buddhism teaches to live with the reality of problems such as old age, disease and death, this is a way of acknowledging the truth of the problem and try to continue to live and move forward. This does not mean that Buddhism expresses pessimism, the fact is to acknowledge the fact that the process of life is only living and going through problems. (ผาธิกัธัรบัษฏาจารย์ ภรณัฏฐาภณัฏฐา, 2022 : 30)

The course of life of the world is controlled and guided by the mind, which is the president, the leader, the leader of all actions. If the mind is overwhelmed by greed, anger, and delusion, no matter what the person thinks, says, or does, it is all bad. That is why the Lord Buddha should consider this matter of the mind a lot, otherwise problems may arise at any time due to the uneducated mind. Buddhism has shown many ways to solve this life problem. In it, the Buddha taught the method of controlling the mind through meditation.

In order to understand this meditation, one must first understand the word meditation, because sometimes there can be confusion between meditation and Vipassana, since this meditation is an ancient technique dating back to pre-Buddhist times. Other religions also talk about this meditation, such as Hinduism and other superstitions. Vipassana, on the other hand, exists only in Buddhism, and other religions do not mention Vipassana, meaning that Vipassana is the method of discovery by the Lord Buddha

As the multi-faceted chaos of daily life, social affairs, economics, politics, and the way the world works today, meditation has played a central role between people and the evolution of the universe. Therefore, the Buddhist method of meditation has helped us a lot in balancing human life and scientific work, because in order to maintain balance from external factors (materialism), it is necessary to maintain internal balance (mind).

For this reason, Buddhism often reminds us of the rules of training the mind through the use of two mechanisms: meditation and Vipassana, to partially bind the mind, and the cultivation of intellect through Vipassana, as long as the mind is in a state of mindfulness. Extremely chaotic, as long as the work is not happy and can cause harm to oneself, family, community, society and the world.

The meaning of “Meditation”

The term “Meditation” means mindfulness, calming the mind (Visuddhi Magga, 1956: 84) and delving into other emotions, or in other words, a way to keep the mind in one place for easy self-discovery. In determining the ups and downs of the mind. (Winston and Smalley, 2010 : XXI)

In general, this meditation is not meant to seek to meet the Buddha or any deity, that is, to follow the ups and downs of the mental state, using the breath as a vehicle to observe the phenomena of the path. In addition, it is necessary to observe and monitor breathing in and out,

which only serves to determine the exhale, the exhale, the exhale, while the long or short breaths are left to their natural state. (ไกรภัส, 2022: 37)

Others meaning of Meditation is a practice that involves focusing attention, relaxing breathing, a quiet setting, a comfortable position, and an open attitude. It helps free the mind from stress and worry by focusing on objects, images, mantras, or breathing. Relaxed breathing involves deep, even-paced breathing using the diaphragm muscle to expand the lungs.

A quiet setting is ideal for beginners, while high-stress places can be challenging. A comfortable position is essential for meditation, and an open attitude allows thoughts to pass through without judgment. (Mayo Clinic Staff, 2023)

In order for practicing meditation can be done in various ways, including attending special meditation centers or group classes, practicing on your own, using apps, or building it into your daily routine. Some ways to practice meditation include deep breathing, body scanning, repeating a mantra, walking and meditation, and incorporating meditation into your daily routine. By focusing on these aspects, you can create a healthy and enjoyable meditation practice.

Other meaning relates to meditation is a practice that involves focusing and clearing the mind using mental and physical techniques. It can help relax, reduce anxiety, and improve health, such as quitting tobacco. Modern science has only started studying meditation in detail in recent decades, with advancements in technology. Modern diagnostic and imaging techniques, like EEG and fMRI scans, show that meditation positively affects brain and mental health. (Cleveland Clinic, 2022)

Meditation can be dealing with our issues

Maintaining a balanced mind in the midst of life's troubles is an important point that cannot be overlooked. To be able to find a way out of problems in life, no matter how small or big work or study, it is necessary to meditate, which is a magic medicine that can help reduce stress effectively. The main benefit is that this meditation teaches Buddhism to live in the present, not in the past or the future, but to live fully in the present moment (Winston and Smalley, 2010)

In this sense, many studies have shown the benefits of mindfulness training of the momentary meditation that can help solve some of the problems of daily life as followings: 1) Helping for solving the problems better. 2) Helping for strengthening to the brain. 3) Helping for being person who be able to know oneself better. 4) Helping for increase the result of labor productivity. 5) Helping for thinking in positively. 6) Helping for fighting against some viruses. 7) Helping for getting well sleep at night. 8) Helping for lose weight. 9) Helping for increasing concentration well. Moreover, 10) Helping for giving high ideas and creativity. (Mayo Clinic Staff, 2023; Winston and Smalley, 2010; Black et al., 2015; ၄၀၀၀၀, 2024; Vredevel, 2022)

However, there are various nature of meditation as following: a) The determination of the mind as a form of meditation, b) The suppression of guilt is alive, c) Peace of mind is present, and d)

The nature that is not full of evil and the nature that the mind is free from evil as the norm.
(ประพนธ์ ฐปณีย์, 2010 : 44)

Meditation divided into 3-type as follows:

a) **Khanika samādhi** (momentary concentration), referring to a meditation in which the mind has a single feeling or peace of mind occurs in a row, while not long after it disappears.

b) **Upacāra samādhi** (neighborhood concentration), referring to meditation that has a calm heart, departing from the five revelations, but it is not the feeling of the elementary being. But the feeling of this meditation is the feeling of meditation, the mind that is about to reach **samādhi**.

c) **Appanā samādhi** (absorption), referring to the meditation in which the mind is immersed in the feeling of progress, equanimity, and so on. (Bhadantachariya Buddhaghosa, 1956; ๕๐๐๐๘, 2024)

For furthermore, the meditation is a method of mental development that helps in achieving clearer and deeper insight. It involves focusing on an object to calm the mind down, achieving a level of the momentary concentration, neighborhood concentration, and also absorption. The level of concentration is determined by the refinement of consciousness from moment to moment.

In **khanika samādhi**, the mind unifies for a short time before withdrawing from that peaceful state. As concentration refines, the nature of the tranquil mind experiences differs at each level. The mind can still move within the confines of the concentrated state, but not within the bounds of wholesome mental states. This state is similar to a physical activity, where the mind alternates between a state of calm and mental activity. The mind's movement within the limits of concentration remains within the bounds of wholesome mental states, ensuring that any thinking remains wholesome.

Guildline for Developping a Meditation for Everyday Life to Get the Most Benefit.

Meditation Posturing

Most people think that meditating until you are sitting with your eyes open, your body straight, your eyes closed, your right foot on your left foot, your right hand on your left hand, is called meditation. That is the right thing to do, but meditation does not have to be a one-size-fits-all attitude, it is possible to have all the attitudes and desires of a person who wants to grow. In all four attitudes, we want to adopt any attitude for meditation. It does not matter if you want to sit, walk, stand, or sleep, it is important to have mindfulness, to follow the breath, to go in and out, to know, to know, to know, to know, to know, to know, to know, to know, to know, to know, to know, to know, to know, to know, to know, to know, to know, to know (๕๐๐๐๘, 2024). Determining the attitude of meditation, no matter how easy it is for an individual to do that, but to take a big seat.

Seeking for silent place

For the mind of a person who is meditative, well-kept, has the Dhamma, etc., place is no longer an issue for him. Whether it was the roar of music, the shouting of him, or the sound of other beasts, his heart was not parted. But for those who are just starting out, it is important to find a quiet place to let go of distractions. If you go to meditate near the sound of the trumpet, meditate where people talk, etc., your mind will be captivated by those sounds. (๕๐๐๐๘, 2024). Therefore, it is better to find a quiet place.

Cross-Leg Posturing

In any of the four postures, why sit down? Because sitting can drive away to sloth and torpor, that is, drowsiness, shrinking from the heart. Just like you read a book, if you do not want to fall asleep while reading, sit down to read, do not sleep reading. On the other hand, in sitting with your eyes open, act like a Buddha image with your right foot resting on your left foot, your right hand resting on your left hand, and lean forward with your left and right knees pressed for good balance.

Sitting Posturing

Sitting upright in order to relieve physical pain, because if we sit with our back bent, the weight of the body will press on the middle spine, which causes us to hurt the waist. When the body hurts, the mind also hurts physically. On the other hand, bend your head slightly, lower your eyes, look one meter in front, or lower your eyes 45 degrees. Then start closing your eyes slowly, not forcing them to close or trying to close your eyes.

Be mindful of breath-in and breath-out

Meditation is necessary to meditate in order to keep the mind in the same mood. By observing the air when you go out, you will know that you are removing it, you will know that you are removing it, you have to do this regularly. On the other hand, to exhale, inhale one by one, do not try to exhale. When removing, release the air one by one, so as not to hear the sound of breathing. While growing, if your mind is not in one place, keep thinking, keep seeing the past action, keep popping up, hear the music of the day, stop breathing, and push your tongue against the ceiling of your mouth. Hold on until you can no longer bear to let go, do so, your heart will be frightened and run back into you.

The first thing people start with is low back pain, especially the unbearable heart. This is almost everyone, the important thing is to train gradually, do it every day for a long time, to be proficient, to be able to do it for a long time.

On the other hand, it is important that you have self-discipline if you are determined to meditate for half an hour, even if you cannot stand it. That unbearable comes from an unbearable heart. Do not indulge in laziness, laziness is unwholesome state, because this way you will always become a hindrances of the mind. (๕๐๐๐๘, 2024)

Benefit of Meditation Practices for Human Life and Human to Deceased

. Meditation develops the wisdom for daily life.

The unit of meditation is to calm the mind only, to keep the mind round, and not to fantasize about other emotions. Meditation purifies the mind, frees the mind from all emotional desires, relieves malicious resentment, relieves laziness and doubts in the mind. Meditation does not bring about intellect.

But meditation is the foundation of Vipassana, which is the cause of Vipassana. Meditation as a stepping stone to the perception of the intellect is the intellectual awareness according to the real nature in life. Only the development of Vipassana can bring about wisdom. Meditation is not Vipassana, but meditation is the foundation of Vipassana progress. Meditation does not bring about intellect, but without intellectual meditation it cannot happen. (๕๐๐๐๘, 2024)

Benefit of Meditation practices engaged from Living human to Deceased

At a time when the world is facing countless problems, including war, geopolitical competition in every corner of the globe, as well as economic problems and diseases. The practice of Buddhist meditation is becoming more and more important as it contributes to the balance of body and mind, because this method of mind control (meditation) is a point that cannot be overlooked at the individual, family, society and nation level, and also the universe. For the resurrected, the benefits of training and educating the mind through this meditation mechanism have three main values:

First, a person who has a regular mindfulness, does not live in the past and the future, that is, lives in the present state completely due to the determination of mental ups and downs according to the real nature. Therefore, the work that is done and completed always achieves better results without confusing the work and the mind.

Second, a person with a good control mind, with the wisdom of a messenger, can control all the moments of exhalation and inhalation, because the mind that controls and brings happiness to the individual, family, community and nation as a whole. Not only that, this power may spread to all beings.

Third, you can shake your heart out of debt, which is the main cause of all the problems (suffering) in this world. By training and training the mind well, that is the virtue of beauty, making one calm, free from attachment to perseverance and other evils. (Thera, 1962 : 36 - 49)

In addition, the meditation that takes the breath out as the base feeling is the only way to: a) For the supernatural purity of animals, b) To pay for grief and despair, c) For the extinction of misery and sorrow, and d) To attain the Noble Eightfold Path. (ព្រះតេជព្រះគុណ សីលានន្ទ, 2013 : 76)

In Buddhism, there are many meanings for the dead, but here are some of the blessings for those who have passed away. Residents in Asia, especially in Southeast Asia, have always understood that the souls of those who perform the (death) ritual can know and understand what

their relatives have dedicated to their ancestors. This point is correct because before practicing meditation, the practitioner (the yogi) always meditates regularly and then practices meditation later, because why? Because morality cleanses the body and speech. As for meditation, it cleanses the mind, so these two points cannot be separated from each other.

Such a mechanism has helped the ancestors a lot, because the sharing of the festival means that it creates conditions for other beings to be fortunate enough to receive the festival on their own by giving them the opportunity to approve the festival. Because this festival benefits both the distributor and the recipient.

Moreover, meditation is a practice that requires practice and adaptability. It's important not to judge your meditation style, as it can increase stress. If your mind wanders, return to the focus. There's no right or wrong way, but meditation helps reduce stress and improve overall well-being. Anyway, meditation offers numerous benefits, including emotional well-being, overall health, relaxation, and stress management by providing a sense of calm and balance. Also, the positive impact of mindfulness on psychological well-being and underscores its relevance in therapeutic contexts (Keng et al., 2011)

Based on various source has shown that the practice of meditation, it will get many benefits for daily life, and those are included **reduced stress, improved concentration and focus, enhanced emotional well-being, better sleep, increased self-awareness, lower blood pressure, improved relationships, and enhanced creativity and problem-solving**. Regular meditation helps lower cortisol levels, improves attention and focus, and reduces symptoms of anxiety and depression (Goyal et al., 2014). It also improves sleep quality by reducing stress and calming the mind before bedtime. Meditation also helps individuals become more self-aware, allowing them to observe their thoughts and emotions without reacting impulsively (Zeidan et al., 2010).

When combined with other relaxation techniques, meditation can help reduce blood pressure by promoting relaxation and improving cardiovascular health. Meditation also enhances empathy, compassion, and patience, leading to better communication and stronger interpersonal relationships (Colzato et al., 2012). Finally, meditation improves creativity and problem-solving abilities by quieting the mind and allowing for more divergent thinking. These benefits demonstrate the wide-ranging impact of meditation on mental, emotional, and physical health (Colzato et al., 2012). Moreover, there are many researchers found that the meditation practice will help create what is so-called that the potential of transcendental meditation as a non-pharmacological approach to improving cardiovascular health by reducing stress. (Schneider et al., 2012)

Summary of Meditation offers numerous benefits in daily life is bellows:

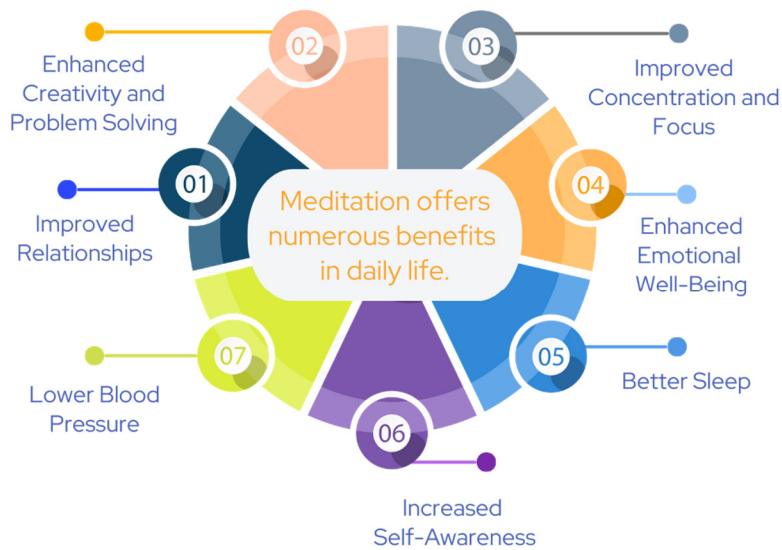

Figure 1 Meditation offers numerous benefits in daily life.

Dedication of merit action with Loving-Kindness after meditation practicing

Apart from the effects of loving-kindness meditation (LKM) on social connectedness in daily life (Hutcherson et al., 2008). Moreover, the distribution of the merit action is done as follows by imagining "Saddhu Saddhu Saddhu" at the end (ព្រះតេជព្រះគុណ សីលានន្ទ, 2013 : 76)

"May all beings approve of this part of the festival that has already been done to build all kinds of happiness."

"May all beings in heaven and on earth, angels and the Almighty
It's amazing to accept this part of the festival."

"Please, relatives and all those people, help keep the Dharma for a long time."

Conclusion

Because the state of mind changes so often and so quickly, Buddhism teaches to train the mind so that it does not become chaotic, because when the mind is not meditative, it can cause a lot of problems for oneself, family, and society. In Buddhism, it is emphasized that the world is controlled and led by the mind as the chief, therefore, the Lord Buddha should think a lot about this mind, and otherwise problems may arise. Up at some point because the mind is not well educated.

This does not mean that Buddhism abandons the body by worrying only about the mind, just that the mind is important because it can control the whole body and body, starting from the mind itself, therefore the mind needs training. More than the body, while the body also needs to be taken care of through various methods, such as food, exercise, etc., because the mind and body are

interdependent, there cannot be any lack in the human body. Therefore, the meditation offers numerous benefits, including emotional well-being, stress management, and overall health. It provides a sense of calm, balance, and helps maintain inner peace. It can also help manage symptoms of certain medical conditions.

References

- Bhadantachariya Buddhaghosa. (1956). **The Path of Purification** (Bhikkhu Nanamoli, Trans.). Singapore : Singapore Buddhist Meditation Center.
- Black, D. S., O'Reilly, G. A., Olmstead, R., Breen, E. C., Irwin, M. R. (2015). Mindfulness Meditation and Improvement in Sleep Quality and Daytime Impairment Among Older Adults with Sleep Disturbances: A Randomized Clinical Trial. **JAMA Internal Medicine**, 175(4), 494 - 501. <https://doi.org/10.1001/jamainternmed.2014.8081>.
- Cleveland Clinic. (2022). **Meditation** [Online]. Retrieved May 28th, 2024, from <https://my.clevelandclinic.org/health/articles/17906-meditation>.
- Colzato, L. S., Ozturk, A., Hommel, B. (2012). Meditate to Create: The Impact of Focused-Attention and Open-Monitoring Training on Convergent and Divergent Thinking. **Frontiers in Psychology**, 3, 1 - 5. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2012.00116>.
- Goyal, M., Singh, S., Sibinga, E. M. S., Gould, N. F., Rowland-Seymour, A., Sharma, R., et al. (2014). Meditation Programs for Psychological Stress and Well-being: A Systematic Review and Meta-analysis. **JAMA Internal Medicine**, 174(3), 357 - 368. <https://doi.org/10.1001/jamainternmed.2013.13018>.
- Hutcherson, C. A., Seppala, E. M., Gross, J. J. (2008). Loving-Kindness Meditation Increases Social Connectedness. **Emotion**, 8(5), 720 – 724. <https://doi.org/10.1037/a0013237>.
- Keng, S.-L., Smoski, M. J., Robins, C. J. (2011). Effects of Mindfulness on Psychological Health: A Review of Empirical Studies. **Clinical Psychology Review**, 31 (6) , 1041 –1056 . <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2011.04.006>.
- Mayo Clinic Staff. (2023). Meditation: **A Simple, Fast Way to Reduce Stress** [Online]. Retrieved May 28th, 2024, from <https://www.mayoclinic.org/tests-procedures/meditation/in-depth/meditation/art-20045858#:~:text=Benefits%20of%20meditation>.
- Schneider, R. H., Grim, C. E., Rainforth, M. V., Kotchen, T., Nidich, S. I., Gaylord-King, C., et al. (2012). Stress Reduction in the Secondary Prevention of Cardiovascular Disease: Randomized, Controlled Trial of Transcendental Meditation and Health Education in Blacks. **Circulation: Cardiovascular Quality and Outcomes**, 5(6), 750 – 758. <https://doi.org/10.1161/CIRCOUTCOMES.112.967406>.
- Thera, N. (1962). **The Heart of Buddhist Meditation: A Handbook of Mental Training Based on the Buddha's Way of Mindfulness**. (2nd Edition). Kandy : Buddhist Publication Society.

- Vredeveld, P. (2022). **The Benefits of Practicing Buddhism in Modern Times** [Online]. Retrieved May 17th, 2024, from <https://www.originalbuddhas.com/blog/the-benefits-of-practicing-buddhism-in-modern-times>.
- Winston, D. and Smalley, S. L. (2010). **Fully Present: The Science, Art, and Practice of Mindfulness**. Boston : Oxford University Press.
- Zeidan, F., Johnson, S. K., Diamond, B. J., David, Z., Goolkasian, P. (2010). Mindfulness Meditation Improves Cognition: Evidence of Brief Mental Training. **Consciousness and Cognition**, 19(2), 597 – 605. <https://doi.org/10.1016/j.concog.2010.03.014>.
- ៥,០០០ ឆ្នាំ. (2024). **ស្វែងយល់អំពីសមាធិ** [Online]. Retrieved May 16th, 2024, from <https://5000-years.org/kh/read/3197>.
- កែវ រតនៈ. (2022). **វិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងកំហឹង**. ភ្នំពេញ : ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា.
- ជាឱកាសយ៉ាងស្បែក ភិក្ខុវិហារមហាថេរ្យ. (2022). **ញាណទស្សនៈ**. ភ្នំពេញ : ពុទ្ធមណ្ឌលវិបស្សនាធុរៈនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា.
- ព្រះតេជព្រះគុណ សីលានន្ទ. (2013). **សេចក្តីណែនាំ ស្តីពី ការប្រតិបត្តិវិបស្សនា ប្រែជាភាសាខ្មែរ ប៊ុត សុផល**. ភ្នំពេញ : រោងពុម្ព ម៉េង ហាវ ភ្នំពេញ.
- ព្រះអរហន្ត ឧបតិស្សៈ. (2010). **គម្ពីរវិមុត្តិមគ្គ ប្រែពីភាសាអង់គ្លេស ធម្មបណ្ឌិត ហេង មណីចិន្តា**. បាត់ដំបង : ពុទ្ធសាសនាដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍.

จริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการ (Publication Ethics)

บทนำ

วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล (Arts and Culture Journal of the Lower Moon River) ได้กำหนดจริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการ (Publication Ethics) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ (Committee on Publication Ethics : COPE) ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ของ บรรณาธิการ (Editors) ผู้ประเมิน (Reviewers) ผู้แต่ง (Authors) และผู้อ่าน (Readers) ซึ่งทางวารสารมุ่งหวังว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวารสารจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อให้การดำเนินงานของวารสารเป็นไปด้วยความโปร่งใสและน่าเชื่อถือในวงการวิชาการ

บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการ (Editors)

บรรณาธิการที่ปรึกษา (Advising Editor) บรรณาธิการ (Editor) บรรณาธิการประจำเรื่อง (Section Editor) กองบรรณาธิการ (Editorial Board) มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานวารสาร ดังนี้

1. บรรณาธิการที่ปรึกษา (Advising Editor)

1.1 ศึกษางานวิจัยและงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ สืบสาน และเผยแพร่ ศิลปะและวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงทิศทางการพัฒนาคุณภาพของวารสารไทยเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของวารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูลอย่างต่อเนื่อง

1.2 ให้คำปรึกษา ส่งเสริม และสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานวารสารให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre : TCI)

2. บรรณาธิการ (Editor)

2.1 จัดทำคำแนะนำสำหรับผู้เขียน เกณฑ์การพิจารณาบทความเบื้องต้น รูปแบบการเขียนบทความ การเขียนเอกสารอ้างอิงที่มีมาตรฐานสากล พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์

2.2 พิจารณาประเภทของบทความ ขอบเขตของวารสาร และรูปแบบการเขียนบทความ เบื้องต้นโดยละเอียดและหลีกเลี่ยงการดำเนินงานที่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อน

2.3 ตรวจสอบการคัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) รวมถึงการคัดลอกผลงานของตนเอง (Self-plagiarism) ในบทความ ทั้งนี้ให้พิจารณาปฏิเสธ (Rejected) บทความที่มีการคัดลอกผลงานดังกล่าวทันที

2.4 กำหนดบรรณาธิการประจำเรื่องจากกองบรรณาธิการในการดูแล กำกับและติดตามกระบวนการประเมินคุณภาพของบทความแต่ละเรื่องอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้

2.5 ติดตามการประเมินคุณภาพของบทความโดยผู้ประเมินให้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้

2.6 ตัดสินผลการพิจารณาคุณภาพของบทความจากผลการประเมิน ดังนี้

1. การรับตีพิมพ์ (Accepted) ซึ่งจะต้องเป็นไปตามกระบวนการประเมินคุณภาพของบทความ โดยประเมินจากผู้ประเมิน 3 ท่าน และต้องผ่านอย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน

2. การปฏิเสธ (Rejected) จะต้องเป็นผู้ประเมินปฏิเสธการตีพิมพ์อย่างน้อย 2 ท่าน และแจ้งผู้แต่งพร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์

2.7 หากผู้แต่งมีหลักฐานโต้แย้งผลการประเมินให้บรรณาธิการนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาร่วมกับกองบรรณาธิการและแจ้งผลการพิจารณาต่อผู้แต่งทุกครั้ง

2.8 บรรณาธิการจะต้องเป็นบรรณาธิการตรวจสอบบทความให้ถูกต้อง ครบถ้วนก่อนจัดทำเล่ม และเผยแพร่ผ่านระบบ ThaiJo โดยจะต้องทำการเผยแพร่ให้ตรงตามกำหนดเวลาออกของวารสารอย่างเคร่งครัด

2.9 หากเกิดความผิดพลาดจากการดำเนินงานของวารสารโดยการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของบรรณาธิการนั้น บรรณาธิการจะต้องแสดงความรับผิดชอบ

3. บรรณาธิการประจำเรื่อง (Section Editor) กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

3.1 บรรณาธิการประจำเรื่องจะต้องดูแลกระบวนการประเมินคุณภาพของบทความในแต่ละเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพของบทความ และให้ข้อเสนอแนะการตัดสินใจผลการพิจารณาคุณภาพของบทความต่อบรรณาธิการ

3.2 ประชุม และพิจารณากำหนดแผนการดำเนินงานวารสาร จัดทำคำแนะนำสำหรับผู้เขียน เกณฑ์การพิจารณาบทความเบื้องต้น รูปแบบการเขียนบทความ การเขียนเอกสารอ้างอิงที่มีมาตรฐานสากล แบบประเมินบทความ และการปรับปรุงการจัดทำวารสารให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3.3 พิจารณากลั่นกรอง สรรหา คัดเลือก และจัดส่งบทความไปยังผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรงกับสาขาวิชาของบทความนั้น ๆ เพื่อการประเมินบทความที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อผู้แต่ง และผู้อ่าน

3.4 กำกับดูแลคุณภาพวารสารวิชาการให้เป็นไปตามเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI)

3.5 ประชุมตัดสินผลการพิจารณาบทความที่มีหลักฐานโต้แย้งผลการประเมิน ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามจริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการ

บทบาทหน้าที่ผู้ประเมิน (Reviewers)

1. พิจารณาระยะเวลาในการประเมิน และเลือกประเมินบทความที่ตรงตามสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของบทความนั้น โดยละเว้นและหลีกเลี่ยงการดำเนินงานที่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อน

2. ประเมินคุณภาพของบทความวิชาการและบทความวิจัยตามหลักทางวิชาการ และมุ่งพัฒนาคุณภาพวารสารวิชาการให้เป็นไปตามเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI)

3. ประเมินบทความและนำเสนอผลการประเมินตามระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อผู้แต่ง และผู้อ่าน

4. สรุปผลการประเมินคุณภาพบทความ ได้แก่ 1) ยอมรับการตีพิมพ์บทความ 2) ขอให้มีการแก้ไข 3) ส่งใหม่เพื่อประเมินอีกครั้ง และ 4) ปฏิเสธการรับตีพิมพ์บทความ

บทบาทหน้าที่ผู้แต่ง (Authors)

1. พิจารณาประเภทของบทความ ขอบเขตของวารสาร และรูปแบบการเขียนบทความ ให้ครบถ้วนตรวจสอบเนื้อหาของบทความที่เขียนขึ้นว่าเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาเบื้องต้นของวารสารหรือไม่

2. หากประสงค์จะส่งบทความ บทความนั้นจะต้องไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาจากวารสารหรืองานประชุมวิชาการอื่น และไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ส่วนใดส่วนหนึ่ง เช่น บทคัดย่อ ผลการวิจัย หรือบทความฉบับเต็มในวารสารหรือเอกสารสืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการ

3. ผู้แต่งจะต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) หรือคัดลอกผลงานของตนเอง (Self-plagiarism)

4. การจัดส่งบทความจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินงานของวารสาร หากสงสัยในการดำเนินงานของวารสารให้ติดต่อสอบถามงานวารสารก่อนทำการจัดส่งผ่านระบบ ThaiJo

5. ผู้แต่งสามารถโต้แย้งการตัดสินผลการพิจารณาบทความได้ โดยต้องมีหลักฐานที่ชัดเจน ประกอบการอธิบายต่อบรรณาธิการเพื่อพิจารณาตัดสินผลการพิจารณาบทความอีกครั้ง

6. ผู้แต่งจะต้องติดตามบทความผ่านระบบ ThaiJo จนสิ้นสุดกระบวนการของวารสาร

บทบาทหน้าที่ผู้อ่าน (Readers)

1. ผู้อ่านสามารถอ่านบทความโดยดาวน์โหลดบทความวิจัย บทความวิชาการ ฉบับเต็มได้ผ่านระบบ ThaiJo

2. หากมีนำข้อความส่วนใดส่วนหนึ่งของบทความในวารสารไปใช้ประโยชน์ ขอให้ผู้อ่านทำการอ้างอิงข้อมูลของบทความให้ครบถ้วน

3. หากผู้อ่านพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) หรือคัดลอกผลงานของตนเอง (Self-plagiarism) ปรากฏในบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล ขอให้แจ้งทีมงานวารสารเพื่อจัดการตรวจสอบอีกครั้ง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของวงการวิชาการและเป็นการพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

การประเมินคุณภาพของบทความ

1. บทความที่ส่งเข้ามาจะได้รับการประเมินคุณภาพของผลงานทางวิชาการ โดยผู้ประเมินซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน ซึ่งพิจารณาแบบปกปิดรายชื่อทั้งผู้เขียนบทความ ผู้ประเมิน และผู้ที่เกี่ยวข้อง (Double Blind Review)

2. ระยะเวลาในการประเมินคุณภาพของบทความเป็นไปตามขั้นตอนการทำงานของวารสาร

3. การตัดสินผลการพิจารณาคุณภาพของบทความจากผลการประเมิน ดังนี้ 1. การรับตีพิมพ์ (Accepted) ซึ่งจะต้องเป็นไปตามกระบวนการประเมินคุณภาพของบทความ โดยประเมินจากผู้ประเมิน 3 ท่าน และต้องผ่านอย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน และ 2. การปฏิเสธ (Rejected) จะต้องเป็นผู้ประเมินปฏิเสธการตีพิมพ์อย่างน้อย 2 ท่าน และแจ้งผู้แต่งพร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์

4. สามารถโต้แย้งการตัดสินผลการพิจารณาคุณภาพบทความได้ โดยต้องมีหลักฐานโต้แย้งที่ชัดเจน เพื่อใช้ประกอบการอธิบายต่อบรรณาธิการ และกองบรรณาธิการ และสามารถเปลี่ยนผลการพิจารณาคุณภาพของบทความได้หากหลักฐานที่โต้แย้งนั้นมีความชัดเจนและผ่านการเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ ทั้งนี้การตัดสินของกองบรรณาธิการถือเป็นที่สุด

หมายเหตุ: แปลและปรับปรุงข้อมูลจาก Committee on Publication Ethics (<https://publicationethics.org>) และศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (<https://tci-thailand.org>)

[ชื่อเรื่องภาษาไทย]
[ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ]

[ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่1] ^{1*} [ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่2] ² และ [ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่3] ³
[ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่1] ^{1*}, [ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่2] ² and [ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่3] ³

[ที่อยู่ภาษาไทยผู้เขียนคนที่1] ^{1*}
[ที่อยู่ภาษาไทยผู้เขียนคนที่2] ²
[ที่อยู่ภาษาไทยผู้เขียนคนที่3] ³
[ที่อยู่ภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่1] ^{1*}
[ที่อยู่ภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่2] ²
[ที่อยู่ภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่3] ³

*Corresponding author, e-mail: [ใส่อีเมลผู้เขียนหลัก]

บทคัดย่อ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

คำสำคัญ: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

Abstract

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

Keywords: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด], [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด], [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

บทนำ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เนื้อเรื่อง ส่วนที่ 1 ที่มีหัวข้อเกี่ยวข้องกับการปูพื้นฐานเรื่องที่จะกล่าวถึง

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[ดับเบิลคลิกเพื่อเพิ่มกรอบรูปภาพ]

ภาพที่ 1 [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เนื้อเรื่อง ส่วนที่ 2 ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เหตุผล วิพากษ์ วิจารณ์ การเพิ่มประเด็นโต้แย้ง จะต้องเป็นไปตามหลักการ ทฤษฎี และมีหลักฐานอ้างอิงตามหลักวิชาการ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เนื้อเรื่อง ส่วนที่ 3 ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับการนำเสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ตารางที่ 1 [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ที่มา: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] (ถ้ามี)

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

บทสรุป

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เอกสารอ้างอิง

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

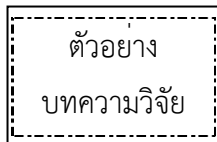
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[ชื่อเรื่องภาษาไทย]
[ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ]

[ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่1] ^{1*} [ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่2] ² และ [ชื่อภาษาไทยผู้เขียนคนที่3] ³
[ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่1] ^{1*}, [ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่2] ² and [ชื่อภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่3] ³

[ที่อยู่ภาษาไทยผู้เขียนคนที่1] ^{1*}
[ที่อยู่ภาษาไทยผู้เขียนคนที่2] ²
[ที่อยู่ภาษาไทยผู้เขียนคนที่3] ³
[ที่อยู่ภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่1] ^{1*}
[ที่อยู่ภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่2] ²
[ที่อยู่ภาษาอังกฤษผู้เขียนคนที่3] ³

*Corresponding author, e-mail: [ใส่อีเมลผู้เขียนหลัก]

บทคัดย่อ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

คำสำคัญ: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

Abstract

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

Keywords: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด], [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด], [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

บทนำ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

การทบทวนวรรณกรรม

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

กรอบแนวคิดในการวิจัย

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[ดับเบิลคลิกเพื่อเพิ่มกรอบรูปภาพ]

ภาพที่ 1 [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

วิธีการดำเนินการวิจัย

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ผลการวิจัย

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ตารางที่ 1 [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]
[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]	[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ที่มา: [คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด] (ถ้ามี)

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

2. อภิปรายผล

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

เอกสารอ้างอิง

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

[คลิกที่นี่เพื่อพิมพ์รายละเอียด]

แบบฟอร์มส่งบทความและการโอนลิขสิทธิ์
ตีพิมพ์วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
(กรุณาส่งมาพร้อมกับบทความ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ข้อมูลทั่วไป

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....
ที่อยู่ติดต่อ เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์มือถือ..... email.....

2. ข้อมูลบทความ

ลักษณะของบทความ ☐ วิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ สังกัด/สถานศึกษา
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....
(ลายเซ็นอาจารย์ที่ปรึกษา)ลงวันที่

ประเภท ☐ บทความวิชาการ (Academic Article) ☐ บทความวิจัย (Research Article)

ภาษาของบทความ ☐ ภาษาไทย ☐ ภาษาอังกฤษ

ชื่อบทความ (ภาษาไทย)

ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ)

3. คำรับรอง ข้าพเจ้าขอรับรองว่า

1. บทความนี้เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ร่วมงานตามชื่อที่ระบุในบทความจริง
2. บทความนี้ไม่เคยลงพิมพ์ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการเสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่นหรือในงานประชุมวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นบทความย่อ หรือฉบับเต็ม
3. ในกรณีที่บทความนี้เป็นวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ หรือผลงานระดับบัณฑิตศึกษา ได้รับการอนุญาตจากอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นเป็นเรียบร้อยแล้ว
4. ข้าพเจ้าได้รับทราบและจะดำเนินงานตามกรอบจริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการ (Publication Ethics) อย่างเคร่งครัด การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความรับผิดชอบของข้าพเจ้า และข้าพเจ้ายอมรับข้อกำหนดและนโยบายการพิจารณาตีพิมพ์บทความของวารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูลเรียบร้อยแล้ว
5. หากบทความของข้าพเจ้าได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หลังผ่านการประเมินคุณภาพแล้ว ข้าพเจ้าขอโอนลิขสิทธิ์ให้ผู้จัดพิมพ์มีสิทธิในการเผยแพร่บทความอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ครอบคลุมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการลิขสิทธิ์ การเผยแพร่ ตามนโยบายการเข้าถึงแบบเปิด (Open Access) ภายใต้สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ CC BY-NC-ND 4.0 และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้พิมพ์ (Privacy Statement)

ลงนาม.....

(.....)

...../...../.....

ผู้ส่งบทความ

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล (Arts and Culture Journal of the Lower Moon River) เป็นวารสารที่จัดทำขึ้นโดยสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ รับผิดชอบเผยแพร่ผลงานทางวิชาการจำนวน 2 ประเภทบทความ ได้แก่ บทความวิชาการ และบทความวิจัย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งวารสารมีวาระออกปีละ 3 ฉบับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2567 เป็นต้นไป ได้แก่ ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม – เมษายน ฉบับที่ 2 ประจำเดือน พฤษภาคม – สิงหาคม และฉบับที่ 3 ประจำเดือน กันยายน – ธันวาคม สำหรับขอบเขตของวารสาร ได้แก่ ศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การศึกษาและบูรณาการศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์และสืบสาน และเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรม

บทความที่ส่งเข้ามาจะได้รับการประเมินคุณภาพของผลงานทางวิชาการ โดยผู้ประเมินซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน ซึ่งพิจารณาแบบปกปิดรายชื่อทั้งผู้เขียนบทความ ผู้ประเมิน และผู้ที่เกี่ยวข้อง (Double Blind Review) ทั้งนี้วารสารจะดำเนินงานตามกรอบจริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการ (Publication Ethics) อย่างเคร่งครัด

1. การพิจารณาเบื้องต้น

ในการพิจารณาบทความเบื้องต้น ทางวารสารจะพิจารณาประเภทของบทความ ขอบเขตของวารสาร และรูปแบบการเขียนบทความ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ประเภทของบทความ วารสารรับพิจารณาประเภทผลงานทางวิชาการ ดังนี้

1) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความทางวิชาการที่มีเนื้อหาสาระทางวิชาการถูกต้อง มีแนวคิดและการนำเสนอที่ชัดเจนเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการเพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ ประกอบด้วย บทความย่อยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บทนำ เนื้อเรื่อง ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ที่มีหัวข้อเกี่ยวข้องกับ การปูพื้นฐานเรื่องที่จะกล่าวถึง ส่วนที่ 2 ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เหตุผล วิพากษ์ วิจัย การเพิ่ม ประเด็นโต้แย้ง จะต้องเป็นไปตามหลักการ ทฤษฎี และมีหลักฐานอ้างอิงตามหลักวิชาการ ส่วนที่ 3 ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับการนำเสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ บทสรุป กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง

2) บทความวิจัย (Research Article) เป็นงานวิจัยที่มีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย มีความชัดเจนในการแก้ไขปัญหา และผลงานวิจัยพบองค์ความรู้ใหม่ที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือนำไปใช้ประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ได้ ประกอบด้วย บทความย่อยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บทนำ วัตถุประสงค์ของการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม กรอบแนวคิดในการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง

1.2 ขอบเขตของวารสาร วารสารรับพิจารณาสาขาของบทความตามขอบเขตของวารสาร ดังนี้

1) ด้านศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น บทความมีรายละเอียดดังนี้ ศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วย ดนตรี ประวัติศาสตร์และปรัชญาวิทยาศาสตร์ ทศนศิลป์และศิลปะการแสดง ภาษาและภาษาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศิลปะทั่วไป มนุษยศาสตร์ ศาสนศึกษา แหล่งเรียนรู้ อันเป็นแหล่งที่ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ประกอบด้วยแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล สถานที่ และประสบการณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นความรู้ เทคนิคและวิธีการของชาวบ้านที่คิดขึ้นเองเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และมีการถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น ประกอบด้วยภูมิปัญญา ด้าน

ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ศาสนา ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านศิลปกรรมและโบราณคดี ด้านดนตรีและสุนทรียศาสตร์ ด้านชีวิตความเป็นอยู่และวิทยาการ

2) **ด้านสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์** บทความมีการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีการบูรณาการศาสตร์เพื่อยกระดับคุณภาพวิถีชีวิตของชุมชน เมือง สังคม ประเทศชาติ และสากล

3) **ด้านการศึกษาและบูรณาการศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์และสืบสาน** บทความมุ่งเน้นการจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ หลักสูตร พื้นที่ทางวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับอนุรักษ์และสืบสาน ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ความเป็นไทย แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

4) **ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรม** บทความเป็นการยกระดับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาเป็นฐาน มีกระบวนการสืบทอดและมุ่งเน้นการสื่อความหมาย ถ่ายทอดเรื่องราว ทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ประวัติศาสตร์ และความเชื่อ ผ่านสินค้า บริการทางวัฒนธรรม จนเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อพื้นที่และเกิดรายได้

1.3 **รูปแบบการเขียนบทความ** วารสารรับพิจารณาเฉพาะบทความที่เขียนตามรูปแบบที่วารสารกำหนด

2. รูปแบบการเขียนบทความ

2.1 การตั้งคำหน้ากระดาษและตัวอักษรที่พิมพ์

กำหนดการตั้งคำกระดาษเป็น A4 ตัวอักษรที่พิมพ์ให้ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 พอยต์ สีดำ แบบเดียวกันตลอดทั้งบทความ ยกเว้นชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่ใช้ตัวอักษร ขนาด 16 พอยต์ หรือในบางกรณีการจัดพิมพ์ในตารางหรือรูปที่มีความจำเป็นต้องใช้ตัวอักษรขนาดเล็กลงเพื่อให้อยู่ในกรอบของการวางรูปกระดาษก็สามารถทำได้ หรือมีความจำเป็นต้องใช้สัญลักษณ์หรือตัวพิมพ์พิเศษจากคอมพิวเตอร์ก็สามารถทำได้

2.2 ระยะห่างของขอบกระดาษ

การตั้งระยะของการพิมพ์ให้เว้นขอบกระดาษ ดังนี้

1. ห่างจากขอบกระดาษด้านบน ระยะห่าง 3.50 ซม.
2. ห่างจากขอบกระดาษด้านซ้ายมือ ระยะห่าง 3.50 ซม.
3. ห่างจากขอบกระดาษด้านขวามือ ระยะห่าง 2.50 ซม.
4. ห่างจากขอบกระดาษด้านล่าง ระยะห่าง 2.50 ซม.
5. ระยะห่างระหว่างบรรทัด 1.0

2.3 การย่อหน้า

ให้เว้นระยะจากด้านซ้ายมือ 1 แท็บ (Tab) ให้เริ่มต้นที่ระยะ 1.50 ซม. แท็บต่อไป เพิ่มขึ้นอีกแท็บละ 0.50 ซม. เช่น 2.00, 2.50, 3.00, 3.50 เป็นต้น

2.4 จำนวนหน้าของบทความ

จำนวนหน้า 6 – 16 หน้า (รวมตาราง กราฟ และรูปภาพ)

2.5 เนื้อหาของบทความวิชาการ ประกอบด้วย

1. ชื่อเรื่อง (Title) พิมพ์ทั้งชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อผู้เขียน (Author) ให้พิมพ์ทั้งชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษทุกคน โดยผู้เขียนหลักจะต้องใส่เครื่องหมาย * ไว้ท้ายชื่อผู้เขียนหลัก เช่น วิจิตร โพธิสาร^{1*} เป็นต้น

3. ที่อยู่ (Address) ให้พิมพ์สังกัดและที่อยู่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หากเป็นนักศึกษา หรืออาจารย์ให้ระบุ สาขาวิชา คณะ และมหาวิทยาลัยที่ตนสังกัดอยู่

4. อีเมล ให้พิมพ์อีเมลของผู้เขียนหลักหรือผู้ประสานงานบทความ หลังข้อความ *Corresponding author, e-mail:

5. บทคัดย่อ (Abstract) ให้พิมพ์บทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเนื้อหาทั้งสองภาษาจะต้องสอดคล้องกัน และถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ จำนวนคำที่ปรากฏจะต้องไม่เกิน 400 คำ

6. คำสำคัญ (Keywords) จำนวน 3 – 5 คำ ให้พิมพ์คำสำคัญทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

7. บทนำ (Introduction) เป็นการเขียนจุดให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในเรื่องดังกล่าว ความสำคัญของเรื่อง หรืออาจยกปัญหาที่กำลังเป็นที่สนใจ หรืออาจกล่าวถึงประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน บทนำสามารถกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการเขียน รวมทั้งขอบเขตเนื้อหาของบทความเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของบทความ

8. เนื้อเรื่อง (Body) ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับการปูพื้นฐานเรื่องที่จะกล่าวถึง ส่วนที่ 2 ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เหตุผล วิพากษ์ วิวิจารณ์ การเพิ่มประเด็นโต้แย้ง จะต้องเป็นไปตามหลักการ ทฤษฎี และมีหลักฐานอ้างอิงตามหลักวิชาการ ส่วนที่ 3 ที่มีหัวข้อเกี่ยวกับการนำเสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ทั้งนี้จะต้องจัดลำดับเนื้อหาสาระให้เหมาะสม มีความต่อเนื่องและทำให้อ่านเข้าใจง่าย สามารถใช้ภาพตาราง หรือแผนภูมิ สำหรับสื่อความเข้าใจไปยังผู้อ่านได้ง่ายขึ้น และภาษาที่ใช้ในการเขียนจะต้องถูกต้องตามหลักวิชาการ

9. บทสรุป (Conclusion) มีการสรุปประเด็นสำคัญของบทความจากหัวข้อที่นำเสนอ โดยนำมาเขียนเชื่อมโยงและรวมกันไว้ท้ายบท อาจกล่าวสรุปเนื้อหาว่ามีความสำคัญอย่างไร และสามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง ทั้งนี้อาจเพิ่มประเด็นคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านได้แสวงหาความรู้ต่อไป

10. กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (Acknowledgement) เป็นการกล่าวถึงทุนที่สนับสนุนการดำเนินงานจนนำไปสู่การเขียนบทความวิชาการ โดยระบุ ชื่อทุน ชื่อหน่วยงานหรือผู้ให้ทุน และงบประมาณที่ได้รับ ซึ่งหากไม่มีทุนสนับสนุนก็ไม่ต้องระบุ

11. เอกสารอ้างอิง (References) ให้ใช้ระบบอ้างอิงตามระบบนามปี (Name and Year System) โดยยึดรูปแบบของ APA (American Psychological Association)

2.6 เนื้อหาของบทความวิจัย ประกอบด้วย

1. ชื่อเรื่อง (Title) พิมพ์ทั้งชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2. ชื่อผู้เขียน (Author) ให้พิมพ์ทั้งชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษทุกคน โดยผู้เขียนหลักจะต้องใส่เครื่องหมาย * ไว้ท้ายชื่อผู้เขียนหลัก เช่น วิจิตรา โพธิสาร^{*} เป็นต้น

3. ที่อยู่ (Address) ให้พิมพ์สังกัดและที่อยู่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หากเป็นนักศึกษา หรืออาจารย์ให้ระบุ สาขาวิชา คณะ และมหาวิทยาลัยที่ตนสังกัดอยู่

4. อีเมล ให้พิมพ์อีเมลของผู้เขียนหลักหรือผู้ประสานงานบทความ หลังข้อความ *Corresponding author, e-mail:

5. บทคัดย่อ (Abstract) ให้พิมพ์บทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเนื้อหาทั้งสองภาษาจะต้องสอดคล้องกัน และถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ จำนวนคำที่ปรากฏจะต้องไม่เกิน 400 คำ

6. คำสำคัญ (Keywords) จำนวน 3 – 5 คำ ให้พิมพ์คำสำคัญทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

7. บทนำ (Introduction) เป็นการเขียนถึงที่มาและความสำคัญของเรื่องและเหตุผลที่ศึกษาเรื่องนั้น แสดงให้เห็นว่าปัญหาหรือหัวข้อวิจัยนั้นมีคุณค่าควรแก่การศึกษาและค้นคว้าหาคำตอบ มีการกล่าวอ้างอิงถึงงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เห็นถึงความสำคัญ วิธีการหรือแนวทางแก้ปัญหา ผลการศึกษาค้นคว้าหรือข้อค้นพบ เป็นต้น

8. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives) เป็นการกล่าวถึงความมุ่งหมายของการวิจัยว่าต้องการศึกษาอะไร วัตถุประสงค์ของการวิจัยควรสอดคล้องกับชื่อเรื่อง และหากมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากกว่าหนึ่งข้อให้เขียนแยกเป็นข้อ ๆ เรียงลำดับของการดำเนินงานวิจัย

9. การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) เป็นการค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการจะศึกษา ซึ่งงานที่นำมาอ้างอิงจะต้องมีความทันสมัยและตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลังไม่เกิน 10 ปี ยกเว้นทฤษฎีดั้งเดิมหรือเนื้อหาประเด็นที่มีความจำเป็นตามบริบทเดิมตามศาสตร์สาขานั้น ๆ ที่สามารถอ้างอิงเกิน 10 ปีได้ นอกจากนี้ควรมีการสังเคราะห์ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมจนนำไปสู่การเชื่อมโยงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้สำหรับการกำหนดกรอบในการวิจัยสู่การอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

10. กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) (ถ้ามี) เป็นการกำหนดกรอบความคิดและเชื่อมโยงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่แสดงให้เห็นถึงตัวแปรหรือขอบเขตของงานวิจัย

11. วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methodology) อธิบายถึงวิธีดำเนินการศึกษา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อย่อย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยกล่าวถึงลักษณะของประชากรที่สนใจจะศึกษา มีแหล่งที่มาของข้อมูลประชากรที่ชัดเจนว่าใครเป็นประชากร จำนวนเท่าไร หากมีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ให้กำหนดวิธีการเลือกที่เหมาะสม และวิธีการหาขนาดของกลุ่มอย่างเพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากรที่ดี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ให้อธิบายเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ครบถ้วน หากงานวิจัยเป็นแบบผสมผสานทั้งงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ให้แยกอธิบายว่างานวิจัยเชิงปริมาณใช้เครื่องมือใดและงานวิจัยเชิงคุณภาพใช้เครื่องมือใด การอธิบายให้ระบุการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ เช่น การหาความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นต้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ให้อธิบายวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้มา หากมีการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ให้ระบุเลขที่คำขอจริยธรรม และขั้นตอนการเก็บข้อมูลจากอาสาสมัครให้ครบถ้วน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยเชิงปริมาณให้กล่าวถึงสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เจาะใจหรือข้อตกลงเบื้องต้นในการเลือกใช้สถิติดังกล่าว รวมถึงวิธีการแปรผล หรือหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพให้ระบุวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพให้เหมาะสม

12. ผลการวิจัย (Result) ให้เขียนรายงานผลการวิจัยให้สอดคล้องและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยเขียนอธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย และถูกต้องตามหลักวิชาการ หากมีภาพ ตาราง หรือแผนภูมิ ให้อธิบายผลที่เกิดขึ้นได้ภาพ ตาราง หรือแผนภูมิ ให้ครบถ้วน

13. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล (Conclusion and Discussion) เป็นการสรุปผลที่ได้จากการวิจัย และมีกรอบอภิปรายผลที่เกิดขึ้น โดยเขียนขยายองค์ความรู้ที่ได้จากการสรุปผลให้ชัดเจนขึ้น มีการแสดงเหตุผลและอ้างอิงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการวิจารณ์อย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือตามหลักวิชาการ

14. ข้อเสนอแนะ (Suggestion) เป็นการให้ข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นจากผลการวิจัย หรือข้อค้นพบจากการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ เป็นการเขียนเสนอแนะวิธีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์หรือประยุกต์ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างไร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป เป็นการเขียนเพื่อขยายขอบเขตการวิจัยหรือต่อยอดงานวิจัยจากผลการวิจัยที่ได้ โดยขยายครอบคลุมปัญหาของการวิจัยให้กว้างขึ้น

15. กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (Acknowledgement) เป็นการกล่าวถึงทุนที่สนับสนุนการดำเนินงานวิจัย ให้ระบุชื่อทุน หรือชื่อหน่วยงานผู้ให้ทุน ปีงบประมาณที่ได้รับ อย่างไรก็ตามหากไม่มีทุนสนับสนุนงานวิจัยก็ไม่ต้องระบุ

16. เอกสารอ้างอิง (References) ให้ใช้ระบบอ้างอิงตามระบบนามปี (Name and Year System) โดยยึดรูปแบบของ APA (American Psychological Association)

3. การเขียนเอกสารอ้างอิง

3.1 ประเภทการอ้างอิง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การอ้างอิงในเนื้อหา (In-Text Citation)

1.1 กำหนดรูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association)

1.2 เป็นการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา ซึ่งในการอ้างอิงเนื้อหาทุกอันจะต้องระบุเลขหน้าอ้างอิง ยกเว้นกรณีที่สืบค้นจากเว็บไซต์ที่ไม่มีเลขหน้า แต่หากในเว็บไซต์เป็นไฟล์ที่มีเลขหน้าให้ระบุเลขหน้าด้วย

1.3 กรณีที่ชื่อผู้แต่ง และปี พ.ศ. ที่แต่งเหมือนกัน การอ้างอิงในเอกสารให้เพิ่มอักษร ก ข ค ตามลำดับหลังปี พ.ศ. เช่น วิจิตรา โพธิสาร (2560ก : 12) วิจิตรา โพธิสาร (2560ข : 102) เป็นต้น

1.4 เอกสารและงานวิจัยที่นำมาอ้างอิงจะต้องมีความทันสมัย ซึ่งงานที่นำมาอ้างอิงจะต้องมีความทันสมัยและตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลังไม่เกิน 10 ปี ยกเว้นทฤษฎีดั้งเดิม

2. การอ้างอิงท้ายบทความ (References)

2.1 กำหนดรูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association)

2.2 ให้ใส่เอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาไทยก่อน โดยเรียงลำดับตามตัวอักษรของชื่อผู้เขียน จากนั้นเป็นใส่อ้างอิงที่เป็นภาษาอังกฤษ และเรียงลำดับตามตัวอักษรของนามสกุลผู้เขียน

2.3 กรณีที่เอกสารอ้างอิงเป็นภาษาไทย แต่ชื่อผู้แต่งเป็นภาษาอังกฤษ ให้แปลงชื่อผู้แต่งจากภาษาอังกฤษให้เป็นภาษาไทยก่อน จากนั้นนำไปเรียงลำดับตามตัวอักษรที่เป็นภาษาไทย

2.4 การอ้างอิงบุคลากร จะต้องแยกหัวข้อออกมาเรียงลำดับต่างหาก และให้เรียงลำดับตามตัวอักษร เช่นเดียวกับข้อ 2.2

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่นำมาอ้างอิงจะต้องมีความทันสมัย โดยงานวิจัยที่นำมาอ้างอิงจะต้องตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลังไม่เกิน 10 ปี ยกเว้นเอกสาร ทฤษฎี หรือแนวคิดแบบดั้งเดิมที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้วเกินกว่า 10 ปี แต่ยังมีอ้างอิงอยู่จนถึงปัจจุบันในบางสาขาวิชา เช่น พระไตรปิฎก หรือ พงศาวดาร เป็นต้น สามารถอ้างอิงได้

2.6 เอกสารอ้างอิงที่อยู่ในรูปแบบออนไลน์จะต้องมีลิงค์ (URL) และสามารถเข้าถึงได้ผ่านอินเทอร์เน็ต

3.2 รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association)

วารสารกำหนดรูปแบบการอ้างอิงแบบ APA ตามประเภทของเอกสารและแหล่งที่มาที่แตกต่างกัน ได้แก่ วารสาร หนังสือ เอกสารสืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการ รายงานการวิจัย รายงานผลดำเนินงาน เว็บไซต์ วิทยานิพนธ์ บทสัมภาษณ์ ภาพถ่าย เป็นต้น

4. ตัวอย่างการเขียนอ้างอิงในเนื้อหา (In-Text Citation)

4.1 กรณีที่ผู้แต่งมี 1 คน

	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค
ภาษาไทย	วิจิตรา โพธิสาร (2564 : 102) กล่าวว่า	 (วิจิตรา โพธิสาร, 2564 : 102)
ภาษาอังกฤษ	Potisarn (2021 : 102) รายงานว่า	 (Potisarn, 2021 : 102)

4.2 กรณีที่ผู้แต่งมี 2 คน

	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค
ภาษาไทย	พิรวัส อินทรี และ วิจิตรา โพธิสาร (2564 : 102) กล่าวว่า	 (พิรวัส อินทรี และ วิจิตรา โพธิสาร, 2564 : 102)
ภาษาอังกฤษ	Intawee and Potisarn (2021 : 102) said that	 (Intawee and Potisarn, 2021 : 102)

4.3 กรณีที่ผู้แต่งตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไป

	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค
ภาษาไทย	พิรวัส อินทรี และคณะ (2564 : 102) กล่าวว่า	 (พิรวัส อินทรี และคณะ, 2564 : 102)
ภาษาอังกฤษ	Intawee et al. (2021 : 102) said that	 (Intawee et al., 2021 : 102)

4.4 กรณีสัมภาษณ์ ให้ระบุนามสมมติของผู้ถูกสัมภาษณ์

	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค
ภาษาไทย	ช่างทอผ้าไหมทอมือ ก (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2564) กล่าวว่า ลวดลายและสีบนผ้าในชุมชนจังหวัดสุรินทร์ มีหลากหลาย เช่น ผ้ามัดหมี่ จะมีลายดั้งเดิมของผ้ามัดหมี่ชั้นลาย คือ ลายโฮล ต่อมาได้มีการประยุกต์เป็นลายกระถางดอกไม้ และลายดอกพิกุล	ลวดลายและสีบนผ้าในชุมชนจังหวัดสุรินทร์ มีหลากหลาย เช่น ผ้ามัดหมี่ จะมีลายดั้งเดิมของผ้ามัดหมี่ชั้นลาย คือ ลายโฮล ต่อมาได้มีการประยุกต์เป็นลายกระถางดอกไม้ และลายดอกพิกุล (ช่างทอผ้าไหมทอมือ ก, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2564)

4.5 กรณีหน่วยงานเป็นผู้แต่ง ให้ระบุชื่อหน่วยงาน

	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค
ภาษาไทย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (2564 : 102) กล่าวว่า	 (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2564 : 102)
ภาษาอังกฤษ	Surindra Rajabhat University (2021 : 102) said that	 (Surindra Rajabhat University, 2021 : 102)

4.6 กรณีไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ใช้อักษรย่อ ม.ป.ป. หรือ n.d.

	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค
ภาษาไทย	วิจิตรา โพธิสาร และคณะ (ม.ป.ป. : 102) กล่าวว่า	 (วิจิตรา โพธิสาร และคณะ, ม.ป.ป. : 102)
ภาษาอังกฤษ	Potisarn et al. (n.d. : 102) said that	 (Potisarn et al., n.d. : 102)

4.7 กรณีมีแหล่งอ้างอิงมากกว่า 1 รายการ ให้ใส่รายการอ้างอิงทั้งหมด และใช้เครื่องหมายอัฒภาค (;)
คั่นระหว่างแหล่งอ้างอิง ให้เรียงปีที่พิมพ์ก่อนไปหลังตามลำดับ หากเป็นปีเดียวกันให้เรียงลำดับตามตัวอักษร

	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค
ภาษาไทย	- ไม่นิยมใส่หน้าประโยค -	 (พีรวัส อินทวิ, 2560 : 42; วิจิตรา โพธิสาร และคณะ, 2564 : 104; มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2562 : 64)
ภาษาอังกฤษ	- ไม่นิยมใส่หน้าประโยค -	 (Intawee, 2017 : 42; Potisarn et al., 2021 : 104; Surindra Rajabhat University, 2019 : 64)

4.8 กรณีอ้างถึงแหล่งอ้างอิงอื่นต่อเนื่องกันโดยใช้ชื่อผู้แต่งเอกสารปฐมภูมินำชื่อผู้แต่งเอกสารทุติยภูมิ

	กรณีอ้างอิงหน้าประโยค	กรณีอ้างอิงท้ายประโยค
ภาษาไทย	- ไม่นิยมใส่หน้าประโยค -	 (Jokilehto, 2018 : 70 อ้างถึงใน วิจิตรา โพธิสาร, 2563 : 56)
ภาษาอังกฤษ	- ไม่นิยมใส่หน้าประโยค -	 (Jokilehto, 2018 : 70 quoted in Potisarn, 2020 : 56)

5. ตัวอย่างการเขียนอ้างอิงท้ายบทความ (References)

5.1 การเขียนชื่อผู้แต่ง

กรณีผู้เขียน	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 คน	วิจิตรา โพธิสาร. (2564).....	Potisarn, W. (2021).....
2 คน	พิรวัส อินทวิ และ วิจิตรา โพธิสาร. (2564).....	Intawee, P. and Potisarn, W. (2021).....
3 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 6 คน	พิรวัส อินทวิ, วิจิตรา โพธิสาร, วณมพร พาหะ นิชัย, ชัชวาล สนิทสันเทียะ, สยาม ระโส. (2564).....	Intawee, P., Potisarn, W., Pahanich, W., Sanitsanthia, C., Raso, S. (2021).....
เกิน 6 คน ให้ใส่ให้ครบ ทั้ง 6 คน และคนที่ 7 เป็นต้นไปให้ ใส่ และคณะ หรือ et al.	พิรวัส อินทวิ, วิจิตรา โพธิสาร, วณมพร พาหะ นิชัย, ชัชวาล สนิทสันเทียะ, สยาม ระโส, อนุชา ถือสมบัติ, และคณะ. (2564).....	Intawee, P., Potisarn, W., Pahanich, W., Sanitsanthia, C., Raso, S., Thuesombat, A., et al. (2021).....

5.2 การอ้างอิงจากวารสาร
หากมีเลข DOI ให้ระบุด้วย

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสารหรือนิตยสาร, ปีที่(ฉบับที่), หน้า. DOI.
ภาษาไทย	ธิดิ ปัญญาอินทร์. (2558). การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นทางดนตรี เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต. วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล, 10(2), 19 – 29. https://doi.org/10.0000/xxx0000000 .
ภาษาอังกฤษ	Panyain, T. (2015). The Development Learning Management Process by Using Folk- Wisdom in Music to Improve Lifelong Learning Skill. Arts and Culture Journal of the Lower Moon River , 10(2), 19 – 29. https://doi.org/10.0000/xxx0000000 .

5.3 อ้างอิงจากหนังสือ

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (พิมพ์ครั้งที่). เมืองที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์. จำนวนหน้า.
ภาษาไทย	บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น. 228 หน้า.
ภาษาอังกฤษ	Deepak, C. and Sodhi, N. (2015). Research Methodology : Concepts and Cases. (2 nd Edition). India : Vikas Publishing House. 820 Pages.

5.4 อ้างอิงจากหนังสือที่รวบรวมบทความที่มีผู้แต่งที่หลากหลาย

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ใน ชื่อหนังสือที่รวบรวม, ชื่อบรรณาธิการ, บรรณาธิการ. เมืองที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์. เลขหน้า.
ภาษาไทย	รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. (2552). โลกาวัดน์ : นโยบายวัตน์. ใน ชุดความรู้เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะด้านการพัฒนา โลกาวัดน์ ท้องถิ่นวัตน์ นโยบายวัตน์?, ยุวดี คาดการณ์ ไกล, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : แปลน พรินตติ้ง. 23 - 39.
ภาษาอังกฤษ	Stair M. and Galpin M. (2010). Positive Engagement : From Employee Engagement to Workplace Happiness. In Oxford Handbook of Positive Psychology and Work , Linley, P. A., Harrington, S., Garcea N., Editor. New York : Oxford University Press. 155 – 172.

5.5 อ้างอิงจากรายงานผลดำเนินงาน หรือคู่มือ

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อรายงาน. เมืองที่พิมพ์ : ชื่อหน่วยงาน.
ภาษาไทย	วิจิตรา โพธิสาร. (2564). รายงานสรุปโครงการสำรวจความพึงพอใจผู้มาใช้บริการพิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
ภาษาอังกฤษ	Plaengdee, N. and Thuesombat, A. (2015). Satisfaction Survey Report of Visitors to the Museum of Ancient Textiles at Surin Rajabhat University. Surin : Surindra Rajabhat University.

5.6 อ้างอิงจากเอกสารสืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการ

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ใน ชื่อการประชุม, วัน เดือน ปี ที่จัด. หน้า. เมืองที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.
ภาษาไทย	พระชาติรี ชุมภู, วิจิตรา โพธิสาร, สุริย์ฉาย สุกันธรัตน์. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าวัดอิสลามของพุทธศาสนิกชน จังหวัดบุรีรัมย์. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ “ราชมงคลสุรินทร์ ครั้งที่ 12”, 16 – 17 กันยายน 2564. 744 – 754. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์.
ภาษาอังกฤษ	Potisarn, W. and Potisarn, N. (2013). Developing Multimedia for Hearing-Impaired Children in Reum An-re, a Famous Folk Dancing of Surin Province. In Proceeding of the First International Conference on Innovation in Education , May 13 th - 15 th , 2013. 284 – 292. Nakhon Pathom : Mahidol University.

5.7 อ้างอิงจากรายงานการวิจัย

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. รายงานการวิจัย. เมืองที่พิมพ์ : ชื่อหน่วยงาน.
ภาษาไทย	วิจิตรา โพธิสาร. (2563). การเปรียบเทียบการสอนแบบบนลงล่างและแบบล่างขึ้นบนด้วยการจัดการเรียนรู้บนเครือข่ายแบบกลุ่มเมฆที่ส่งเสริมทักษะการเขียนโปรแกรมบนเว็บสำหรับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. รายงานการวิจัย. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
ภาษาอังกฤษ	Potisarn, W. (2020). Comparing Top-down and Bottom-up Teaching Method via Cloud Based Learning Enhancing e-Commerce Web Coding Skill of Undergraduate Students . Research Report. Surin : Surindra Rajabhat University.

5.8 อ้างอิงจากวิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระ

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. วิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระ. ชื่อปริญญา. เมืองที่พิมพ์ : ชื่อมหาวิทยาลัย.
ภาษาไทย	สารภี วรรณตรง. (2551). การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ผ้าทอมือของกลุ่มชาติพันธุ์ในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง. วิทยานิพนธ์. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์ . วิทยานิพนธ์/ การค้นคว้าอิสระ. ชื่อปริญญา. เมืองที่พิมพ์ : ชื่อมหาวิทยาลัย.
ภาษาอังกฤษ	Wantrong, S. (2018). The Development of Learning Resource Centers of Hand-Woven Textiles of Ethnic Groups in Mekong Sub-Region . Thesis. Doctorate Degree Program in Regional Development. Surin : Surindra Rajabhat University.

5.9 อ้างอิงจากเว็บไซต์

รูปแบบ	ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ วัน เดือน ปี, จาก : ที่อยู่เว็บไซต์.
ภาษาไทย	สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน. (2558). คู่มือการดำเนินงานผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2564, จาก http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER2/DRAWER091/GENERAL/DATA/0000/00000183.PDF .
ภาษาอังกฤษ	KOPP, C. M. (2021). Cross Culture [Online]. Retrieved January 19 th , 2022, from https://www.investopedia.com/terms/c/cross-culture.asp .

5.10 อ้างอิงจากภาพถ่าย วิดีโอ (ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบออนไลน์)

ภาพถ่าย (Photograph) วิดีโอ (Video)

รูปแบบ	ชื่อผู้สร้างสรรค์ผลงาน. (ปีที่สร้าง). ชื่อผลงาน [ภาพถ่าย/ วิดีโอ]. วัน เดือน ปี ที่สร้างผลงาน. เมืองที่สร้างผลงาน : ชื่อสถานที่.
ภาษาไทย	วิจิตรา โพธิสาร. (2564). ประตูทางเข้าปราสาทศีขรภูมิ [ภาพถ่าย]. 20 ธันวาคม 2564. สุรินทร์ : ปราสาทศีขรภูมิ.
ภาษาอังกฤษ	Potisarn, W. (2018). Surin International Folklore Festival Grand Opening [Video]. January 28 th , 2018. Surin : Surindra Rajabhat University.

5.11 อ้างอิงจากราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ	ราชกิจจานุเบกษา. (ปี). ชื่อกฎหมาย . เล่ม ตอนที่. หน้า/เลขหน้า. วัน เดือน ปี ที่ออกประกาศ.
ภาษาไทย	ราชกิจจานุเบกษา. (2565). กฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดม พ.ศ. 2565 . เล่มที่ 139 ตอนที่ 20 ก. 28 -31. 31 มีนาคม 2565.

5.12 อ้างอิงจากบทสัมภาษณ์

รูปแบบ	นามสมมติ (ผู้ให้สัมภาษณ์). ชื่อผู้สัมภาษณ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่ สถานที่ที่สัมภาษณ์. เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2562.
ภาษาไทย	ช่างทอผ้าไหมทอมือ ก (ผู้ให้สัมภาษณ์). วิจิตรา โพธิสาร (ผู้สัมภาษณ์). ที่ บ้านเลขที่ 635 หมู่ 19 ตำบล นอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ สุรินทร์ 32000. เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2564.

6. การใส่ตารางและภาพประกอบ

6.1 การใส่ตาราง ใส่คำว่า “ตารางที่” พร้อมทั้งเลขกำกับตารางเป็นเลขอารบิก เช่น ตารางที่ 1 ตารางที่ 2 เป็นต้น วางอยู่ด้านบนของตารางให้ชิดขอบกระดาษด้านซ้ายมือ และอยู่ห่างจากเส้นบนของตาราง 1 บรรทัด หากมี “ที่มา” ให้ใส่ไว้ด้านล่างของตารางโดยไม่ต้องเว้นบรรทัด และพิมพ์ชิดขอบตารางด้านซ้าย ตามด้วยเครื่องหมายทวิภาค (:). จากนั้นใส่อ้างอิง ตัวอย่าง ดังตารางที่ 1 และหากตารางไม่สามารถใส่ในหน้าเดียวได้ ให้ขึ้นหัวตารางใหม่ แล้วตามด้วยคำว่า (ต่อ) เช่น ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตารางที่ 1 แหล่งชุมชนโบราณของจังหวัดสุรินทร์

แหล่งชุมชนโบราณ	อำเภอ
ทางตอนเหนือ	อำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม และอำเภอรัตนบุรี
ทางตอนกลาง	อำเภอจอมพระ อำเภอเมือง อำเภอลำดวน อำเภอศีขรภูมิ และอำเภอสำโรงทาบ
ทางตอนใต้	อำเภอสังขะ อำเภอปราสาท และอำเภอกาบเชิง

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (2563)

6.2 ภาพประกอบ

ใส่คำว่า “ภาพที่” พร้อมทั้งเลขกำกับภาพเป็นเลขอารบิก เช่น ภาพที่ 1 ภาพที่ 2 เป็นต้น วางอยู่ด้านใต้ของภาพ จัดคำอธิบายไว้กึ่งกลาง และอยู่ห่างจากเส้นล่างของภาพ 1 บรรทัด จัดวางตำแหน่งของรูปภาพไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ ขนาดของภาพให้ความกว้างของภาพไม่ต่ำกว่า 13 ซม. และภาพต้องมีความคมชัด ตัวอย่างดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โลโก้สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

7. การส่งบทความต้นฉบับ

1. ขอให้ผู้ส่งบทความเขียนบทความตามรูปแบบที่วารสารกำหนด โดยดาวน์โหลดเทมเพลต (template) ของวารสารและแบบฟอร์มส่งบทความ ได้ที่ <https://so07-mi.tci-thaijo.org/index.php/acj/index>
2. จัดทำไฟล์ต้นฉบับของบทความและจัดส่งผ่านระบบ ThaiJo
3. ไฟล์ที่จะส่งประกอบด้วย
 - 2.1 ไฟล์ต้นฉบับของบทความ จำนวน 1 ไฟล์
 - 2.2 ไฟล์แบบฟอร์มส่งบทความ จำนวน 1 ไฟล์

8. ค่าธรรมเนียมการลงตีพิมพ์

วารสารไม่มีการเก็บค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ในทุกขั้นตอนการทำงานของวารสาร

9. ช่องทางการติดต่อสื่อสาร

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

อีเมล : acj.lmr@srnu.ac.th เว็บไซต์วารสาร: <https://so07-mi.tci-thaijo.org/index.php/acj>

เว็บไซต์สำนักศิลปะและวัฒนธรรม <https://culture.srnu.ac.th>

ที่อยู่ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

186 หมู่ 1 ถ.สุรินทร์-ปราสาท ต.นอกเมือง อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000

โทรศัพท์ 0 4451 5227

ขั้นตอนการทำงานของวารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล

